

BULLETIN

verschijnt drie-maandelijks

mei 1988, nummer 59

POSTZEGELVERENIGING
POSTAUMAAT

NEDERLAND

3e Lustrum Postaumaat

In december hoopt de vereniging haar 15-jarig bestaan te vieren. In dit Bulletin wordt er al iets over geschreven.

Het bestuur van Postaumaat is nu geheel compleet, dus is de toekomst voor de vereniging verzekerd!

Deze keer zult u de Wereldboekjescatalogus niet in het "midden" vinden. In september verschijnt dan het 1e gedeelte van Noorwegen. Nu zit er iets speciaals in, nl. een vouwblad met Canada.

Tevens zal dan het 1e hoofdstuk verschijnen van het artikel: De genummerde rolzegel in Nederland. Dit van de hand van de heer P.P. Bakker.

Verder kunt u in dit Bulletin o.a. lezen:

De Prijsvraag, deze is nu eens geheel anders (voor éénmaal?).

Postzegelboekjes en perforaties. Het gaat hier om de Engelse boekjes.

De geschiedenis van de machinale frankering op de Belgische postkantoren, van de hand van de heer G.H. Kuijt.

Over alle puntjes, streepjes, krasjes, enz. van boekje 38 (de zomerzegels) dit van de hand van de heer C.J.H. Matser.

En dan de nieuwtjes met alles wat daar bij hoort van o.a. de heren W. de Rooy, P. Houdewind, S.J. Delfos en de heer H.J.T. Bos. En het Veilinggedeelte door de heer H. de Ruiter.

O ja, nog even dit. Het schijnt dat de 5000- en 10.000-rollen nu een andere benaming hebben gekregen, nl. Bedrijfsrollen!

Jan O.

WELKOM IN ROTTERDAM

op ZATERDAG 11 JUNI 1988

Verzamelgebouw-zuid
Café-restaurant Rustburcht
(ingang zalencentrum)

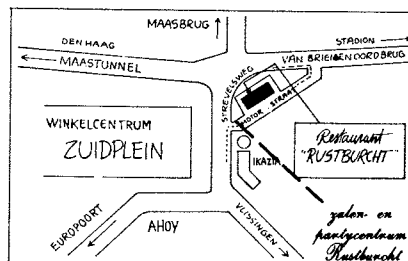
Strevelsweg 702/734

Telefoon: 010 - 4813410

Automobilisten:
Motorstraat inrijden, parkeren
voor en nabij de ingang.

Openbaar vervoer:
Met de Metro naar Zuidplein, daarna
lopend door winkelcentrum Zuidplein,
richting Ikazia aanhouden.

Zaal open	10.00 uur
Bezichting der kavels vanaf	11.30 uur
<u>BEGIN DER VERGADERING</u>	<u>13.30 uur</u>
Veiling	aansluitend
Zaal sluit	17.00 uur

Bestuur: J.P.C. Wichers, telefoon (071) 89 07 98, *voorzitter*
Jhr. J.F. de Beaufort, Bosb. Toussaintlaan 11, 1401 CB Bussum, telefoon (02159) 3 06 60, *vice-voorzitter*
P.M. Dek, Eemwijkstraat 28, 2271 RE Voorburg, telefoon (070) 86 75 83, *sekretaris*
P. Portheine, A. Scheffersingel 38, 3351 BC Papendrecht, telefoon (078) 15 2002, *penningmeester*

Kontributie/Ledenadministratie en verzending Bulletin:
H.J.D. Sparreboom, De Were 88, 3332 KH Zwijndrecht - postgiro 3092962, tel. (078) 19 19 11
Het lidmaatschap kost per jaar voor leden binnen Nederland f 25,- en f 35,- in het buitenland.
Eindredakteur: J. Oosterboer, J.A. Stiermanlaan 5, 3181 PN Rozenburg, telefoon (01819) 1 69 13

Overname van artikelen uit de bulletins van de Postzegelvereniging Postautomaat alléén na schriftelijke toestemming van het bestuur, onder bronvermelding.

Verslag van de bijeenkomst te Rotterdam op zaterdag 12 maart

In zijn openingswoord spreekt voorzitter Wichers een speciaal welkom uit aan het adres van erelid de heer Schipper, die na een wel opmerkelijk snel herstel weer in staat is de vergadering bij te wonen.

Voorts excuseert hij penningmeester Portheine, 's-morgens wel aanwezig, maar nu wegens zakelijke beslommering absent.

De heer Matser vindt de opmerking in het verslag van de decemberbijeenkomst, dat de FM 5146 verdwenen zou zijn, (terecht) onjuist: het apparaat bestaat nog bij PTT (Technische Dienst), er zijn alleen geen stroken van geleverd.

De prijsvraag trok slechts 5 (correcte) oplossingen: in Cyprus wordt zowel Engelse als Griekse tekst op de automaten gebezigd. De heer J.C. Rutten was na loting de gelukkige.

Het financieel overzicht 1987 ontlokt de vergadering geen vragen.

Helaas kan de kascommissie, door familie-omstandigheden verhinderd, geen verslag uitbrengen.

Dit zal op de volgende bijeenkomst gebeuren. Afgesproken wordt dat het financieel overzicht 1987 niet meer wordt geagendeerd, tenzij de kascommissie iets op te merken heeft.

De begroting 1988 geeft wel aanleiding tot twee vragen:

- a) Buitenlandse leden betalen f 10,- meer, omdat voor hen (veel) hogere porti gelden. Ze komen niet in aanmerking voor het bulk-tarief.
- b) Dat de geraamde veilingopbrengst voor 1988 beduidend onder de opbrengst van 1987 ligt, vindt vooral zijn oorzaak in het veilen van de Hali-nalatenschap in 1987.

De voorzitter geeft enige toelichting bij de kandidatuur van de heer De Beaufort voor het vice-voorzitterschap, waarna deze bij acclamatie gekozen wordt.

Hetgeen de heren Bos, Delfos, Houdewind en De Rooij aan nieuwtjes te melden hebben, kunt u elders in dit Bulletin lezen. Hier zij genoemd het nieuwe Nederlandse papier dat i.p.v.

Frama-papier (te duur) sinds kort hier en daar wordt gebruikt voor Nederlandse loketstroken.

Dit B-2 papier bevat ook eindstrepen.

De rondvraag wordt bij gebrek aan vragen gepasseerd, waarna de vergadering wordt gesloten en, na een korte pauze, de veiling begonnen kan worden.

P.M. Dek, secretaris.

Verloren

Op de laatste bijeenkomst in de Rustburcht (zaterdag 12 maart jl.) ben ik kwijt geraakt een bruin enveloppe, onbedrukt, ± 5x10 cm, bevattende een Amerikaans verzekeringsboekje met een verzekeringszegel van 20 c. Ik acht het niet uitgesloten dat iemand dit onaanzienlijke enveloppe bij zich heeft gestoken, niet beseffende dat er een boekje in zat. Wie heeft het tussen zijn bezittingen aangetroffen? Gaarne retour aan P.M. Dek, Eemwijkstraat 28, 2271 RE Voorburg, of op de volgende bijeenkomst bij de bestuurstafel.

Vakantiepost 1988

De eerste aanmeldingen voor deelname aan de actie "Vakantiepost'88" zijn al binnen. Het betreft notoire recidivisten: ze doen al jaren mee. Wel een bewijs hoezeer het aanslaat bij de deelnemers.

Waar gaat het om? Leden van onze vereniging zenden elkaar een vakantiegroet voorzien van een frankering die valt binnen onze verzamelgebieden: een aardige combinatie uit een boekje, een rolzegel, een loket- of automaatstrook. Waar u ook bent deze zomer, er moet toch zo iets te vinden zijn. Ook ons eigen land biedt mogelijkheden genoeg.

Wie mee wil doen, kan bij zijn aanmelding aangeven wat hij/zij het liefst ontvangt: AS, LS, boekjes- of rolzegels.

Kosten van deelname: f 1,- (voor kopiëren en verzenden deelnemerslijst).

Aanmeldingen moeten 11 juni binnen zijn door overmaking op giro nr.: 1369041 t.n.v. P.M. Dek te Voorburg, of per brief (Eemwijkstraat 28, 2271 RE Voorburg) en dan f 1,- in postzegels bijsluiten, of op de bijeenkomst in Rotterdam.

De deelnemerslijst wordt op 13 juni verzonden.

Prettige vakantie!

P.M. Dek.

3e Lustrum

In 1988 bereikt onze vereniging haar 15e levensjaar. Dit heuglijke feit zal in december a.s. worden gevierd.

De lustrumactiviteiten die al eerder in de smaak bleken te vallen staan nu ook weer op het programma. Maar het bestuur zou daar wel iets nieuws aan toe willen voegen. Wie heeft er een goed idee? Alle suggesties zijn welkom.

Ledenwerving

Uw bestuur is compleet, vernieuwd en vol idealen. Eén ideaal is de vergroting van het ledental. Daarvoor is effectieve propaganda nodig. Wij zoeken leden die (enigszins) thuis zijn op het gebied van de marketing, of de reclame, e.d., en ons met hun advies ter zijde willen staan. Bent u zo iemand, of kent u een lid dat naar uw mening de nodige kennis van zaken heeft, laat dit dan s.v.p. aan een van de bestuursleden weten.

Artikelen en advertenties voor Bulletin nr. 60

U wordt wederom uitgenodigd om artikelen en advertenties voor het Bulletin in te zenden:

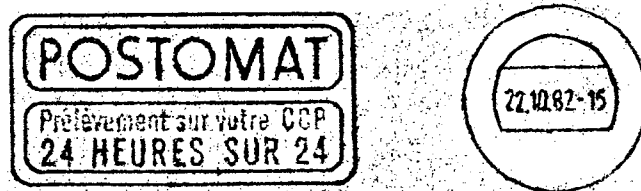
Voor Bulletin nr. 60 moet één en ander bij de eindredakteur binnen zijn op:

VRIJDAG 5 AUGUSTUS 1988

Uit welk land komt deze stempel?

Ja u ziet het goed, dit maal is het een stempel waarvan de herkomst wordt gevraagd. Na al die jaren van het raden van in welk land hangt of staat deze automaat is dit een welkome afwisseling.

De vraag luidt dus:

In welk land werd de naam van onze vereniging in 1982 al gebruikt ?

Uw antwoord gaarne voor woensdag 8 juni a.s. inzenden aan:

Redactie Bulletin
J.A. Stiermanlaan 5
3181 PN Rozenburg

De winnaar wordt bekend gemaakt op de bijeenkomst van zaterdag 11 juni 1988.

Mededelingen van de ledenadministratie

Lidmaatschap opgezegd:

Mw. A.H. Biekat - 2517 CL Den Haag
L.W. Blok - 7091 TX Dinxperlo
G. Bock - 6461 TH Kerkrade
P. Buitelaar - 2555 WL Den Haag
G.H. Delissen - 6717 NG Ede
H.D. Duiveman - 2727 ES Zoetermeer
A. Dijkstra - 1353 LR Almere
W. v.d. Heuvel - 6721 JB Bennekom
A.W. den Hoed - 3136 CK Vlaardingen
J.P.H. van 't Hoff - 1521 XG Wormerveer
J.A. Huijssoon - 5503 EW Veldhoven
G. van INgen - 1511 ED Oostzaan
M. Ismanhil - 1382 XP Weesp
J.H.W. Kaijser - 4383 SL Vlissingen
M. Krukziener - 2101 EB Heemstede
Th. Linssen - 3203 CN Spijkenisse
F.B. Lut - 5344 CH Oss
M.N.J.A. Marinus - 6165 AB Geleen
H. Mayer - 1273 HT Huizen
H. Molema - 2317 KS Leiden
K. Mulder - 2991 TB Barendrecht
A.J. de Munck - 4331 NS Middelburg
C. Muys - 2565 AZ Den Haag
J.J. Nijman - 3202 JH Spijkenisse
N.W. Pankow - 4453 AA 's-Heerenhoek
J.W. Schelhaas - 3525 XN Utrecht
W.J.M. v.d. Ven - 1508 AM Zaandam
J. van Vliet - 2445 AN Aarlanderveen
P. van Vliet - 2935 XH Ouderkerk a/d IJssel
C.J.J.M. de Wert - 5461 CN Veghel
J. Herkes - 2035 SB Haarlem
A. v.d. Ban - 2041 NJ Zandvoort
R.A. Geskus - 2182 PC Hillegom
W.A. Knoppe - 3067 NC Rotterdam
A. Nieuwenkamp - 3224 PN Hellevoetsluis
W.J. Manssen - 3844 AD Harderwijk
J. Mans - 5924 AK Venlo
B.A. v.d. Nat - 6821 LS Arnhem
R. Lauwers - B-8400 Oostende, België
R. de Gooijer - 1723 KG Noord Scharwoude

Nieuwe leden:

B. Burger, de Vooijsplantsoen 5, 3571 ZN Utrecht
F. de Gooijer, p/a Marconistraat 4, 1704 RG Heer Hugowaard
H. Janssen, Esdoornstraat 9, 6573 WV Beek-Ubbergen
F. Jonen, Gravenstraat 30, 1012 NM Amsterdam
A.A. van Stokkom, Karel Doormanstraat 26, 6045 EC Roermond
Dr. V. Seifert, Pariserstrasse 35, D-5300 Bonn 1, Duitsland
S. van Son, Stichtstraat 45, 1079 RC Amsterdam
L.J. Schlosser, Postbus 170, 8860 AD Harlingen

Bijgewerkt tot en met 20 april 1988.

Agenda Bijeenkomst zaterdag 11 juni 1988

1. Openening	5. Prijsvraag.
2. Verslag bijeenkomst 12 maart jl.	6. Nieuwtjes
3. Mededelingen	7. Rondvraag
4. Verslag kascontrolecommissie	8. Sluiting.

Tentoonstelling

Enkele leden hebben meegedaan aan de op 22, 23 en 24 april jl. gehouden tentoonstelling WAALPOST te Nijmegen:

Genummerde Rolzegels van Nederland, van de heer P.P. Bakker. Behaalde resultaat: Verguld Zilver + ereprijs van de Provinciale Staten van Gelderland.

Het actuele gebruik van Nederlandse Rolzegels op direct mail, van de heer Jos M.A.G. Stroom. Behaalde resultaat: Verzilverd brons.

Boekwerkje: Loketstroken in Nederland, van de heer Jos M.A.G. Stroom en de heer C.J.H. Matser. Uitgegeven door Novio-post. Behaalde resultaat: Zilver + ereprijs van het Nederlands Maandblad voor Philatelie.

Op 16 en 17 april jl. was er in Brugge (België) een Provinciale Competitieve Tentoonstelling. Hieraan heeft meegedaan de heer G.H. Kuijt met: De geschiedenis van de machinale frankering op de Belgische postkantoren. Behaalde resultaat: Groot Zilver + ereprijs.

Allen van harte proficiat.

Postzegelboekje 38 Zomerpostzegels 1988

Op 22 maart 1988 verscheen het zomerpostzegelboekje naar een ontwerp van Tessa van der Waals. Het thema is mens en dierentuin, mede naar aanleiding van het 150 jarig bestaan van ARTIS. Het boekje bevat 2 zegels van 55 ct en 2 zegels van 75 ct. Voor de vormgeving en beschrijving der zegels verwijs ik naar Profiek nr. 41, maart 1988.

Een leuk gevonden idee vind ik persoonlijk de waarde-aanduiding van het woord "cent" te weten: "C" voor de laagste waarde nl. de 55 + 30 c; 65 + 35 ct (helaas niet voorkomend in het boekje) en 75 + 35 cent.

Het modelvel (zie afbeelding) is voor akkoord getekend op 19-1-88, geeft aan de linkerkzijde een toch wat rommelig beeld te zien. De halftonen (de reeks van 5 verticale kleurbalken bij boekje 3 t/m 5) vallen niet over elkaar maar liggen duidelijk naast elkaar en door elkaar, de paskruizen zijn niet één geheel veroorzaakt door de bubbele zwartcilinder welke de tekst en de woorden Nederland en de toeslag drukt. Duidelijk te zien is dat de registerstrepen dubbel zijn. De eerste zwartcilinder registerstreep bij boekje 8 geeft de achtergrond van de beide zegels weer (zwartgrijs) en heeft zijn halftoon duidelijk naar links staan.

De drukvolgorde is als volgt: 1e drukgang roodbruin (75 ct), 2e drukgang oker (55 ct) 3e drukgang zwartgrijs (achtergrond), 4e drukgang rood (waarde aanduiding) en als 5e en laatste drukgang de dubbele zwarte (tekst en toeslag).

Zoals gewoonlijk zijn de boekjes gedrukt op de Goebel en voorzien van gom, met als kaftkarton wederom en wellicht definitief het witte materiaal.

Of de mogelijkheid bestaat dat we restanten van registerstrepen op de boekjes kunnen vinden acht ik persoonlijk uitgesloten. Op het modelvel is duidelijk de plaatsen aangegeven waar ze gevonden kunnen worden, alleen op de linkerkzijde bij de boekjes L 8 t/m L 11.

Door het niet in register staan van de -5- cilinders kunnen we ook losse registerstrepen vinden met andere woorden slechts één op een boekje waar er twee moeten zijn.

Nu volgt weer een lijst met kenmerken waardoor ieder boekje op zijn plaats te zetten is. Bij het beoordelen van de boekjes is deze zo geplaatst dat de tekst op de tekstzijde te lezen is, de 55 ct zegels zijn dan gedraaid en de 75 ct is normaal te lezen.

LINKERZIJDE:

- L 11. Zwarte stip onder 'vlag' van 1e 5 van 55 (1).
  - Zwarte stip 1 mm rechts van de 2e knop van het plankje (1).
  - Twee rasterstreepjes in een 'l-vorm' rondom oog (1).
  - Zwart vlekje Ø 0,5 mm, 2 mm vanaf linkerkzijde in de bovenmarge (1).
  - Bruine stip 1,5 mm rechts van 2e 'U' in 'Equus' (2).
  - Bruin haaltje in de ondermarge 1,8 mm vanaf linkerhoek (3).
  - Oker haaltje in de ondermarge 9 mm vanaf rechterhoek (4).
  - Oker stip in de ondermarge 1,8 mm vanaf rechterhoek (4).
- L 10. Zwarte stip boven het bosje bij linker achterpoot (1).
  - Zwarte stip 1 mm vanaf neusgat (1).
  - Bruin krasje lengte 3 mm boven de rug (2).
  - Grijszwart vlekje bij linker voorpoot (2).
  - Zwarte stip in de marge 1 mm links van 's' (3).
  - Zwarte kras op bovenlip (4).
- L 9. Uiteinde van 1e 's' in 'postzegels' heeft putje (T). zie R 9.
  - Oker stip rechts van 2e 'U' van 'Equus' (1).
  - Zwarte stip links boven 'C' (2).
  - Zwart krasje in rechterbovenhoek van het schetsboek (4).
- L 8. Zwarte stip in de bovenmarge 6,2 mm van linkerhoek, 2,7 mm vanaf bovenzijde (1).
  - Zwarte stip in de bovenmarge 8 mm vanaf rechterhoek, 1,7 mm vanaf bovenzijde (1).
  - Grote zwarte stip op het plankje 2 mm vanaf linker voorpoot (2).
- L 7. Zwart haaltje boven 2e 'd' Nederland (1).
  - Zwarte stip bij linker voorpoot 0,7 mm boven bosje (2).
  - Bruin haaltje aan de 'p' postzegels (4).
- L 6. Zwarte stip bij knie van rechter voorpoot (1).
  - Schuine zwarte kras bij linker voorpoot (2).
  - Zwarte stip in de marge 1,5 mm boven 'a' Natura (3).
  - Roodbruin stipje 1,5 mm van 'N' Natura (3).
- L 5. Beschadigde 1e 'e' dierentuin 1e regel (T). zie R 5.
  - Bruine stip in de marge 4,5 mm vanaf de rechterbovenhoek (2).
  - Bruine kras op bovenlip (4).
- L 4. Bruin stipje links van de 'driehoek' met 'p' (1).
  - Oker stip in de ondermarge 5 mm vanaf linkerhoek (1).
  - Zwart haaltje aan de linker voorpoot (2).
- L 3. Bruine stip 1,2 mm boven rechter voorpoot (2).
  - Zwart krasje 1,5 mm onder 'plusteken' (4).

- L 2. Oker stip in de bovenmarge 3,5 mm vanaf rechter bovenhoek (1).
Oker stip 1,1 mm rechts van 'plusteken' (3).
Zwart krasje 3 mm onder 'plusteken' (3).
- L 1. Bruine stip ter hoogte van borst boven rechter voorpoot (1).
Bruine krassen door linker achter poot (1).
Bruine stip tegen buik aan (2).
Donkerbruine stip 1,5 mm vanaf linkeroog (4).

RECHTERZIJDE:

- R 11. Witte stip in tekstbalk 1,3 mm vanaf rechterzijde (T).
Schuine kras links uit de nek (1).
Bruine stip bij 3e stengel van boven (1).
Bruine stip 1 mm onder 1e 'e' nederland (4).
- R 10 Bruine schuine kras bij linker achterpoot (1).
Zwarte stip 1,8 mm boven 2e 'd' nederland (1).
Schuin krasje op de rug (2).
Roodbruine kras op de neus (3).
Zwarte stip in de ondermarge (4).
Donkerbruine stip 7 mm vanaf linkerkzijde 5,2 mm vanaf de onderzijde (4).
- R 9. Oker kras onder 'c' Comité 2e regel (T).
Beschadigd uiteinde van 1e 's' postzegels 3e regel (T). Zie L 9.
Oker stip 1,5 mm boven 'q' quagga (2).
Bruine stip 1 mm rechts van het plankje (2).
Zwarte stip op rechterwang van de jongen (3).
Grote kras op bovenlip (4).
- R 8. Twee roodbruine stippen op de kop tussen oog en neus (1).
Schuine kras door rechtervoorpoot (2).
Zwarte stip 4 mm onder plusteken (3).
Rode stip op tekst in de linker bovenhoek (T).
- R 7. Bruine stip bij rechtervoorpoot ter hoogte van heup (1).
Zwarte stip bij de hoof van de rechter voorpoot (1).
Meerdere bruine krassen bij de rug (2).
Roodbruine stip op linker bovenarm 3 mm uit nek (3).
Bruine verticale kras links van het hoofd (4).
Zwarte stip op schouder van jongen (4).
- R 6. Bruine stip onder 'vlag' van 1e 5 tegen de buik aan (1).
Bruine kras door rechter achterpoot (1).
Donkerbruine stip rechts van '5' van '75' (3).
Bruine stip onder 2e 'n' Nederland (4).
- R 5. Beschadigde 1e 'e' dierentuin 2e regel (T). Zie L 5.
Zwarte stippen op het kader 9,5 mm vanaf rechter bovenkant (2).
'Pukkeltje op de neus' (4).
- R 4. Bruine stip 1,2 mm vanaf het 'plusteken' (2).
Miniem stipje bij rechter voorpoot (2).
Bruine stip op linker bovenpoot (3).
- R 3. Schuine kras van rechter voorpoot tot linker achterpoot (2).
Stip onder 't' van cent (3).
Bruine stip rechts van 'p' postzegels (3).
- R 2. Bruine stip links van bosje bij rechter achterpoot (1).
Haaltje bij rechter voorpoot (1).
Zwarte stip in het schetsboek (4).
- R 1. Bruine stip in de rechter achterpoot (1).
Oker krasje aan het onderkader 3 mm vanaf linkerhoek (2).
Licht bruin haaltje boven 1e 'd' nederland (3).
Donker bruine stip op voorhoofd (4).

Tot slot enige opmerkingen.

Bij het reproduceren van de tekstcilinder is duidelijk te zien dat er primaire kenmerken aanwezig zijn geweest, vergelijk hiervoor de boekjes 5 en 9, zowel de linker als rechterzijde hebben hier identieke kenmerken.

Anders gezegd het linker en rechter tekstgedeelte is hetzelfde hetgeen we ook gezien hebben bij boekje 27b. Dat de linker tekstgedeelte zoals nu blijkt niet exact gelijk is aan het rechter gedeelte komt door de secundaire kenmerken welke tijdens het drukken en etsen kunnen ontstaan. De kaftcilinder is wederom gemaakt van het oude materiaal maar veel beter afgewerkt, er komen minder krassen en plaatfouten voor zodat de cilindervoeg moeilijker voor de niet-kenner te bepalen is. De afstand dat wil zeggen de cilindervoeg is door meting toch makkelijk te herkennen. Vermoedelijk is de kwaliteit van het materiaal beter of men is afgestapt van de eenvoudige etsing van plastic en dus slijtbaarder materiaal.

Ik wil tenslotte mijn dank uitbrengen voor de hulp en gastvrijheid welke ik mocht ontvangen van Mevrouw H. Tamboer (DZW). Bij deze gelegenheid mocht ik tevens een nieuwe oplage van boekje 34A bewonderen waarvan ik tot heden geen enkel boekje heb kunnen vinden. Medeverzamelaars ik hou me aanbevolen voor meldingen!

C.J.H. Matser, 22 april 1988.

Modelvel zomerpostzegelboekje 38

boekje

Rood	<p>mens en dierentuin stichting comité voor de zomerpostzegels ptt post pb 38</p>	<p>mens en dierentuin stichting comité voor de zomerpostzegels ptt post pb 38</p>	6
	<p>mens en dierentuin stichting comité voor de zomerpostzegels ptt post pb 38</p>	<p>mens en dierentuin stichting comité voor de zomerpostzegels ptt post pb 38</p>	5
	<p>mens en dierentuin stichting comité voor de zomerpostzegels ptt post pb 38</p>	<p>mens en dierentuin stichting comité voor de zomerpostzegels ptt post pb 38</p>	4
	<p>mens en dierentuin stichting comité voor de zomerpostzegels ptt post pb 38</p>	<p>mens en dierentuin stichting comité voor de zomerpostzegels ptt post pb 38</p>	3
	<p>mens en dierentuin stichting comité voor de zomerpostzegels ptt post pb 38</p>	<p>mens en dierentuin stichting comité voor de zomerpostzegels ptt post pb 38</p>	2
	<p>mens en dierentuin stichting comité voor de zomerpostzegels ptt post pb 38</p>	<p>mens en dierentuin stichting comité voor de zomerpostzegels ptt post pb 38</p>	1
Cil-voeg	<p>mens en dierentuin stichting comité voor de zomerpostzegels ptt post pb 38</p>	<p>mens en dierentuin stichting comité voor de zomerpostzegels ptt post pb 38</p>	11
Oker	<p>mens en dierentuin stichting comité voor de zomerpostzegels ptt post pb 38</p>	<p>mens en dierentuin stichting comité voor de zomerpostzegels ptt post pb 38</p>	10
Roodbruin	<p>mens en dierentuin stichting comité voor de zomerpostzegels ptt post pb 38</p>	<p>mens en dierentuin stichting comité voor de zomerpostzegels ptt post pb 38</p>	9
Rood	<p>mens en dierentuin stichting comité voor de zomerpostzegels ptt post pb 38</p>	<p>mens en dierentuin stichting comité voor de zomerpostzegels ptt post pb 38</p>	8
Zwart (2x)	<p>mens en dierentuin stichting comité voor de zomerpostzegels ptt post pb 38</p>	<p>mens en dierentuin stichting comité voor de zomerpostzegels ptt post pb 38</p>	7
Roodbruin	<p>mens en dierentuin stichting comité voor de zomerpostzegels ptt post pb 38</p>	<p>mens en dierentuin stichting comité voor de zomerpostzegels ptt post pb 38</p>	
Zwart	<p>mens en dierentuin stichting comité voor de zomerpostzegels ptt post pb 38</p>	<p>mens en dierentuin stichting comité voor de zomerpostzegels ptt post pb 38</p>	
Roodbruin	<p>mens en dierentuin stichting comité voor de zomerpostzegels ptt post pb 38</p>	<p>mens en dierentuin stichting comité voor de zomerpostzegels ptt post pb 38</p>	
Roodbruin	<p>mens en dierentuin stichting comité voor de zomerpostzegels ptt post pb 38</p>	<p>mens en dierentuin stichting comité voor de zomerpostzegels ptt post pb 38</p>	
Rood	<p>mens en dierentuin stichting comité voor de zomerpostzegels ptt post pb 38</p>	<p>mens en dierentuin stichting comité voor de zomerpostzegels ptt post pb 38</p>	

Postzegelboekjes en perforaties

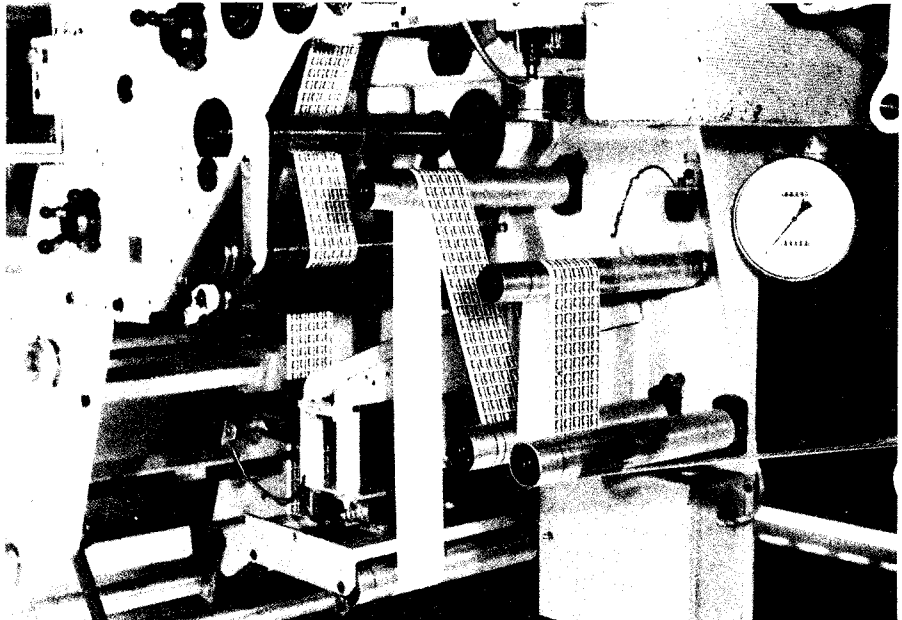
(Dit artikel betreft de Engelse boekjes)

Sinds enige tijd wordt er door verzamelaars nog wel eens kritiek geleverd op de kwaliteit van perforaties en hun "rooilijn" met de afgesneden kanten van de velletjes in automaat- en aan het loket verkochte postzegelboekjes. Ofschoon de boekjes goed voldoen en bij het grote publiek in de smaal vallen, wordt beweerd dat de kwaliteit niet constant is en soms niet voldoet aan de hoge eisen van de gespecialiseerde verzamelaar.

Dit artikel doet een poging de huidige situatie te verklaren en mogelijke verbeteringen voor de toekomst aan te geven.

Momenteel worden zowel de loket- als automaatboekjes vervaardigd door Harrison's in hun drukkerij in High Wycombe. Ofschoon het procédé bij specialisten reeds bekend zal zijn, zullen we het volledigheidshalve in het kort uiteenzetten.

De "jumbo"-rol, afkomstig van de papierfabriek, wordt in High Wycombe "gecoat" en gegomd, voordat het papier in vier smallere banen wordt gesneden om bedrukt te worden. De zegels worden in fotogravure gedrukt op draaiende rol-tegenrol (reel to reel) Chambon persen. Het vel gedrukte zegels wordt dan gesplitst in twee banen van een halve breedte, die geschikt zijn voor de Libra-Goebbels boekjes machine. Zie afbeelding 1.

De Libra boekjes machine met halve papierbaan.

Afbeelding 1.

Vervolgens gaan ze door de langzaam draaiende Harley Moate machine voor visuele controle door ervaren inspecteurs. Daarna worden de rollen opgeslagen om tot boekjes omgevormd te worden. Nu worden de omslagen gedrukt, aan de zegels gehecht en op maat gesneden.

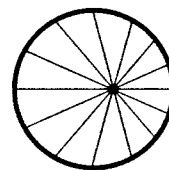
Zegels voor boekjes opweg naar de Chambon perforator.

Afbeelding 2.

De Chambon machines hebben draaiende perforatiekammen, die in bepaalde opzichten lijken op de Grover vel perforators, behalve dat zij een perforatie aanbrengen in een bewegende papierbaan. Dit moet bijzonder nauwkeurig gebeuren en kan, zo niet, oorzaak zijn van een deel van de negatieve kritiek. (Zie afbeelding 2).

Men dient te beseffen dat de positie van de perforatiegaten ten opzichte van de gedrukte zegels zeer precies moet worden bepaald omdat de geringste afwijking direct zichtbaar is. Daarom is het zaak dat de papierbaan bij elke tweede rij zegels praktisch even stilstaat om de perforatie aan te brengen, hetgeen moet gebeuren op de duizendste seconde nauwkeurig. Sommige mensen zullen zeggen: "Dit is een probleem voor de ingenieurs en jiet voor ons". Dat is juist, en hetgeen volgt moet duidelijk maken hoe ze dit probleem te lijf gaan. Het is duidelijk dat men een bewegende papierbaan niet kan perforeren met een op- en neergaand mechanisme waarmee de naalden door het papier gedrukt worden in de gaten van de onderliggende plaat. Tenzij natuurlijk de perforatiekam gelijk met de papierbaan beweegt, hetgeen alleen zeer langzaam kan gebeuren. Men bereikt dit met een schommelende beweging. Dit onderdeel van de machine bestaat in feite uit een bovenblok met naalden (pinblock) direct boven de papierbaan. Vlak daaronder, maar nog boven de papierbaan, bevindt zich een geperforeerde stalen plaat waar de naalden doorheen gaan (guide plate) en tenslotte onder de papierbaan een tweede geperforeerde plaat (die plate) waarin de gaten voor de naalden precies op hun plaats moeten zitten. Als de omtrek van de naalden niet volmaakt is, ontstaat een rafelige perforatie. Helaas, metaal slijt en dus moeten de gaten op regelmatige tijden opgevuld en gecontroleerd worden. Als de papierbaan niet beweegt, zoals bij het perforeren van vellen met de Grover of Bickel machine, zou dit geen probleem zijn. Maar het papier beweegt en een periode van stilstand tijdens de perforatie en gevolgd door het weer doorlopen van de machine zou leiden tot grote en veranderlijke spanningen in de papierbaan, en dus breuken.

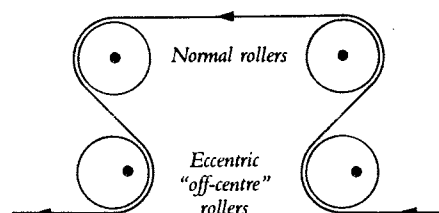
De snelheid van de papierbaan kan echter aanzienlijk vertraagd worden tijdens het perforeren. Daartoe maakt men gebruik van rollers met een excentrisch draaipunt waardoor ze op en neer bewegen (zie afbeelding 3). Een fiets uitgerust met wielen zoals deze zou de berijder op en neer doen gaan zoals op een paard.

Afbeelding 3.

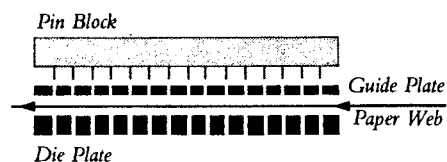
Het idee wordt ruwweg overdreven geïllustreerd in afbeelding 4.

Men kan zien dat, wanneer het lagere paar assen heen en weer beweegt, de snelheid van de papierbaan belangrijk lager wordt maar niet nul, en dan weer oploopt tot normaal.

Afbeelding 4.

Afbeelding 5 toont de weg van de papierbaan daarna door de perforator. Ofschoon pinblock en guide plate zakken, heeft het pinblock een iets langere slag dan de dieplate. Aldus wordt het papier daartussen geklemd terwijl de naalden het doorboren. De vrijgekomen kleine "confetti" wordt afgevoerd. Er wordt nauwkeurig op toegezien dat in dit stadium geen blokkering optreedt waardoor de kwaliteit van de tanding zou verslechteren.

Afbeelding 5.

Zoals gezegd, hoewel de snelheid van de papierbaan sterk vertraagd wordt, hij blijft tijdens de bewerking in beweging. Daarom moet het gehele systeem mee bewegen. Men bereikt dit door excentrisch geplaatste nokkenassen die heen en weer bewegen in de richting van de papierbaan en weer terug.

Opnieuw overdreven uitgebeeld wordt dit voorgesteld in afbeelding 6. De volgorde is aldus; omhoog, zwaai "stroomop", omlaag en perforeer, zwaai "stroomaf" met het papier, omhoog enz. enz.

Dit onderdeel van het proces is van groot belang.

De naalden moeten precies tot de juiste diepte doordringen en bij het omhoog gaan exact in de guide plate verdwijnen om het papier te kunnen laten doorlopen.

Mechanische toleranties moeten minieme verschillen in lengte en dikte van de pennen en diameter van de gaten toelaten. Bovendien moet rekening worden gehouden met minuscule verschillen in de dikte van het papier, de "coating" en de gomlaag.

Computer gestuurde "coating" en gom aanbrengende machines zijn thans geïnstalleerd en dit zal ongetwijfeld de kwaliteit van het produkt verbeteren en het voorkomen van kleine afwijkingen verminderen. De perforatie naalden en de diplate zijn aan slijtage onderhevig en dienen te worden vervangen. De nieuwe blokken gedragen zich anders tijdens het "heen en weer" proces, en dit maakt een nauwkeurige bijstelling door het bedienend personeel noodzakelijk. Wat kan men nog meer doen? Regelmatig onderhoud, inspectie en kwaliteit controle zijn reeds routine zaken. In feite wordt al het mogelijke reeds gedaan. Maar aangezien met de huidige apparatuur weinig verbetering meer kan worden bereikt, resteert slechts één oplossing: een nieuw systeem ontwerpen. Sedert enige tijd zijn de ingenieurs bij Harrison bezig met een roterende perforator, die in principe gelijk is aan die van de Jumelle pers waarop definitieve en speciale uitgaven worden gedrukt. Dit is een geheel nieuwe ontwikkeling. Een prototype werd in de drukkerij gebouwd en proven hebben aanzienlijke betere resultaten opgeleverd. Bovendien is de hogere produktiesnelheid een stimulans. Men hoopt dat uiteindelijk alle boekjes op die manier getand kunnen worden. Hierdoor zullen de meeste van de hiervoor beschreven moeilijkheden zijn opgelost en zal een constant betere kwaliteit van het perforaat worden bereikt.

Het snijden.

Zoals gezegd, de Chambon persen bedrukken een baan, die tweemaal zo breed is als die op de Libra-Goebbels machine. De baan wordt daarom in de lengte doorgesneden, zodat twee stroken ontstaan die tot boekjes worden verwerkt.

Omdat de spanning (tensie) aan de rand van een bewegende papierbaan niet dezelfde is als in het midden, levert een in de lengte doorgesneden baan dus twee helften op, waarbij de tensie hoger is aan de linkerkant van de ene strook en aan de rechterkant van de andere.

Het snij-apparaat van de boekjes machine bestaat uit een mes dat door de zegels en de omslag tegen een blok omlaag valt, zoals een guillotine. Door het verschil in tensie op diverse plaatsen in de papierbaan kan het voorkomen dat de zegels en de perforatiegaten niet precies rechthoekig op de zijkant van de papierbaan. Indien mes en blok niet precies rechthoekig op de zijkant staan kunnen bij het snijden fouten ontstaan. Het mes kan weliswaar iets gedraaid worden, maar zou steeds moeten worden bijgesteld, telkens als een linkerhelft van de oorspronkelijke papierbaan een rechterhelft opvolgt en omgekeerd.

Het nauwkeurig afstellen van mes en blok is zeer tijdrovend en zou leiden tot lange perioden waarin de machine moet stilstaan. De technici bestuderen nu een nieuw systeem waarbij het snij-apparaat een geheel geïntegreerd onderdeel van de machine is, dat, gecontroleerd door een Vercini, het bedienend personeel mogelijk maakt bijstellingen te verrichten zonder de machine te stoppen. Dit zou resulteren in een perfecte "rooilijn".

Bovenstaand artikel is van de hand van: Aubrey Walker.

De vertaling is van de heer H. Roselaar te Epa.

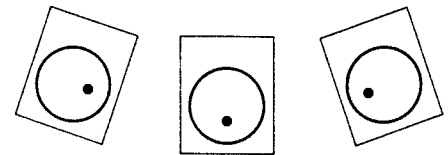
ADVERTENTIE:

Aangeboden ongeveer 10.000 gebruikte, genummerde Nederlandse Rolzegels op papier.

Te koop of ruilen voor postzegels, automaatboekjes, FDC's van Nederland.

J. Rotmans
Nijenburg 37c
3085 KM Rotterdam

Telefoon: 010 - 4804834.

Afb. 6

Overzicht teksten in Duitse boekjes

Kaft 2

MH-22: 2 Dm, gele kaft, tekst in rood en blauw, 4x10, 2x30, 2x50 pf.

A Kapitalanlage
 B Lieber briefmarkensammler
 C Lieber briefmarkensammler
 D Fussballweltmeisterschaft
 E Maximumkarten
 F Ergänzungsabo
 G Maximumkarten
 H Lieber briefmarkensammler
 I Die 4 mogelijkheden
 K Der spezialist fur markenheft
 L Einheisser tip!
 M Arbeitsgemeinschaft
 N Arag
 O Postcheckkonto
 P Pfankuch-auktionen
 Q DBZ
 R David + RSV
 S=) Postcheckkonto
 T Jurgen Kraft
 U Heinrich Hinze
 V Deutsche Phil. Jugend
 W Westphila
 X Furda
 Y Postcheckkonto
 Z Postcheckkonto
 AA Postcheckkonto
 AB Schreib mal wieder
 AC Schreib mal wieder
 AD Schreib mal wieder
 AE Schreib mal wieder
 AF Lieber Briefmarkensammler
 AG Gutschein fur Briefmarkensammler
 AH Elefanten
 AI Sport und Philatelie
 AK Blaue Mauritius

Kaft 3

Funfster versand
 Funfster versand
 Deutschland katalog
 Fifa
 Unsere marke is qualitat
 Unsere marke is qualitat
 die 4 mogelijkheden
 Postcheckkonto
 Briefmarkenhaus Richard Borek
 Ersttagssammelblatter
 Der spezialist fur postautomation
 Leuchtturm
 Lindner
 Ruf doch mal an
 Ruf doch mal an
 Ruf doch mal an
 Kleisz-auktionen
 Ruf doch mal an
 Hawid
 Ruf doch mal an
 Lindner
 Landkreis Hildesheim
 Hawid
 Hawid
 Iversen
 Postsparen
 Postsparen
 Borek Alderney
 Postsparen
 Hawid
 Postsparen
 Postsparen
 Postsparen
 Postsparen
 Postsparen
 Postsparen

MH-23: 3 Dm, gele kaft, tekst in rood en blauw, 2x10, 2x30, 2x50, 2x60 Pf.

A Lieber Briefmarkensammler
 B Kapitalanlage
 C Kapitalanlage
 D Fussballweltmeisterschaft
 E Loth
 Briefmarkenhaus Richard Borek
 Briefmarkenhaus Richard Borek
 Leuchtturmalben
 Fifa
 Loth-auktionen

MH-24: 3 Dm, groene kaft, tekst in rood en blauw, 4x10, 2x50, 2x80 Pf.

A=) Kruger
 B Safe
 C Kruger
 D Hagenbach
 E Postcheckkonto
 F Schreib mal wieder
 G Bund & Berlin Special
 H Blanco
 I Schreib mal wieder
 I2 Schreib mal wieder
 K Die 4 mogelijkheden
 L Lieber Briefmarkensammler
 M Ein halbes Jahr kostenlos
 Najubria
 Safe
 Kruger
 Hawid
 Postsparen
 Briefmarken Grossauswahl
 Hawid
 Gratis Martin Lutjer Block
 Postsparen
 Postsparen aan bovenkant kaft
 Postsparen
 Postsparen
 Postsparen

BERLIJN:

MH-11: 2 Dm, gele kافت, tekst in rood en groen, 4x10, 2x30, 2x50 Pf.

A	Briefmarken als kapitalanlage	Hawid
B	Lieber Briefmarkensammler	Hawid
C	Michel-kataloge	Hawid
D	Fifa	Fussballweltmeisterschaft
E	Ersttagssammelblatter	Briefmarken zum postpreis
F=)	Dietzel	Hawid
G	Furda	Post - damit sie in verbinding
H	Schreib mal wieder	Postcheckkonto
I	Schreib mal wieder	Postgiro
K	Ebel auktionen	Postgiro
L	Lieber Briefmarkensammler	Postgiro
M	Gutschein fur Briefmarkensammler	Postgiro
N	750 Jahre Berlin	Hawid
O	Behinderte machen fernsehen	Postgiro

MH-12: 3 Dm, gele kافت, tekst in rood en groen, 2x10, 2x30, 2x50, 2x60 Pf.

A	Lieber Briefmarkensammler	Sieger katalog
B	Kapitalanlage	Sieger katalog
C	Michel kataloge	Hawid

MH-13: 3 Dm, groene kافت, tekst in rood en groen, 4x10, 2x50, 2x80 Pf.

A=)	Sieger	Michel
B	Kruger	Michel
C	Schreib mal wieder	Postgiro

=) Vanaf hier: Kافت 4 met: Vesandstelle weiden.

L. Wijchman.

ADVERTENTIE:

Bod gevraagd op een gedetailleerde collectie combinaties uit Nederlandse Automaatboekjes nrs. 1 t/m 23 volgens Speciaal-catalogus Janssen/Van Apeldoorn 1980.
Gestempeld en ongestempeld (ca. 85% compleet). In twee grote Safe-stockboeken.

Cataloguswaarde: ca. f 3.000,-.

F.T.J. Eichholtz, Jos. de Jongstraat 14, 5246 EC Rosmalen.

ADVERTENTIE:

Te ruil of te koop gevraagd: Direct-mail brieven met o.a. Willem van Oranje, zegels Verzet en Bevrijding, Delta 75c, Jaar van de daklozen.
Ook andere aanbiedingen welkom. Veel ruilmateriaal aanwezig.

Jos M.A.G. Stroom, Postbus 7810, 1008 AA Amsterdam.

BETAALDE ADVERTENTIE:

Gespecialiseerd verzamelaar Automaatboekjes Nederland biedt overtollige voorraad aan waarbij diverse topnummers, plaatfouten, registerstrepen, kافتvarianten, snijlijntjes boekjes op FDC.

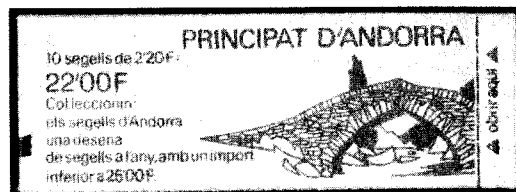
Prijsindicatie † 25% tot 40% De Rooy/Hali speciaal-katalogus 1987.

GRATIS PRIJSLIJST. (Ook ruilen mogelijk; mijn verzameling is echter reeds vrij compleet).

L.P.M. BRESSERS
Wilhelminastraat 257
5401 CG Uden

Telefoon: 04132 - 67206 ('s-avonds tot 23.00 uur).

Nieuwe postzegelboekjes

ANDORRA (FR)

Het al in het vorige bulletin aangekondigde boekje 2 is al op 8 februari verschenen. Het bevat tien postzegels van 2.20F met als motief het oudste wapen (steenreliëf) van Andorra.

De uitvoering van het tweede boekje van Andorra is gelijk aan de kleine Franse automaatboekjes.

CANADA

De 37c-parlementszegeel in de boekjes van \$ 9.25 is op nieuw papier gedrukt. Het Rolland-papier, gebruikt voor de eerste druk, was niet meer beschikbaar. Het uiterlijk van de boekjes bleef ongewijzigd. Alleen het zegelvelletje heeft nu op de plakrand naast de kleurmarkering een 'H' (Harrison). Eerder was dat een 'P'. Het boekje werd verspreid vanaf 2 mei.

CHILI

Nadat in 1987 al boekje 1 met zegels van het type Sanfuentes verscheen, kwam er ook in december een speciaal kerstboekje uit. Het bevat tien zegels van 15\$. Ook kent het nog een variëteit met opdruk 'D.S.N. N° 20'.
Hoewel het nu zowat Pinksteren is, zag ik de boekjes nog niet!

DENEMARKEN

Permanente zegels

Nadat er vanwege de nieuwe posttarieven op 7 januari nieuwe permanente zegels uitkwamen, moesten ook de boekjesinhouden aangepast worden. Het automaatboekje van 10 kr bevat een stripje van twee nieuwe 3.00 kr Margarethe-zegels, en een langere strip met driemaal 10, éénmaal 100 en éénmaal 270 øre cijfertype golflijnen. Het boekje kreeg op de achterzijde de aanduiding 'c8'.

Het 20 kr postzegelboekje heeft exact dezelfde inhoud: het betreft alleen dubbele strips. Dit boekje, nummer H31, heeft overigens wel een nieuwe uitvoering.

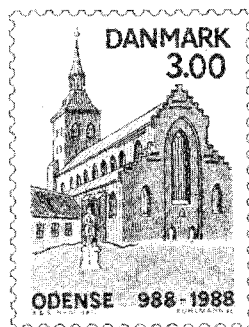
Christiaan IV

Vierhonderd jaar geleden besteedde deze koning - als elfjarige - de troon van Denemarken en Noorwegen. Maar liefst zestig jaar regeerde hij. Toen hij in 1648 stierf was het land nagenoeg bankroet door enkele mislukte oorlogen en zijn maniakale bouwdrift. Beroemde gebouwen uit die tijd zijn onder meer de Ronde Toren, slot Rosenborg en de Beurs, alle te Kopenhagen. Verder was hij befaamd als levensgenieter!

Twee zegels herdachten op 18 februari zijn troonbestijging. Eén ervan, met een waarde van 3 kronen, laat het monogram van Christian IV zien, omgeven door twee leeuwen bij de toegang tot slot Rosenborg. Tien van deze zegels vormen ook de inhoud van postzegelboekje S47.

Voorzijde van boekje S46.

Op 22 april kwam boekje S47 uit met tien van deze postzegels.

Odense

Niet alleen Dublin viert dit jaar zijn duizendjarig bestaan met een postzegel en een speciaal boekje. Ook de Deense stad Odense viert zijn millennium. Op 10 maart verscheen een postzegel waarop de kerk van St Knud en het standbeeld van H.C. Andersen zijn afgebeeld.

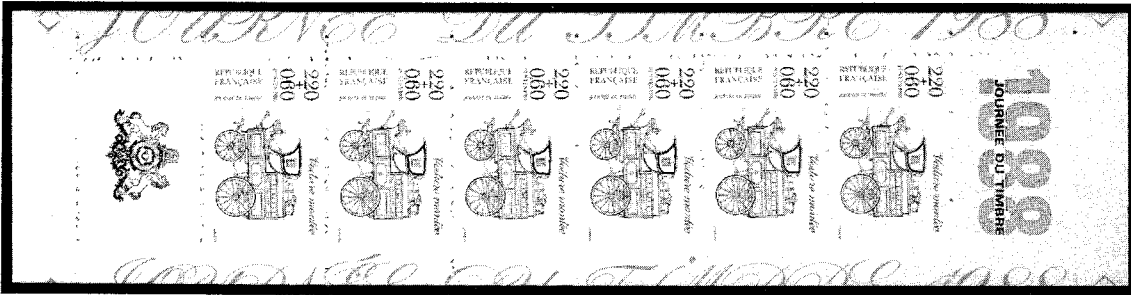
FALKLAND ISLANDS

Op 2 februari verscheen, evenals in 1985, een boekje met permanente zegels uit de serie 'insecten'. De inhoud bestaat uit acht zegels van 4p en vier zegels van 10p, 20p en 25p. Op de voorzijde van het boekje is bovendien een 2p-zegel geplakt. Deze onzin heeft echter geen gevolg voor de prijs: het boekje kost £ 2.52.

FRANKRIJK

Dag van de Postzegel

Op 14 maart verscheen de toeslagzegel Dag van de Postzegel 1988. In een waarde van 2.20 + 0.60 en in de kleur violet op een lichtmauve achtergrond. De zegel toont een koets uit 1844. Voor het derde jaar kwam er ook een boekje met zes van zulke zegels uit. Alleen de kleur is anders: bruin op een geelachtige achtergrond. Het boekje kost 16.80F.

Open boekje

Normaal zijn in Frankrijk de boekjes met permanente zegels dichtgevouwen en -geplakt. In 1986 nam men een proef met een ongevouwen boekje. Honderd van die boekjes vormden samen ook weer een 'boek'.

De proef was kennelijk een succes. In mei verscheen er weer zo'n boekje, ook weer met tien postzegels van 2.20 F.

De tekst op dit boekje is anders dan op dat van 1986. Ook het formaat lijkt wat anders.

1989

Komend jaar verschijnt er een drietal postzegelboekjes. Ze zetten de reeksen van de laatste jaren voort. Het betreft een Dag van de Postzegel-boekje (diligence Parijs-Lijon, 1770), een boekje met Beroemde Personen uit de tijd van de Franse revolutie (Mirabeau, La Fayette, Sieyes, Drouet, Barnave en Vicomte de Noailles) en een Rode Kruiszegelboekje met kunstwerken uit Lyon.

W.DUITSLAND

Reklame van de firma Hanseatische Briefmarkenauktionen is te vinden op kaftzijde twee van een nieuw Westduits 3 markboekje. Rechts zien we de bekende opwekking tot het sparen bij de post. Van boekje 24 betreft dit inmiddels tekst n. Deze teksten zijn vaak erg moeilijk te vinden. Verstrekking vindt plaats met grote willekeur, al naargelang behoefte. Vrijwel elk kantoor slaat daarom nogal wat teksten over.

De oplage van 24n bedraagt 1 miljoen stuks. Er werden er echter in totaal 2½ miljoen vervaardigd: de overige 1½ miljoen hebben tekst i (links 'Schreib mal wieder', rechts 'PostSparen')

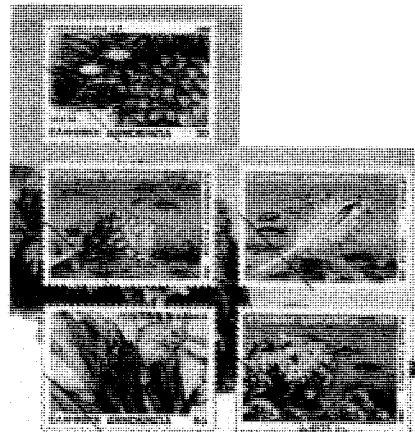
GRIEKENLAND

Het leven op de zeebodem

Een vijf zegels tellende serie besteedt aandacht aan de microscopisch kleine diertjes en plantjes op de bodem van de zeeën bij Griekenland: het betreft waarden van 30 dr (Codonellina S.P.), 40 dr (Diaperocia Major), 50 dr (Artemia), 60 dr (Posidonia Oceanica) en 100 dr (Padina Pavonica). Ze zijn in veelkleurige offsetdruk vervaardigd.

Een gedeelte verscheen in vellen. Een ander deel in boekjes met twintig 5-strips. Deze strips zijn nog genummerd ook! We kunnen dus eigenlijk spreken van rolzegelboekjes of boekjes rolzegels!

De uitgiftedatum was 2 maart.

Het is de derde maal dat Griekenland dit soort dikke loketboekjes fabriceert. Eerst in 1986 de permanente serie 'Goden van de Olympus', toen in 1987 'Esopus' en nu dan deze serie. De nominale waarde van de vijf boekjes samen ligt al op een dikke vierhonderd gulden. Flink lager weliswaar als de series van 1986 en 1987, maar toch nog van de zotte. Naar verluidt zullen in de toekomst nog vele series volgen. De postdienst ziet ze als erg handig aan het loket (klopt, als u er toevallig tijdens uw vakantie komt, ziet u ze haast aan elk loket in gebruik) en heeft nauwelijks in de gaten dat wij het er maar moeilijk mee hebben.

Europa - Olympische Spelen

Op 6 mei verscheen een postzegelboekje met Europazegels (totaal 400 dr), èn een boekje met de serie Olympische Spelen (totaal 284 dr). De laatste in een oplage van 120.000 stuks. Bovendien verschenen er - alweer ja - van elk van de vijf zegels weer boekjes met twintigmaal een 5-strip.

GROOT-BRITTANNIË

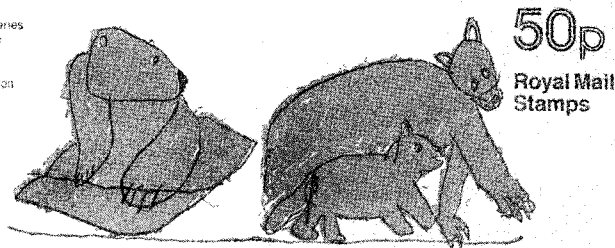
Nieuwe kaftillustraties

Een nieuwe serie boekjes kwam op 12 april uit. Het betreft allereerst twee loketboekjes: £ 1.30 (tienmaal 13p) en £ 1.30 (tienmaal 18p). Ze bevatten een speciale aanbieding voor een set receptenkaarten met enveloppen. Elk zesde boekje heeft een cilindernummer en de beide boekjes komen zowel links- als rechtsgeplakt voor.

De drie automaatboekjes hebben alle drie als thema de London Zoo en er zijn kindertekeningen op te zien. Dit jaar bestaat de kinderdierentuin vijftig jaar. De boekjes bevatten ook kortingsaanbiedingen voor het bezoek aan een dierentuin.

Het eerste boekje is van 50p en bevat twee zegels van 18p, één van 13p en één van 1p. Het tweede, ook 50p, tweemaal 13p, tweemaal 5p en éénmaal 1p. Het derde boekje, £1, vijfmaal 18p en éénmaal 13p.

London Zoo
Second in a series
of drawings by
children from
Byron Infants
School, Croydon
Printed by
Harrison &
Sons Limited

London Zoo, boekje nummer 2.

De laatste twee boekjes zijn aan de lange zijden ongetand. Alle automaatboekjes hebben cilindernummers op elk achtste boekje.

Window-booklets

Acht van de tien experimentele boekjes van medio vorig jaar (die met het venstertje) hebben een ander lipje bij de sluiting gekregen. Er waren klachten over het wat moeilijk sluiten en gemakkelijk beschadigen. Door deze wijziging hoopt men het euvel verholpen te hebben. Het betreft de boekjes met de code B, C, D, E, F, G, H en I.

HONGKONG

Omdat de Peak Tramlijn honderd jaar bestaat, zal er op 4 augustus een serie postzegels èn een speciaal herdenkingsboekje uitgegeven worden. Verdere gegevens volgen.

IERLAND

Op 1 maart verscheen er een bijzondere postzegel t.g.v. het duizendjarig bestaan van Dublin. De zegel toont een assemblage van gebouwen uit de diverse perioden van Dublins geschiedenis. Acht zegels van 28p vormen tevens de inhoud van het eerste Ierse boekje met bijzondere zegels. Het boekje kost £ 2.24.

Tijdens de Londense Stampex-tentoonstelling - van 1 tot en met 6 maart - verkocht de Ierse postdienst dit millenniumboekje bovendien met een tentoonstellingsstempel.

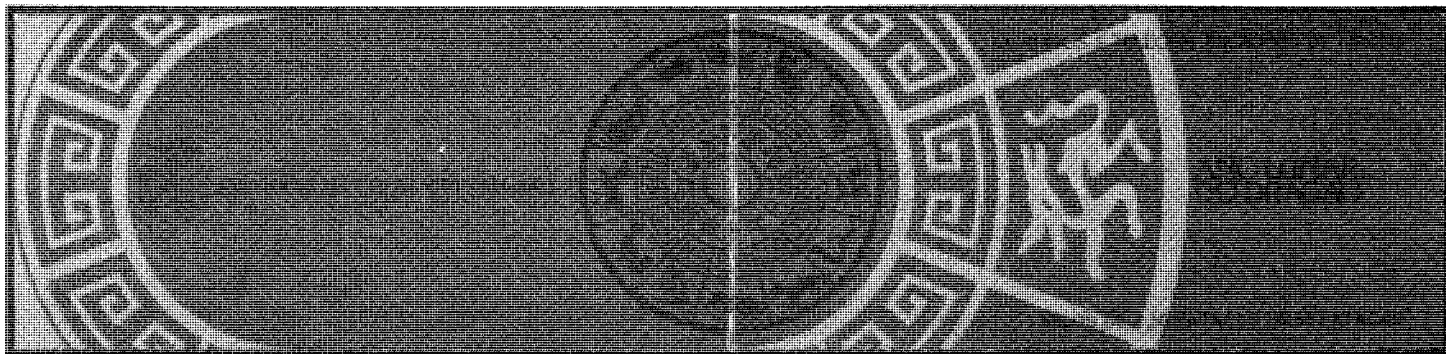
De voorzijde van het nieuwe Ierse boekje toont het douane-kantoor te Dublin.

JERSEY

Een boekje met permanente zegels en een sacht (automaatmapje met losse zegels als inhoud) verschijnen op 17 mei. Ze hebben een nominale waarde van £ 3.84 respectievelijk 50p. Ze waren noodzakelijk als gevolg van de gewijzigde posttarieven per 26 april. De inhoud van het boekje bestaat uit zegels van 16p, 12p en 4p, van elk twaalf stuks. Het sacht bevat drie zegels van 12p, drie van 4p en één van 1p.

MACAO

In 1984 startte Macao met het eerste postzegelboekje: ter gelegenheid van het jaar van de rat. Daarna volgden de os (1985), de tijger (1986), de haas (1987) en nu, in 1988, het vijfde boekje met draakzegels. Het verscheen op 10 februari en bevat vijf zegels van 2.50 pts. Er zijn er 40.000 van vervaardigd.

Opengebouwde omslag van het boekje 'jaar van de draak', Macao nr 5.

NIEUW-ZEELAND

Naäperij?

Eén jaar geleden verscheen in de Verenigde Staten een postzegelboekje met een aantal wensenzegels. Die wat curieuze uitgifte kreeg toen veel publiciteit.

Het kan haast geen toeval zijn dat New Zealand Post nu ook met zo'n boekje komt. Het bevat vijf zegels van 40c:

- Good Luck
- Keeping in Touch
- Happy Birthday
- Congratulations
- Get Well Soon.

Het boekje kwam uit op 18 mei en blijft voorlopig onbepaald verkrijgbaar.

Het Nieuwzeelandse postzegelboekje: *wat zou je nog schrijven met zo'n postzegel...*

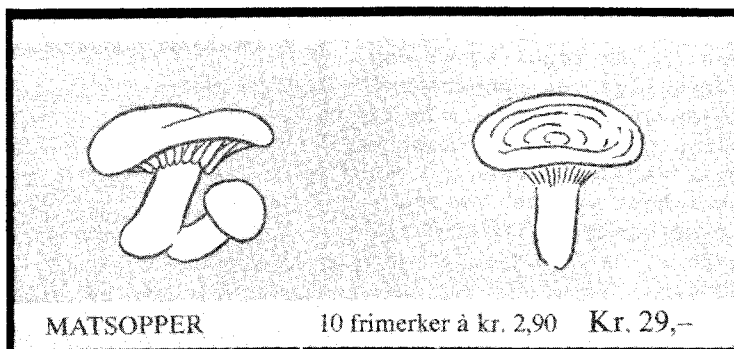

NOORWEGEN

Eetbare paddestoelen

Het voor februari aangekondigde postzegelboekje kwam pas uit op 26 april. Het boekje bevat tien zegels van kr 2.90: vijf met de *Lapista nuda* (de grote paarse ridderzwam) en vijf met de *Lactarius deterrimus* (de melkzwam, gemakkelijk te herkennen aan het oranjekleurige melksap).

De zegels zijn driezijdig getand en in veelkleurige offset gedrukt op fosforescerend Harrison-papier.

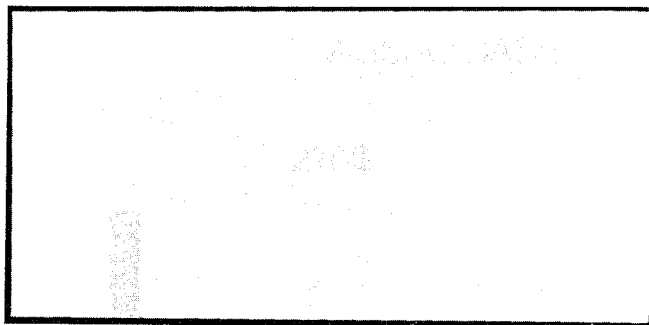

PORTUGAL

Architectuur

Op 15 maart verscheen een serie zegels welke voorbeelden van populaire woningbouw toont. De benaming 'Architectuur zonder architecten' is al klassiek voor voorbeelden van woningbouw uit vroeger jaren. De vier zegels tonen huizen uit Trás-os-Montes, Beira Interior, Ribatejo en de

Algarve. De zegels van 27\$00 (Beira Interior) zijn ook verkrijgbaar in een postzegelboekje. Tien stuks bevat het.

Het is het vierde 'architectuurboekje' sinds 1985.

Burchten

Op dezelfde datum werd de kastelenserie weer met twee boekjes verrijkt: nummer 15 en 16. Het eerste toont het kasteel van Palmela. Het tweede dat van Vila Nova de Cerveira.

TONGA

Na het eerste paar boekjes met zelfklevende postzegels - uitgegeven op 1 juli 1987 - zou er later dat jaar nog een viertal boekjes uitgekomen zijn. En dat allemaal omdat de koning met de fraaie naam Taufa'ahau Tupou IV twintig jaar eerder gekroond werd. Ook de zegels in deze boekjes dragen zijn portret.

Het zou om de volgende boekjes gaan:

1. tweemaal 1s, viermaal 10s, tweemaal 15s en viermaal 32s	\$ 2.00
2. viermaal 1s, tweemaal 2s en zesmaal 32s	\$ 2.00
3. éénmaal 1s, tweemaal 2s, tweemaal 5s, viermaal 10s, driemaal 15s	\$ 1.00
4. zevenmaal 5s, tweemaal 10s en driemaal 15s	\$ 1.00

VERENIGDE STATEN

A, B, C, D....E-boekje

Om na de tariefsverhoging van 3 april over voldoende zegels voor het binnenlands brieftarief te beschikken, heeft men opnieuw zegels zonder waarde-aanduiding uitgegeven. Uitgiftedatum: 22 maart.

Voor het eerst waren dat de A-zegels, nu precies tien jaar geleden: 22 mei 1978. Daarna volgden B en C (beide in 1981) en D in 1985. Een belangrijk deel van de oplage werd steeds in boekjesvorm uitgegeven.

En omdat er dit voorjaar een tariefverhoging in de lucht zat, werd al in februari het ontwerp van de E-zegel bekendgemaakt. Men heeft met de adelaarstraditie gebroken, en de zegel toont een kleurige aardbol waarop duidelijk zichtbaar Noord-Amerika, oceanen en wolken-tapijten zijn.

Basis van het ontwerp was een foto van de NASA. Men koos voor het onderwerp 'aarde' vanwege de overeenkomst (E-zegel: earth).

De zegels zijn vanaf 1986 in forse hoeveelheden vervaardigd. In vellen van 100, rollen van 100, 500 en 3000, en boekjes van 20. Ze mogen alleen in het binnenlandse postverkeer gebruikt worden.

Fazant

Een prachtig gekleurde opvliegende fazant staat afgebeeld op een nieuwe 25c-boekjeszegel. Twee velletjes van elk tien zegels bevinden zich in het eerste boekje dat door de American Bank Note Company voor de Amerikaanse postdienst werd vervaardigd. De uitgiftedatum van het \$5-boekje was 29 april.

Met de fazantzegel wil men tegemoetkomen aan de wens van boekjesgebruikers. Deze wilden meer kleur en afwisseling. Het boekjesgebruik neemt sterk toe, zodat men aan de vraag naar grotere verscheidenheid wel wil voldoen.

Tariefwijziging

Tijdens een speech voor postzegeldrukkers verstreekte de directeur-generaal postzegels, de heer Don McDowell, onlangs wat cijfers. Bij een tariefwijziging moeten er zo'n 13.3 miljard postzegels verspreid worden. De helft ervan is nodig voor de eerste twee maanden. Daarbij horen ook postzegelboekjes. Zou men alle boekjes voor die periode achter elkaar leggen, dan meet die rij maar liefst 17.092 kilometer, van San Francisco naar Shanghai en terug!

Als men zich alle 13,3 miljard zegels in één ononderbroken rol zou moeten voorstellen, is het resultaat een rol van 89.763 km, oftewel de omtrek van de aarde, plus een restant van 8.455 km. Het gewicht van al die zegels komt op zo'n 4.680 ton. *tweemaal*

Jack London-boekjes

De op 11 januari 1986 in de serie Grote Amerikanen verschenen 25c-zegel van Jack London is voor een drietal verschillende postzegelboekjes gebruikt. Op 3 mei kwamen ze uit. Twee boekjes - \$ 1.50 (zesmaal 25c) en \$ 3.00 (twaalfmaal 25c) - zijn vervaardigd op de Goebel-boekjesmachine, het derde - twintigmaal 25c - van \$ 5.00 op de wijze zoals kortgeleden beschreven bij het vuurwerkboekje.

Om de zegel voor het boekjesformaat geschikt te maken, moesten er twee nieuwe drukcilinders vervaardigd worden: één voor velletjes van zes en één voor velletjes van tien zegels. De zegels in de velletjes van zes zijn groter dan die in de velletjes van tien.

De kaften zijn grotendeels gelijk: alleen de kleur en de inhoudsaanduiding verschillen.

Zoals de laatste tijd gebruikelijk hebben de boekjes een UPC-aanduiding.

Ze zijn bedoeld om verkocht te worden aan het loket, door middel van automaten, en in supermarkten e.d.

Collect 8" x 10 1/2"
Souvenir Pages
with stamps and "First Day of Issue" cancellations available for all stamps, designed for albums or framing. You will receive a Souvenir Page for every future stamp issue for \$1.00 each (some pages may be priced at more than \$1.00, depending upon the amount of postage affixed) by sending a \$25.00 deposit with order form on reverse. Or, for a preview of this exciting program, return the coupon on reverse for a free Souvenir Page.

Jack London
Great American Series

TWELVE \$300
twenty-five cent
STAMPS

© UNITED STATES POSTAL SERVICE 1986

Always Use:

- complete address
- return address
- correct ZIP Code

United States Postal Service
Philatelic Sales Division
Souvenir Pages Subscription Program
Washington, DC 20265 - 9995

Name _____

Street _____ Apt. _____

City _____ State _____ ZIP _____

\$25.00 enclosed   Please send me a free sample Souvenir Page.

SBJ

Nog meer boekjes

Op 28 mei verschijnt een postzegelboekje met afbeeldingen van de uil en de mus.

De op 6 mei verschenen 25c-zegels, waarop de Amerikaanse vlag fier wappert aan een bewolkte hemel, is vanaf 5 juli ook verkrijgbaar in een postzegelboekje.

Later dit jaar - op 25 augustus - verschijnt een boekje met vijf verschillende afbeeldingen van old-timers.

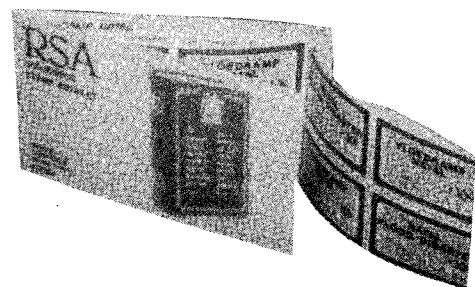
ZUID-AFRIKA

September/oktober 1987 werd Zuid-Afrika getroffen door een watersnood. Bovendien volgden er tot maart 1988 nog regelmatig verwoestende overstromingen. Al eerder kwamen er drie toeslagzegels uit met opdruk 'Vloedramp Natal' en 'Natal Flood Disaster'. Alledrie in de waarde van 16c + 10c. De drie zegels zijn op 1 maart ook in postzegelboekjes beschikbaar gesteld.

Drie boekjes met elk tien zegels: stadhuis Durban, bijbel en Dias. Twee rijen van vijf zegels, afwisselend met Engelse en Afrikaanse opdruk.

De zegels zijn in lithografie gedrukt bij de staatsdrukkerij te Pretoria op fosforescerend papier van Harrison. Ze kosten per stuk R 2.60.

Op 13 april verscheen nog een serie met watersnoodtoeslag. Het betreft de Hugenoten-serie. Eén zegel uit deze serie, de 16c + 10c met als afbeelding het Hugenoten-monument te Franschhoek, is ook in een postzegelboekje verkrijgbaar. Het boekje met tien van deze zegels heeft dit monument ook op de omslag afgebeeld. Het kost R 2.60. De oplage bedraagt 40.000 stuks.

IJSLAND

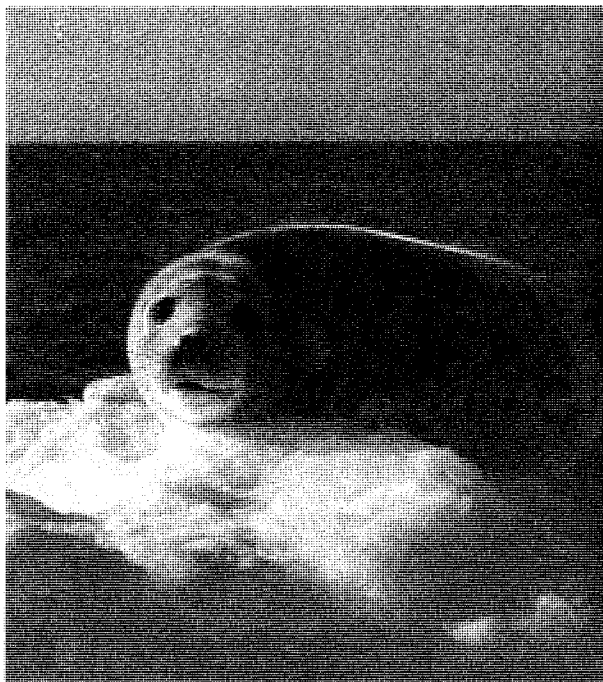
Op 2 mei verscheen er hier opnieuw een postzegelboekje. Het bevat twaalf zegels van 16 kr (landgeesten) en kost dus 192 kr.

ZWEDEN

Kustwateren

Naast het al eerder beschreven boekje 'Nieuw-Zweden 1638-1988' verscheen op 29 maart ook een boekje met postzegels waarop de zeearend en de grijze rob afgebeeld staan. Beide worden in de Zweedse Oostzee op dit moment sterk bedreigd door de waterverontreiniging.

De zegels zijn in diepdruk vervaardigd. De waarde is 2.20 kr. Van beide zegels bevinden zich vijf stuks in het boekje: totale waarde dus 22 kronen.

Robbenjong

Midzomer in Zweden

Op 17 mei kwamen de jaarlijkse kortingszegels uit. Tien postzegels laten de traditionele viering van Midzomer zien, een feest dat - rond 24 juni - van vroeg in de morgen tot diep in de avond duurt. Op de zegels ziet men onder meer bloeiende weiden, het opzetten van de meiboom, het dansen op een met bladeren versierde aanlegsteiger en het boeket van zeven veldbloemen. Bij de jeugd leeft nog het gebruik zo'n boeket onder het hoofdkussen te leggen. Volgens de overlevering worden dan die nacht liefdesgeheimen geopenbaard.

De tien motieven in het midzomerboekje

De postzegelboekjes bevatten twintig zegels, twee van elk motief. Ze hebben een waarde van 2 kr. Ze zijn gedrukt in een gekombineerd offset-staalplaatprocédé.

LEIDERDORPSE POSTZEGELHANDEL

Het vertrouwde adres
voor al uw filatelistische behoeften

Tevens

INKOOP en VERKOOP van POSTZEGELS

Privé
071 - 314688

C. BOS
Hoofdstraat 6
2351 AJ Leiderdorp

Winkel
071 - 412266

Tijdens de bijeenkomsten, leden 10 % korting !

Nieuwe rolzegels

NEDERLAND:

Bedrijfsrollen (1). Er is door de firma Enschedé een kleiner type gespoten rolzegels aangebracht op verschillende 10.000-rollen. De 'oude' gespoten nummers op de 5000-rollen (type 4) hebben een hoogte van ca 3,0 mm. De nieuwe (type 5) hebben een hoogte van ca 2,5 mm. Het is niet bekend of er ook 5000-rollen met cijfertype 5 voorkomen.

Bedrijfsrollen (2). Zegels van 10.000-rollen voorzien van nummers van het type 5, zijn het eerst signaleerd door de heer Druijf, en wel op poststukken. Momenteel zijn de volgende zegels van een 10.000-rol uitgeleverd door de Filatelistische Dienst: 'Crouwel' (50 ct en 55 ct), 'Beatrix' (75 ct, 2-zijdig getand) en '100 jaar veilingen' (allen type 5 en ook nummers groter dan 5000!).

Bedrijfsrollen (3). Na een enquête onder een tiental leden bleken sommigen van de Filatelistische Dienst de Beatrixzegels van 75 ct gekregen te hebben met cijfertype 4 (5000-rol) en sommige met cijfertype 5 (10.000-rol). Beide typen zijn aan onze vereniging geleverd. Wie graag het bij haar of hem ontbrekende type wil aanschaffen kan dit bij ondergetekende bestellen (bijvoorbeeld een 5-strook, een 10-strook (gevouwen als 6+4 en daardoor gemakkelijk te verzenden), een ongevouwen 10-strook enz.

Bedrijfsrollen (4). Van de Crouwelzegels van 55 ct zijn ook beide typen door de Filatelistische Dienst aan hun klanten geleverd. De vereniging kreeg alleen type 4. Dit type kan, zoals hierboven vermeld, eveneens bij ondergetekende worden besteld. Type 5 lijkt niet meer bij de Filatelistische Dienst aanwezig te zijn .....

Bedrijfsrollen (5). Van de zegel 'Beatrix, 70 ct' (2-zijdig getand), waarvan 10.000-rollen waren besteld (zie Bulletin 87-57-R196), zijn inmiddels door de heer Druijf op poststukken exemplaren met rugnummers van het type 5 signaleerd.

Bedrijfsrollen (6). Het in het vorige Bulletin op blz. R199 gemelde poststuk van 'Readers Digest', gefrankeerd met 'Biljart'-zegels van de tweede druk, blijken nummers van het type 5 te hebben in plaats van nr. 4. Het aldaar gemelde poststuk met een 'rugnummer' k4 bleek van de eerste druk te zijn volgens de heer Bakhuizen van den Brink. Wie heeft een rugnummer n5, hoger dan 5000?

Bij de tweede druk is de drukcilinder omgekeerd in de pers gezet. (Bakhuizen van den Brink): drukrichting is ook tegen gesteld aan die van de eerste druk.

Bedrijfsrollen (7). Aangezien er ook 10.000-rollen gefabriceerd zijn van de zegel 'Juliana/Bernhard' en 'Beatrix, 90 ct' (4-zijdig getand), ben ik benieuwd naar poststukken met zegels van deze rollen: hebben zij nummers van het cijfertype 5? (zie melding op blz. 87-57-R196).

Bedrijfsrollen (8). Er zijn door de PTT (in ieder geval aan de firma Removós is ons gebleken) inderdaad ongenummerde rollen van Beatrix-zegels van f 1,40 geleverd. 'Omdat de Beatrix-postzegels vanaf f 1,40 genummerd reeds via de Filatelistische Dienst aan belangstellenden zijn geleverd - ze waren verkrijgbaar tot 1 juni 1987 - en ONGENUMMERDE rollen als afwijking kunnen worden beschouwd, is besloten deze laatste rollen niet te leveren aan verzamelaars. De teruggezonden ongenummerde rollen zijn inmiddels vernietigd'. Bovenstaande is een bijna letterlijk citaat uit een brief van de directeur Zegelwaarden en Filatelie, de heer G.A. Glas, van 14 april 1988. Dat is 'dus' een tegenvaller voor ons.

BERLIJN/BRD.

Op 14 juli 1988 verschijnen in de serie 'Sehenswürdigkeiten' zowel in Berlijn als in de Duitse Bondsrepubliek vervangende waarden van 70 pf (Not rettete Berlin) en 120 pf (Schleswiger Dom).

Op 11 augustus verschijnen dan nog twee waarden van 40 pf (Chilihaus Hamburg); op die datum verschijnen verder - maar dan alleen in de Bondsrepubliek - nog waarden van 90 pf (Bonze-kanne Reinheim) en 280 pf (Bremer Roland); mededeling DBP/J. Rutten.

GUERNSEY.

Op 28 maart 1988 heeft op Guernsey de uitgifte plaats gehad van nieuwe rolzegels van 12 p en 16 p (speciaal voor de automaten!) De posttarieven zijn namelijk verhoogd (Guernsey Philatelic Bureau), ATM-Forum 1988 (4), blz. 23.

ITALIË.

Op 1 maart 1988 verschenen in de serie 'Italiaanse kastelen' een nieuw stel rolzegels, en wel in de waarden 50, 100, 450, 500, 650 en 750 lire: Schweizer Briefmarken-Zeitung 1988 (4), blz. 144.

De uitgifte heeft plaats omdat er nieuwe, door een computer gestuurde automaten zijn gefabriceerd: Cronica Filatelica N 128 (maart 1988), blz. 62-63/W. de Rooy.

Bijzonderheden zullen volgen.

VERENIGDE STATEN (USA).

(1).

Op 3 september 1987 verscheen, van de B-pers de opnieuw gegraveerde versie van de 12 c 'stoom auto' (Stanley Steamer, 1909), en wel in de voorafgestempelde versie met 'Presorted First Class'. De afbeelding van de auto is circa ½ mm kleiner (zie afb. 1), (zie hiervoor verder de rubriek 'Allerlei Rolzegelnieuws').

De lengte van het woord is 13,5 mm (= Type C).

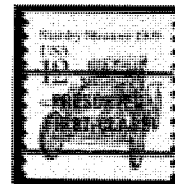
(2).

Kortgeleden zijn allerlei posttarieven in de USA omhoog gegaan. Een rolzegel met de eerst nog onbekende waarde 'E' voor het 1ste Class-tarief is al geruime tijd geleden aangekondigd.

E blijkt 25 c te zijn geworden. USPS Philatelic Release. no. 13 (1988).

(3).

Er verschijnt ook een 25 c rolzegel met als afbeelding de vlag van de Verenigde Staten, wapperend boven het Yosemite National Parc: USPA Philatelic Release no. 13 (1988).

Afb. 1.

ZWEDEN.

(1).

Op 29 maart 1988 is, onder het motief 'Kustwateren/door watervervuiling bedreigde dieren', naast een postzegelboekje, een rolzegel verschenen met de afbeelding van een aal (zie afb. 2) in de waarde 4,40 kr. De zegel is uitgevoerd in diepdruk.

Persbericht PFA

(2).

Op 17 mei 1988 verschijnt een rolzegel van 8 kr ter gelegenheid van het 200-jarig bestaan van de schouwburg 'Kungliga Dramatiska Teatern' in Stockholm. (zie afb. 3). Dit jaar wordt daar een stuk gespeeld over de moord (in 1792) op koning Gustav III, de stichter van het theater. Op de zegel is een scène uit dit toneelstuk afgebeeld.

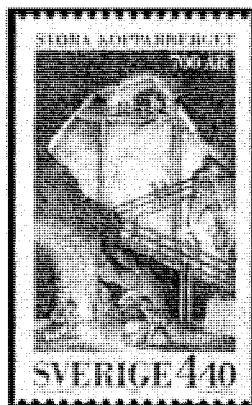
Op dezelfde datum verschijnt ook een rolzegel van 4,40 kr ter herinnering aan het 700-jarig bestaan van de kopermijn 'Stora Koppar Kopparberget' (zie afb. 4) in de provincie Dalarna. De afbeelding is gegraveerd naar een schilderij.

Afb. 2.

Afb. 3.

Afb. 4.

Afb. 5.

(3).

Ter gelegenheid van het 1000-jarig bestaan van het stadje Skara (één der oudste steden van Zweden) in de provincie Västergötland, wordt op die datum eveneens een vierkante! rolzegel van 4,40 kr uitgegeven.

Deze zegel toont een detail van een kerkraam van de domkerk in Skara, en wel enige dieren uit de 'ark van Noach': PFA- Bulletin 1988 (3)/persbericht.

Allerlei Rolzegelnieuws

Op 8 april 1988 leverde de rolzegelautomaat in de stationshal te Utrecht een Crouwel-zegel van 65 ct (nr 955) met als stand van het nummer r2 (vroeger genoemd k2). Na een storing is de rol voortijdig verwisseld.

De heer Rutten ontdekte in Nijmegen ook weer zo'n betrekkelijk weinig voorkomende rol.

De zegels 65 r2 en 65 l2 hebben dezelfde drukrichting. De ene soort is - voor controle bijvoorbeeld - één keer meer of minder opnieuw gewikkeld na de nummering (Bakhuizen van den Brink). Je moet rechts gaan staan om het nummer 'r' goed te zien (zie Bulletin 87.57-R196).

Bedrijfsrollen (1). Door een ongelukkige samenloop van onstandigheden ontving ik de zending 'rolzegels 1987' pas op 27 april 1988, nadat ik al een gedeelte van de kopie voor ons Bulletin had verzonden.

Resumerend geef ik nu nog even de thans bekende zegels en hun varianten:
50 ct (Crouwel): n5; 55 ct (Crouwel): n4 en n5; Beatrix, 75 ct (2-zijdig getand): r4 en r5;
Juliana/Bernhard: n4; Daklozenjaar: n4; Leger des Heils: n4 en 100 jaar Veilingsysteem: r5.

Bedrijfsrollen (2). Bij de frankering van zendingen van grootverbruikers met zegels van een 5000- of 10.000-rol is de geplakte waarde aan zegels veelal hoger dan het echte (gereduceerde) tarief van partijenpost. Het verschil wordt door de PTT grotendeels gerestitueerd. Bij de verrekening van portokosten met de PTT van de Verenigde Staten zijn in dit verband grote moeilijkheden ontstaan. Als gevolg daarvan zijn sinds medio 1987 (voor b.v. Breck B.V.) geen nieuwe bijzondere rolzegels meer aangemaakt .... jammer! Bakhuizen van den Brink, Philatelie 1988 (2), blz. 87.

Bedrijfsrollen (3). De 2-zijdig getande rolzegel 'Beatrix' met een waarde van f 1,- is, machinaal geplakt, nu toch gesignaleerd met rugnummers (680, k2) op een fragment van een kaart. De kaart was afkomstig van 'Breck' en was gestempeld: Hillegom, 13.II.85-10. Dit sluit niet uit dat later toch nog ongenummerde rollen zijn gefabriceerd (zie oproep op blz. 87-57-R, 197).

(4). Van de zegel 'Toerisme 1985' (Hoge Veluwe) werden, als gevolg van het onbedoeld achterwege blijven van een beschrijving in Philatelie 1986 (4), blz. 252, alsnog meer gegevens van het drukprocédé vermeld door de heer Bakhuizen van den Brink. Philatelie 1987 (5), blz. 329. De drukrichting van de rolzegels is B, in plaats van O voor de velzegels is vermeld in Philatelie 1986, blz. 17. De tanding is scheerperforaat (G). De 5000-rollen zijn dwarsgerold (verticaal), de nummers zijn horizontaal (k2) en de cylinderontrek is 22 zegels (Goebel-pers).

(5). Recent gesignaleerde poststukken zijn:

Van 'Otto': 75 ct Beatrix, 2-zijdig getand; machinaal geplakt. afzenderstempel Tilburg, 05-IV-88/50 en 22-III-88/50.

Van Readers Digest: 2x Leger des Heils met voor afgestempel 'ptt-post'; handgeplakt.

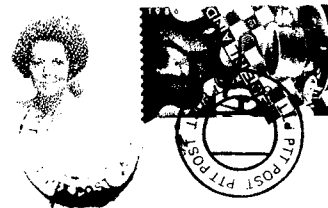
Van Readers Digest: Juliana/Bernhard met voorafgestempel, idem (H. Janssen).

Van Readers Digest: 1x Beatrix f 1,50: 4 x (ptt-post); idem 3x Dammen; 'los': nr. 04445 op 3-strook (n4) 2x (4x ptt-post); 1x brief Biljarten: (POST-POST); 2x Beatrix 75 ct: (k2 5000-rol): 4x ptt-post en POST-POST; 3x Beatrix 75 ct: (k2, 1000-rol): 2x (4x ptt-post); zowel met lichte als met donkere coating; alles met de hand geplakt (M. Struijs).

Impressum

BUSINESS

c/o PO.Box 641, 1000 AP Amsterdam, The Netherlands

Afb. 6.

Van Fa. Business Amsterdam: 1x Beatrix (75 ct, 2-zijdig getand) 1x Dammen: alleen de laatste machinaal geplakt. Stempel 2x (4x PTT POST; (Janssen/v. Dam, ontvangen 14-3-1988; zie afb. 6. Van Wall Street Journal Europe: 1x Juliana/Bernhard; afzender stempel, Amsterdam 19.II.88-1; (Janssen).

Van 'Het Beste' met Juliana/Bernhard en ook met 2x Leger des Heils; met de hand geplakt; 4x ptt-post.

- Van de rolzegel Beatrix 75 ct zijn er rollen met nieuw papier van de firma Coated Paper Ltd gefabriceerd (Bakhuizen van den Brink / Struijs) (vergelijk Philatelie 1988 (1), blz. 13.

- Bij de zegel van Beatrix 75 ct zijn volgens heer Struijs vier typen te onderscheiden; coating licht of donker, gevlekt (gewolkt) of gestreept en dunne of dikke zwarte stippen. Volgens Bakhuizen van den Brink zijn er bij de rolzegel ook twee drukrichtingen.

- Enveloppen van poststukken moeten liefst niet uit kringlooppapier worden vervaardigd. Volgens West Duitse archivarissen valt dit papier onaangenaam snel uiteen. Het gebruik van enveloppen van zeer goede kwaliteit is daarom noodzakelijk indien men poststukken wil vervaardigen.

BERLIJN /BRD (1). In de 'Deutsche Briefmarken -Zeitung' (DZB) 1988 (6), blz. 314-315 worden de oplagecijfers gegeven van de rolzegels 'Burgen und Schlösser die met de Letterset-machine in indirecte hoogdruk zijn vervaardigd. Die van Berlijn zijn slechts 1 miljoen stuks. Die van de BRD bedragen 60-285 miljoen, hoewel bijvoorbeeld van de 60 pf-zegels de aantallen 300-rollen (15000) veel geringer zijn dan de aantallen 500-rollen (170000). Bij sommige postkantoren zijn de zegels nog verkrijgbaar.

(2). Het beoordelen van 'Indirekte Hoogdruk' - ja of nee - kan alleen goed met een loupe geschieden. Er blijken maar zeer weinig mensen te zijn die deze druk kunnen onderscheiden van de gewone boekdruk zonder een loupe te gebruiken. Kleurverschillen bij de gewone boekdruk-zegels leiden al tot oplichterpraktijken. Dit komt omdat de zegels in indirecte hoogdruk vaak een iets andere kleur hebben. Bij de oude boekdruk zijn er echter ook wel eens kleurverschillen, zodat de 'oude' zegels als indirecte-hoogdruk-zegels worden aangeboden .... Met een loupe herkent men echter direct de scherpe contouren bij de nieuwste ofwel laatste druk. Fröndle, DBZ 1988 (6), blz. 315; Scheinansky, ATM-Forum 1988 (4) blz. 15-17 (test).

(3). Vervalsingen die bij dure stroken van rolzegels zijn geconstateerd zijn: verwisseling van roleinden (de 4'blanco' groene zegels), verwijdering van rugnummers en het aanbrengen van nieuwe (bijvoorbeeld 005 en 010) en ook het aanbrengen van kunstmatige lassen: het kan allemaal op één strook! DBZ 1988 (9), blz. 501-502.

DANZIG. De rolzegels van Danzig (1924-1939) voor automaten worden kort besproken in DBZ 1988 (6), blz. 317. De rollen werden gefabriceerd door eerst vellen van zegels aan elkaar te plakken met een smalle velrand, dan het geheel op te rollen en deze rol dan tot 'gewone' rollen te versnijden. Dit gebeurde voor 1936 ook in ons land. De meeste zegels hebben een onderbroken tanding, zoals bij de Nederlandse 'hoekroltanding'-zegels. Er is een tweede druk in bewerking van het werkje 'Die Automaten marken von Danzig' door Heinz Gehrman uit Wuppertal.

VERENIGDE STATEN (USA).

(1). Wegens het buiten gebruik stellen, eind 1986 van de oude Cotrell-pers worden de rolzegels van de serie 'Transport' thans gedrukt op de B-pers (niet omgekeerd zoals per abuis vermeld staat op blz. 87-54-R185). Iedere zegel waarop het afgebeelde voertuig breder is dan 0,75 inch (19 mm) moet daarom voor herdruk opnieuw worden gegraveerd. De plaatnummers beginnen daarom dan weer met cijfer 1. Er is nu één plaatnummer op 52 zegels (inplaats van vroeger 1 op 24 zegels), terwijl de afdruk van de cilindervoeg (rechts van het zegel met het plaatnummer) is verdwenen (vergelijk blz. 87-55-R191).

Verder geschiedt het aanbrengen van het fosforescerende laagje (tagging = etiketteren) als een rechthoek (bloc) van ongeveer 19x22 mm en niet meer over de gehele oppervlakte (22x25 mm); C. Yeager, Linn's, 1 sept. 1986.

Bij de waarden van 1c en 2c is het symbool 'c' weggelaten bij de hergraving. (zie afb. 7).

De fosforescentie is bij deze zegels alleen te zien met behulp van kortgolvig ultraviolet licht (golflengte 254 nm; **VOORZICHTIG!**; liefst bril opzetten omdat glas (of 'plastic') de schadelijkestraling absorbeert).

Bij mijn zegels bleek dat het fosforescerende 'bloc' weleens over een halve zegelafstand was verschoven!

Een horizontaal ongeveer door midden geknipte (beschadigde) zegel van bijvoorbeeld de Cotrell-pers

kan als voorbeeld en maat worden gebruikt om de herkomst van een onbekende zegel vast te stellen (Linn's 1987).

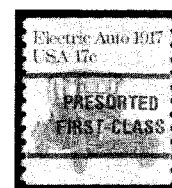

Afb. 7.

(2). De voorafgestempelde zegel van 17 c 'Electric Auto' (zonder opdruk uitgegeven in juni 1981) draagt de opdruk 'Presorted/First Class' tussen zwarte lijnen (zie afb. 8). De opdruk komt voor in drie typen, waarbij de lengte van het woord 'Presorted' één van de kenmerken is.

Type A (lengte 11,25 mm) wordt gevonden bij de platen 3-7; type B (12,5 mm) bij de platen 3-6; type C (13,5 mm) wordt gevonden bij de platen 1-5 en 7. Bij de platen 1 en 2 (aangegeven door de plaatnummers)

lopen de zwarte horizontale lijnen bij de cilindervoeg niet door van de ene zegel naar de andere; R. Rabinowitz, Linn's 8 sept. 1987, blz. 59; zie D.D. Poettewall, Linn's 25 maart 1985, voor andere verschillen. Bij sommige stroken van rolzegels komt men soms twee verschillende typen tegen!

Afb. 8.

(3). Een dergelijke onderbreking van de horizontale zwarte lijnen is ook gesignaleerd bij de voorafgestempelde zegel van 5.2 c (slee) (zie afb. 9). Linn's, 21 december 1987, blz. 28.

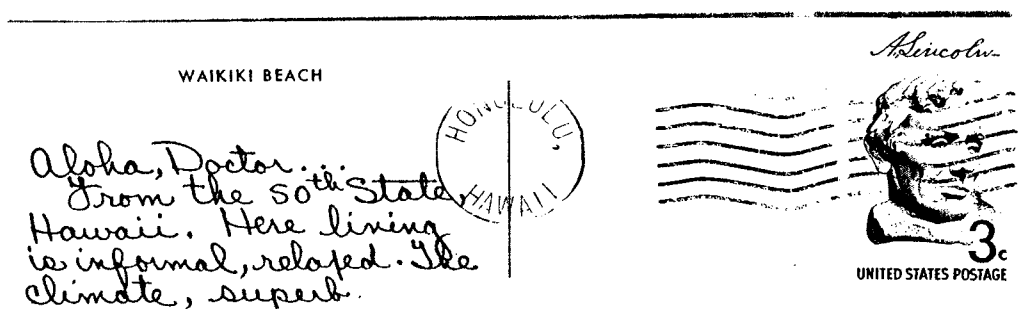
Afb. 9.

(4). Door G. Manning zijn de prijzen van rolzegels met plaatnummers onder de loupe genomen (Linn's 28-12-1987, blz. 32; mededeling hr. Swart).

Enkele 'plaatnummers' blijken zeer zeldzaam te zijn, de meeste echter niet. De prijzen van gebruikte losse exemplaren is, vooral bij de dure zegels, zeer veel lager dan die van post-frisse stroken van 3 of 5 stuks met een plaatnummer in het midden.

(5). Rolzegels uit 1938 (Presidenten-serie) hadden ook al plaatnummers, waarvan het de bedoeling was dat ze werden weggesneden. Gehalveerde getallen (5-cijferige plaatnummers) vindt men echter wel eens: versnijding. Zie Durland Standard Plate Number Catalog; Lawrence, Linn's, 21 december 1987, blz. 28.

(6). Door de groot verbruiker Abott, reclame makend voor het gebruik van een geneesmiddel vanuit het vakantieland Hawaii, zijn zo te zien machinaal gefrankeerde ansichtkaarten verstuurd met een fraaie velzegel (Lincoln, 3c, uitgifte 1959, Scottnr. 1114), zie afbeelding 10 (een gedeelte van de kaart).

Afb. 10 (gedeeltelijk).

Het lijkt er op dat er rollen zijn gemaakt uit velzegels. De geplakte zegel heeft aan twee lange zijden gesneden tanding en aan de twee korte zijden 'versneden' tanding. (Mededeling K. van Dam).

H.J.T. Bos (29-4-1988).

Namen en adressen

Nieuwtjesdienst 1:

W. de Rooy, Postbus 1051, 5140 CB Waalwijk. Telefoon: 04160 - 31451.
Nieuwe boekjes van alle landen, ook Nederland.

Nieuwtjesdienst 2:

P. Houdewind, Postbus 609, 2270 AP Voorburg. Telefoon: 079 - 517849.
Automaat- en loketstroken van alle landen (behalve Nederland).

Nieuwtjesdienst 3:

S.J. Delfos, Chopinstraat 2, 3533 EM Utrecht. Telefoon: 030 - 932685.
Nederlandse loktstroken en de Wereld-boekjescatalogus.

Nieuwtjesdienst 4:

H.J.T. Bos, Naxosdreef 79, 3562 JC Utrecht. Telefoon: 030 - 615682.
Rolzegels van zoveel mogelijk landen, ook Nederland.

Veilingmeester:

H. de Ruiter, Koningsvarendreef 23, 1531 SH Wormer.
Telefoon: 02982 - 1018.
Veilingmeester.

Eindredakteur van het Bulletin:

J. Oosterboer, J.A. Stiermanlaan 5 - 3181 PN Rozenburg.
Telefoon: 01819 - 16913.

Voor alles wat betreft het Bulletin, dus ook voor in te zenden artikelen, advertenties en commerciële advertenties.

99

date:

3-02-1988

\$ 1.00

a cover:

Harrison paper, 'H' on margin and back cover
blue on brown-olive pictorial cover, fig. AI,

\$ 1.00

b set of 10 booklets with different covers
booklet with counting mark

\$10.00
\$ 3.00

c face:

50c

1 pane:

1 x 1c green, 2 x 6c brown, 1 x 37c blue -
2 printed labels

Waaiwijk, May 1988

Walter de Rooy

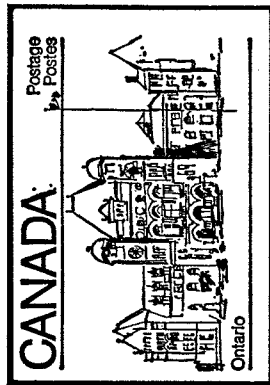
****

**SUPPLEMENT
DE ROOY/HALI**

**„BOOKLET CATALOGUE CANADA“
1981/1982**

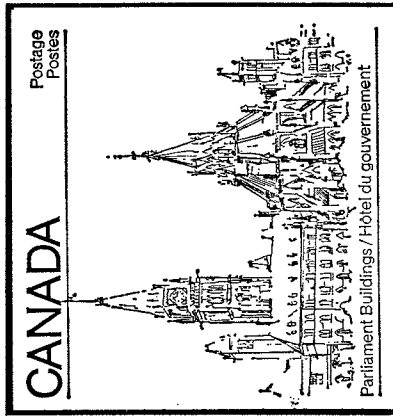
MAY 1988

82 date: 1-03-1982 (CS nr 82; SG B43) \$ 2.00

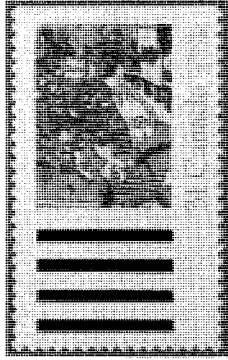
- a cover: black pictorial cover (provincial legislature buildings) \$ 2.00
 I Victoria, Br Columbia VI Quebec City, Quebec
 II Edmonton, Alberta VII Fredericton, N Brunswick
 III Regina, Saskatchewan VIII Charlottetown, P.E.I.
 IV Winnipeg, Manitoba IX Halifax, Nova Scotia
 V Toronto, Ontario X St. John's, Newfoundland
- b set of 10 booklets with different covers \$20.00
 c booklet with counting mark \$ 3.00
 face: 50c
 1 pane: 2 x 5c violet, 1 x 10c green, 1 x 30c red + 2 printed labels at bottom of pane
 paper: coated, or uncoated
 d variety: one bar tag error (showing one tagging bar at right of each stamp) \$25.00

83 date: 11-05-1982 (CS nr 84; SG B44) \$12.00

- a cover: black (Library of Parliament) \$12.00
 b booklet with counting mark \$15.00
 face: \$ 6.00
 1 pane: 20 x 30c red + printed label
- 84 date: 10(?) - 1982 (CS nr 83; SG B43) \$ 3.00
 a cover: black pictorial cover, fig. AG, as 82 I-X \$ 3.00
 b set of 10 booklets with different covers \$30.00
 c booklet with counting mark \$ 5.00
 face: 50c
 1 pane: 2 x 5c violet, 1 x 10c green, 1 x 30c red - 2 printed labels at top of pane **opposite *bklt 82***

96 date: 2-11-1987 Christmas discount stamps \$ 6.00
 cover: black and rose-lilac text on white cover
 face: \$ 3.10

pane: 10 x 31c Christmas plants and accessories, with bar code on left hand side
 number: 11.000.000

97 date: 5-01-1988

- a cover: Harrison paper, 'H' on margin green/black/white - STAMP PACK 5-01 fig. AL \$ 7.50
 b face: green/black/white - LUNCH SAVER 15-01 \$ 3.70
 1 pane: 10 x 37c parliament, multicoloured \$ 7.50

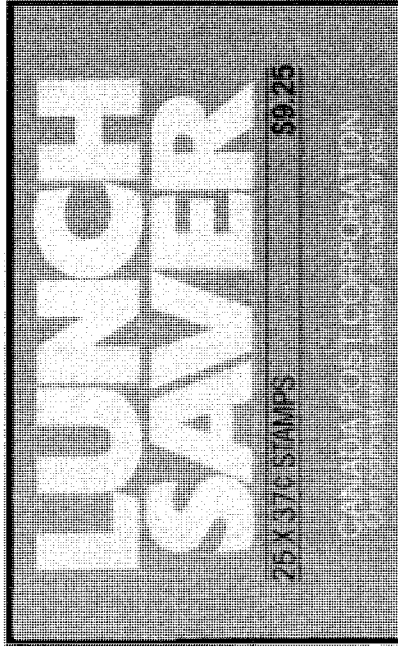
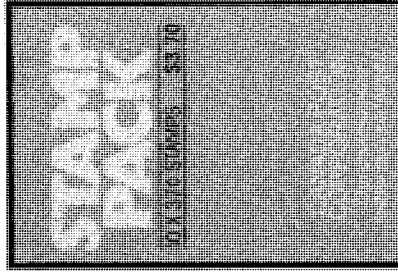

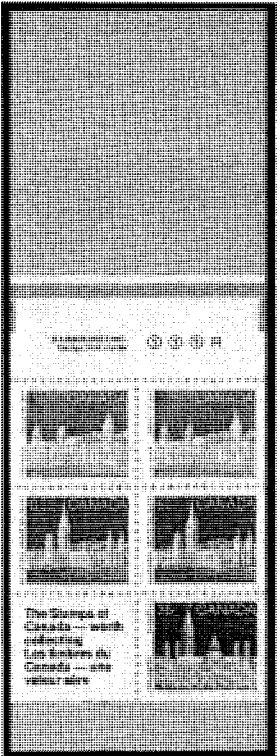
fig. AL fig. AM

98 date: 5-01-1988

- a cover: Rolland paper, 'R' on margin green/black/white - STAMP PACK 5-01 \$17.50
 b green/black/white - LUNCH SAVER 15-01 fig. AM \$17.50
 c Harrison paper, 'H' on margin reprint 2-05-1988 - STAMP PACK \$17.50
 d - LUNCH SAVER - fig. AM \$17.50
 face: \$ 9.25
 1 pane: 25 x 37c parliament, multicoloured

93 date: 30-03-1987 \$ 1.00

- a cover: Rolland paper, 'R' on margin and back cover \$ 1.50
- b brown-olive pictorial cover, fig. AI, as 88 I-X \$15.00
- c set of 10 booklets with different covers \$ 4.00
- face: booklet with counting mark 50c

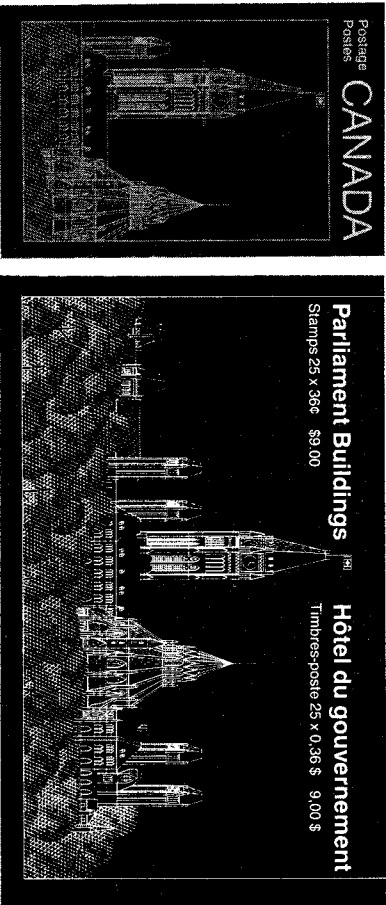

1 pane: 2 x 1c green, 2 x 6c brown, 1 x 36c purple -
1 printed label

- d reprint: Harrison paper, 'H' on margin and back cover \$ 1.00
- e 1-10-1987 set of 10 booklets with different covers \$10.00
- f booklet with counting mark \$ 3.00

94 date: 30-03-1987 \$ 6.00

cover: orange on brown, fig. Af
1 pane: 10 x 36c Parliament-in-autumn

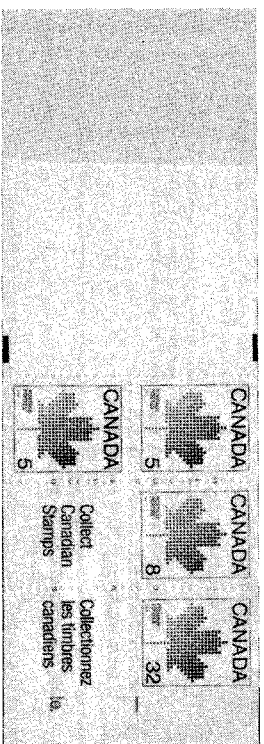

Af - bklt 94 AK - bklt 95

95 date: 19-05-1987 \$15.00
cover: orange on brown, fig. AK
1 pane: 25 x 36c Parliament-in-autumn

85 date: 15-02-1983 (CS nr 85; SG B45) \$ 2.00

- a cover: red on cream pictorial cover, fig. AG, as 82 I-X \$ 2.00
- b set of 10 booklets with different covers \$20.00
- c booklet with counting mark \$ 3.00
- face: 50c

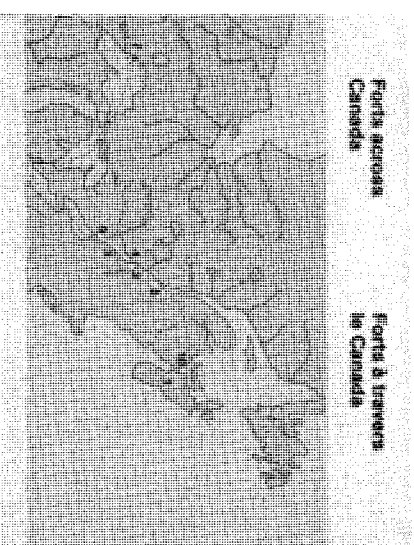

1 pane: 2 x 5c purple, 1 x 8c blue, 1 x 32c red + 2 printed labels
paper: uncoated \$ 3.00
reprint: 3-04-1985, cover red on buff \$30.00
set of 10 booklets with different covers \$ 5.00
booklet with counting mark

86 date: 8-04-1983 (CS nr 86; SG B46) \$15.00
a cover: red on cream, fig. AH \$15.00
b booklet with counting mark \$20.00

face: \$ 8.00
1 pane: 25 x 32c red
paper: coated
c reprint: 15-02-1984 (SG B48) inscribed '1984' below 'POSTES' \$15.00
d booklet type c with counting mark \$20.00

87 date: 30-06-1983 - Canada Day 1983 \$ 8.00

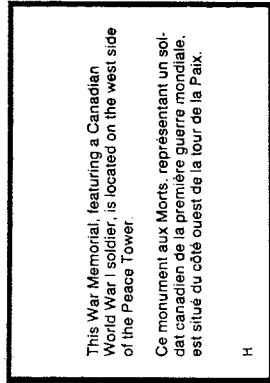
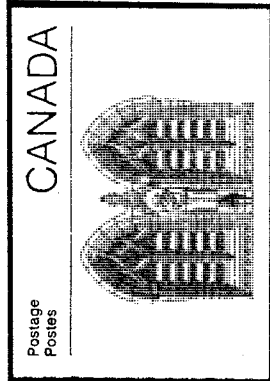

cover: map, forts across Canada
face: \$ 3.20
pane: 10 x 32c different designs (Halifax Citadel, N.S.; Fort Chambly, Que.; Fort Rodd Hill, B.C.; Fort Wellington, Ont.; Fort at Coteau-du-Lac, Que.; Fort Henry, Ont.; Fort William, Ont.; Fort no.1 Point Levis, que.; Fort Prince of Wales, Man.; Fort Beauséjour, N.B.)
number: 2.650.000

88

date: 21-06-1985

\$ 1.00

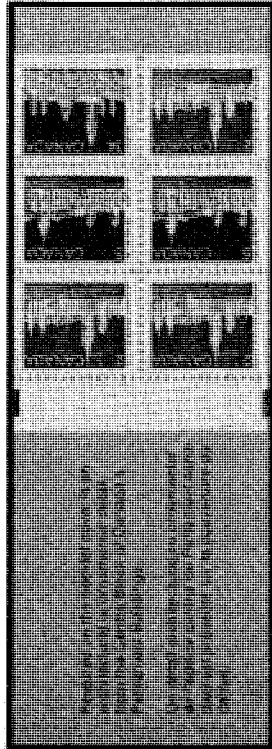
front cover
AI

back cover with R

cover: architectural detail of Parliament's Centre Block

- I Group of Windows
- II War Memorial
- III Doors into Library
- IV Carved stone ornament
- V Carved Head
- 50c

face:

1 pane: 1 x 34c blue, 2 x 5c brown, 3 x 2c green

- a cover yellowish grey-brown, pane Abitibi-paper (21 June) \$ 2.00
- aR with 'R' in corner back cover (Aug?) \$ 5.00
- b cover grey-brown, pane Rolland-paper (\$ 5 August) \$ 5.00
- bR with 'R' in corner back cover (\$ 15 August) \$ 1.00

Counting mark 10-Set
a \$ 3.00
aR \$10.00
b \$50.00
bR \$10.00
\$ 1.00 \$50.00

89

date: 28-06-1985

\$ 5.00

cover: map, forts across Canada

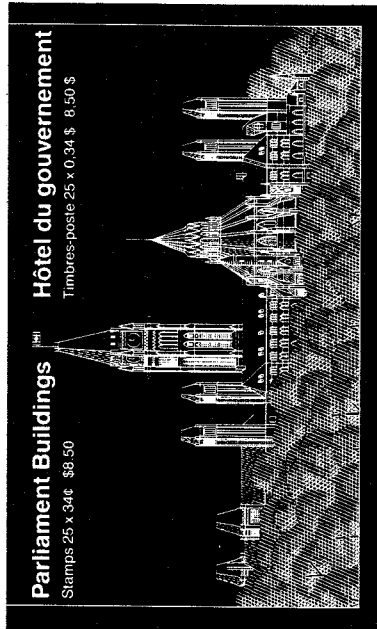
face: \$ 3.40

pane: 10 x 34c different designs (Castle Hill, Mfdl.; York Redoubt, N.S.; Fort Anne, N.S.; Fort Lennox, Que.; Fort Frederick, Ont.; Fort York, Ont.; Fort Erie, Ont.; Lower Fort Garry, Man.; Fort Walsh, Sask.; Fort Whoop Up, Alta.)

90

date: 1-08-1985

\$10.00

a cover: blue on sepia, Parliament Buildings

face: \$ 8.50 Harrison-paper

pane: 25 x 34c, coated

b reprint: 4-7-1986 Rolland-paper
with 'Ashton-Potter Limited' on margin

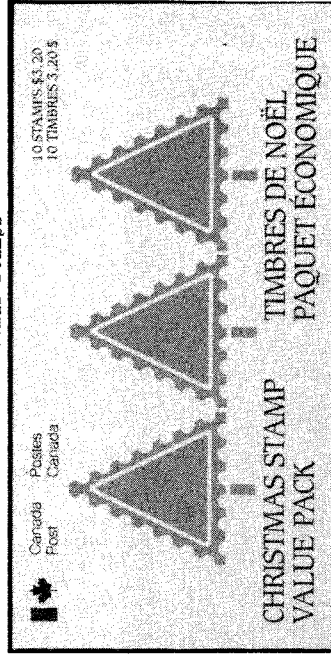
\$ 12.50

\$ 10.00

91

date: 23-10-1985

\$ 5.00

cover: green/red on white

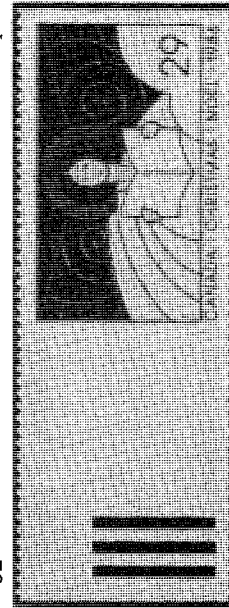
face: \$ 3.20

pane: 10 x 32c multicoloured Santa Claus Parade

92

date: 29-10-1986

\$ 5.00

cover: black and brown text on white cover

face: \$ 2.90

pane: 10 x 29c angel, with three vertical lines

Automaatstroken

Sommige geruchten uit de vorige aflevering zijn inmiddels realiteit geworden:

- De Griekse FRAMA-automaten zijn in januari/februari 1988 verwijderd.
- De Portugese automaten in de Algarve zijn op 15 april 1988 buiten bedrijf gesteld.
- De nieuwe automaatstroken met Draakmotief zijn verschenen in Hong Kong in de waarden 00.10 - 00.50 - 01.30 - 01.70

ATM-Forum meldt dat Turkije in het bezit is van een Klüssendorf-automaat, waarvan reeds proefdrukken bestaan. De firma Klüssendorf gaat er van uit, dat in 1989 tot in-gebruik-neming wordt overgegaan.

De Internationale Briefmarken Messe in Essen leverde de volgende nieuwtjes:

- Ysland heeft een nieuwe FRAMA-automaat ontvangen met 4 voorkeurstoetsen (16 - 21 - 32 Kr.) ter vervanging van de oude FRAMA-automaat met 1 knop. Een tweede automaat is in bestelling.
- Het huidige Post-logo van Nieuw Zeeland klopt niet meer. In de loop van dit jaar is nieuw gewaarmerkt papier te verwachten.
- De heer Macco vertelde mij dat de FRAMA-automaat voor Nicaragua een andere muntprover krijgt i.v.m. een nieuw muntstelsel.
- In Singapore worden binnenkort 15 AS-automaten geplaatst.
- Een Engelse handelaar bracht uit Maleisië automaatstroken mee.

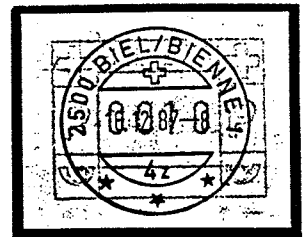
2.1. ZWITSERLAND

Op 15 december 1987 werd 's middags bij het postkantoor 2500 Biel-1 een nieuwe FRAMA-automaat met 12-toetsenbord gemonteerd. Bij ingebruikname was een "Faser"-papierrol in de automaat geplaatst. Het cijferwerk met brede nullen leverde automaatstroken van het type 5A III. Een attente verzamelaar trok op 15 en 16 december 380 exemplaren (afb.1).

Dit type 5A III was eerder verkrijgbaar in:

6260 Reiden (ca. 600 AS)
6300 Zug-4 (ca. 1100 AS)

Afb.1 Automaatstrook 5AIII
© Biel-1

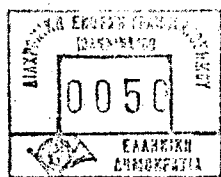
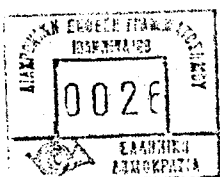

2.3. GRIEKENLAND

6e Gelegenheidsuitgifte Ioannina '88

Op 27 maart 1988 verscheen de 6e speciale automaatstrook t.g.v. de postzegel-tentoonstelling in Gr-45001 Ioannina van 27 maart tot 3 april 1988.

In de tentoonstellingshal was een FRAMA-automaat met speciaal Ioannina '88-cliché geplaatst. De knopwaarden bedroegen 26 - 40 - 50 Dr. De filatelistische dienst leverde AS uit van de (voormalige) automaat 008 (met beschadigde rechter nul). Er zijn ook 0000-waarden bekend (afb.3).

Afb.2 Ioannina '88-automaatstroken uit automaat 008

Afb.3 0000-waarde

In de periode januari/februari 1988 zijn alle FRAMA-automaten buiten werking gesteld. Er verschijnen in Griekenland nu alleen nog gelegenheidsautomaatstroken. Men overweegt de plaatsing van FRAMA-automaten met 12-toetsenbord.

2.10 PORTUGAL

Op 15 april 1988 zijn blijkens een officiële mededeling van de Portugese PTT de FRAMA-automaten teruggetrokken bij de postkantoren:

001 - Portimao   003 - Faro   006 - Albufeira   007 - Lagos

2.11 BELGIË

Gelegenheidsautomaatstroken (vervolg-4)

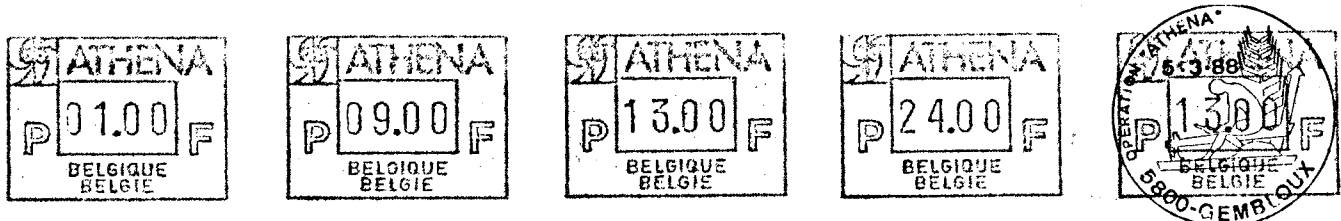
8. PORTUS '87

In de tentoonstellingsautomaat zijn 37 rollen C-papier verbruikt en zijn 55.899 automaatstroken ter waarde van BFr. 229.142 afgegeven (melding KAT)

10. ATHENA

In het voorlopige postkantoor ingericht in het kader van de filatelistische tentoonstelling m.b.t. de voorverkoop van de ATHENA-zegel "Dynamiek van de Gewesten" was een FRAMA-automaat met speciaal ATHENA-cliché geplaatst. De tentoonstelling vond plaats op 5 en 6 maart 1988 in de "Faculté des Sciences Agronomiques de l'Etat" Passage des Déportés, B-5800 Gembloux.

ATHENA = een vernieuwend beleid voor de Waalse regio. De technologische vernieuwing is onder de naam "Opération ATHENA" vijf jaar geleden gelanceerd in Wallonië en heeft de laatste 5 jaar duizenden arbeidsplaatsen geschapen.

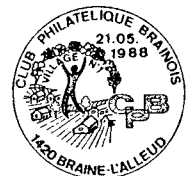

Afb. 4 ATHENA-automaatstroken uit tentoonstellingsautomaat

11. EUROPHILA '88

Op 21 en 22 mei 1988 zal in het tijdelijke postkantoor ingericht ter gelegenheid van de filatelistische tentoonstelling "Europhila '88" een FRAMA-automaat met speciaal cliché geïnstalleerd worden.

De tentoonstelling vindt plaats in het Dorp Nr.1 "koningin Fabiola" rue Sart Moulin 1 te B-1421 Ophain-Bois-Seigneur-Isaac (Eigenbrakel)

2.12 OOSTENRIJK

Na 5 jaar verwisselt de Oostenrijkse PTT de clichés in de FRAMA-automaten. Ten gevolge van slijtage waren de clichés aan vervanging toe en men heeft dit moment benut om het cliché aan te passen:

de verticale lijntjes verdwijnen, de posthoortjes schuiven naar het midden en REPUBLIK vult nu het hele bovenkader (afb.5).

Het gewaarmerkte papier (met gele posthoortjes) is ongewijzigd.

De Oostenrijkse post biedt standaard series van 4 - 5 - 6 S aan.

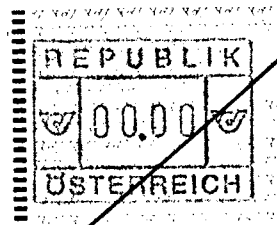
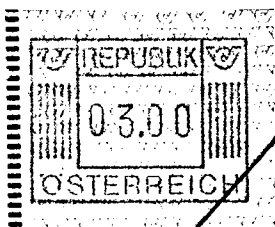
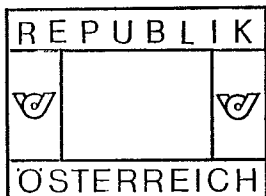
Er is geen speciaal eerste dag stempel.

De nieuwe automaatstroken zijn vanaf 11 mei '88 8 uur geldig voor frankering.

De FRAMA-automaten zijn op dit moment geplaatst bij de postkantoren:

1010	Wien	6010	Innsbruck
1103	Wien	6020	Innsbruck
1150	Wien	6100	Seefeld
3500	Krems	7000	Eisenstadt
4010	Linz	8010	Graz
4020	Linz	8020	Graz
5020	Salzburg	9020	Klagenfurt
5500	Bischofshofen	9500	Villach

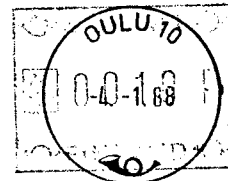
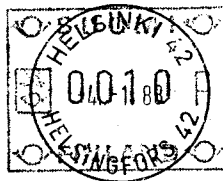
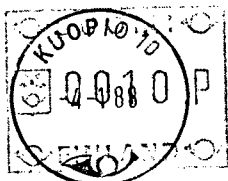
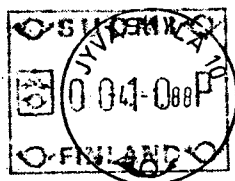

Afb. 5 Ontwerp AS-cliché   Afb. 6 Specimen oude AS   Afb. 7 Specimen nieuwe AS

2.13. FINLAND

Op 4 januari 1988 werd het nieuwe gewaarmerkte papier in gebruik genomen. Voor de specialisten kan men de Finse AS uit de diverse postkantoor-automaten onderscheiden in 4 verschillende typen:

1. SUOMI / FINLAND brede schrift - cijfertype-2 (Helsinki-10, Tampere en Jyväskylä)
2. SUOMI / FINLAND smalle schrift- cijfertype-2 (Helsinki-10 Station, Vaasa en Kuopio)
3. Automaatstroken met nieuwe cijfertype-3 (Helsinki-10 Passage, Lahti en Helsinki-42)
4. Automaatstroken met oude cijfertype-1 (smalle nullen) (alleen Oulo)

Afb. 8 Type 1   Afb. 9 Type 2   Afb. 10 Type 3   Afb. 11 Type 4

De aanwezigheid van het oude cijfertype in Oulo was voor alle AS-specialisten een verrassing. Op 16 december 1987 is de automaat in Oulo gerepareerd en de monteur heeft waarschijnlijk het cijferwerk van de oude Helsinki-Station-automaat gebruikt. De oude FRAMA-automaat wordt gekannibaliseerd (= dient als bron voor reserve-onderdelen voor andere FRAMA-automaten).

In de loop van 1988 is de plaatsing van nieuwe FRAMA-automaten te verwachten.

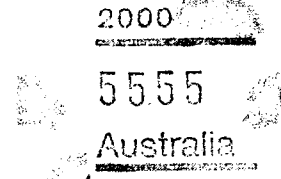
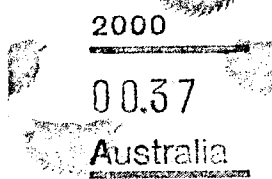
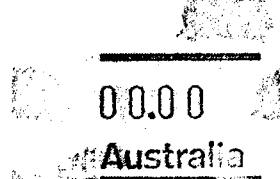
2.14. IJSLAND

Ter vervanging van de oude FRAMA-automaat met 1 knop, waarbij met gepast geld moest worden betaald om een bepaalde AS te verkrijgen, heeft de IJslandse PTT een nieuwe FRAMA-automaat met 4 voorkeurstoetsen (16 - 21 - 32 Kr) geplaatst.

2.16. AUSTRALIË

Bijzonderheden Echidna (Miereneter)-uitgifte

- 00.00-waarden zijn bekend van 2000-Sydney, 5000-Adelaide en zonder postcode
- kopstaande bedrukking bij de automaat 2000-Sydney (afb.13)
- hoge waarde automaatstroken:
 bij inworp van 10 ¢ leverde de Sydney-automaat AS in de waarde \$ 55,55
 bij inworp van 1 ¢ leverde de Glenelg-automaat eind oktober 1987
 AS in hoge waarde 30 - 80 \$

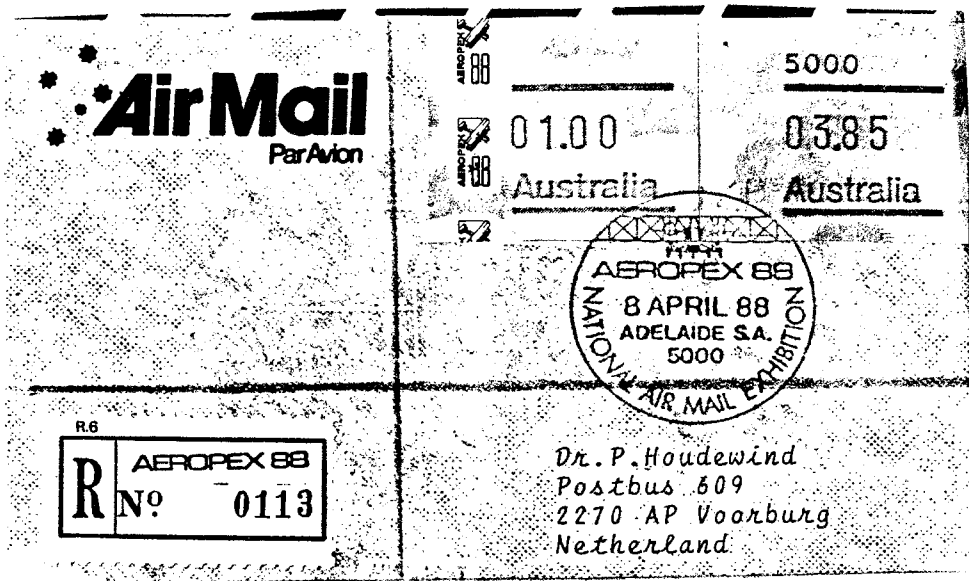
Afb. 12 00.00-waarden Echidna-AS Afb. 13 Kopstaande bedrukking Afb. 14 55.55-AS

AEROPEX '88-automaatstroken

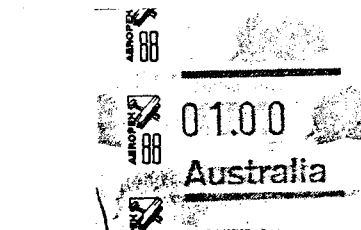
Van 8 - 10 april 1988 vond in Adelaide een luchtposttentoonstelling plaats georganiseerd door de Australian Airmail Society. Het Echidna (miereneter)-papier was van een Aeropex '88-opdruk voorzien. De automaten accepteerden alleen munten van 50 ¢ en 1 \$ en de automaten leverden alleen 1\$-automaatstroken.

Uit de tentoonstellingsautomaten zijn 9450 AS verkocht; deze automaatstroken onderscheiden zich van de printer-stroken, doordat deze printer-AS platte nullen hebben.

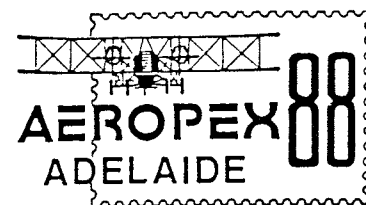
Als bijzonderheid zijn alleen enkele dubbeldrukken bekend.

Afb. 15 R-FDC AEROPEX '88 met speciaal R-strookje

Afb. 16 AEROPEX '88-AS

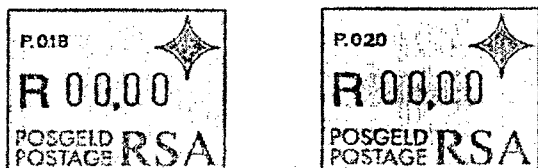
De volgende speciale uitgifte is al aangekondigd voor juli/augustus 1988 SYDPEX '88 in Sydney.

2.24 ZUID_AFRIKA

De Zuid Afrikaanse post is erg tevreden over de FRAMA-automaten.
Op 15 maart 1988 zijn 15 nieuwe (genummerde) automaten geplaatst:

012	Belleville	017	Krugerdorp	022	Strings
013	Claremont	018	Marine Parade	023	Stellenbosch
014	George	019	Pietersburg	024	Pretoria (strijdomplein)
015	Kempton Park	020	Randburg	025	Uidenhage
016	Kimberley	021	Johannesburg (Rissikstreet)	026	Vereeniging

Men beschikt in Zuid Afrika nog over 1000 rollen wit papier; in de herfst wil men overgaan op gewaarmerkt papier, maar eerst moet de voorraad wit papier op !

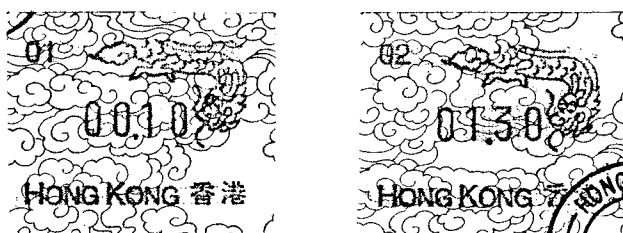

Afb. 17 00,00-waarden

2.25 HONG_KONG

Op 30 december 1986 installeerde de PTT van Hong Kong de eerste FRAMA-automaat op proef in het hoofdpstkantoor. De tweede FRAMA-automaat werd geplaatst in het Tsim Sha Tsui postkantoor op 18 augustus 1987.

In de toekomst zullen nog meer FRAMA-automaten in gebruik genomen worden. De 4 knoppen leveren automaatstroken in de waarden 00.10-00.50-01.30-01.70. Het eerste ontwerp bevatte een karpermotief- een tradioneel Chinees vismotief. De PTT van Hong Kong is van plan ieder jaar het cliché aan te passen aan het dier van de Chinese maankalender. Men begon in 1987 met het jaar van het konijn en zal in 1998 eindigen met een tijgermotief. Op 23 maart 1988 verschenen automaatstroken in nieuw ontwerp "draakmotief".

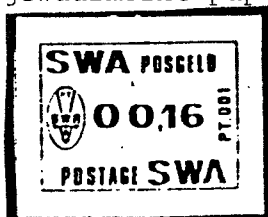
Afb. 18 AS-Hong Kong in het Jaar van de Draak

2.28 MALEISIË

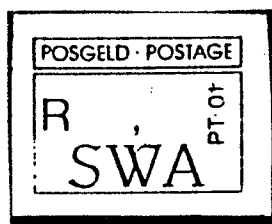
Vanaf 28 mei 1987 is een FRAMA-automaat in bedrijf geweest bij een warenhuis in Kuala Lumpur. Op de I.B.M. in Essen bood een Engelse handelaar postfrisse automaatstroken en brieven (uit november 1987) aan uit Maleisië. De automaatstroken zijn genummerd PT.01 en op gewaarmerkt papier.

2.29 NAMIBIE/ ZUID-WEST AFRIKA

In Windhoek - hoofdstad van Z.W.Afrika - is op 30 maart 1988 een FRAMA-automaat geplaatst. De automaatstroken hebben nummer PT.01 en zijn op lichtgroen gewaarmerkt papier gedrukt.

Afb. 18 Ontwerp
AS Z.W. Afrika

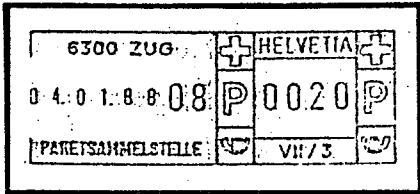

Afb. 19 Definitief cliché
AS Z.W. Afrika

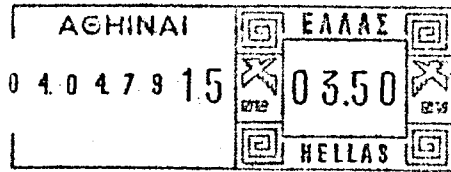
Loketstroken

3.1 ZWITSERLAND

Bijna 4 jaar geleden op 26 maart 1984 verscheen de laatste FRAMA-loketstrook bij het postkantoor 1215 Genève-15 Luchthaven. Op 4 januari 1988 werd in 6300 Zug Paketsammelstelle een nieuwe loketmachine (de 57-ste) VII/3 in gebruik genomen.

Afb. 20 Zwitserse LS

Afb. 21 Griekse LS uit 1979

3.3 GRIEKENLAND

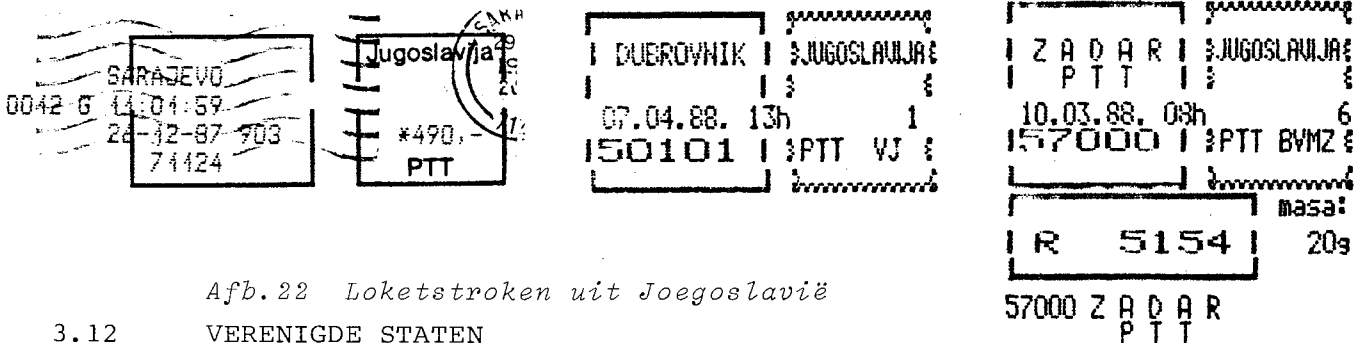
In april 1979 is niet alleen een ½ dag durende proef genomen met een FRAMA-automaat (zie bulletin 6 p.23, 55 p.309 e.v., 57 p.315), maar ook met een FRAMA-loketmachine (afb.21).

3.4 FRANKRIJK

Dhr. Swart toonde een Franse GAPA-loketstrook met XX i.p.v. uuraanduiding.

3.7 JOEGOSLAVIË

Dhr. Henken en van Leeuwen meldten nieuwe loketstroken uit Joegoslavië: Dubrovnik - Zadar - Zagreb loketstroken via naalddrukkerprocédé (vgl.GAPA). Ljubjana - Sarajevo loketstroken op voorgedrukte stroken, waarin d.m.v. een printer datum - uur - gewicht - bedrag gedrukt worden.

Afb. 22 Loketstroken uit Joegoslavië

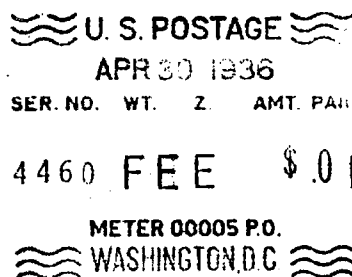
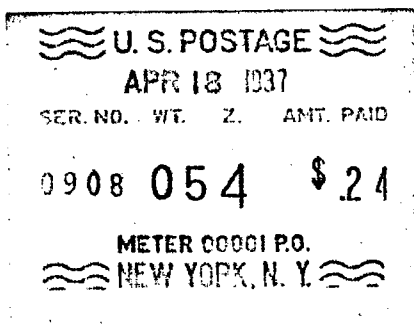
3.12 VERENIGDE STATEN

De afgelopen maanden heb ik enkele zeer oude loketstroken uit USA kunnen kopen. International Business Machine (IBM) Corp.

Experimentele loketmachines voor pakketpost in bedrijf sinds februari 1935. Proef met 5 IBM-loketmachines op de postkantoren:

New York, N.Y. Meter 00001 P.O. en 00004 P.O.
Washington, D.C. Meter 00002 P.O. en 00005 P.O.
Philadelphia, Pa Meter 00003 P.O.

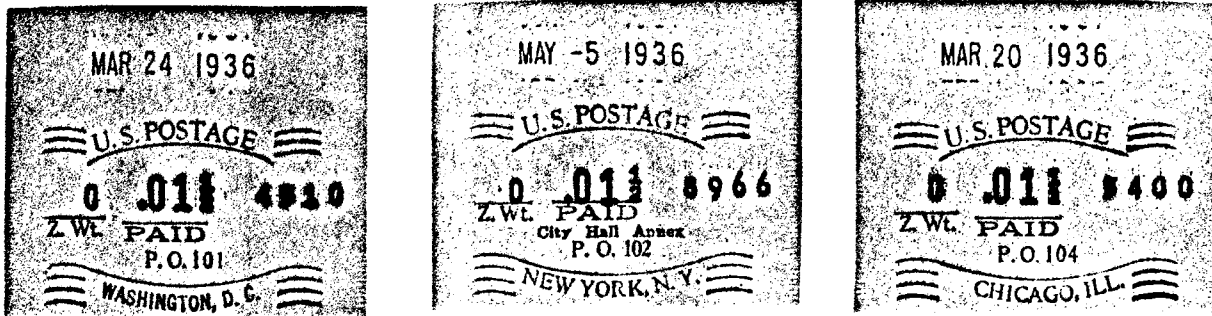
(afb.23)

Afb. 23 IBM-loketstroken

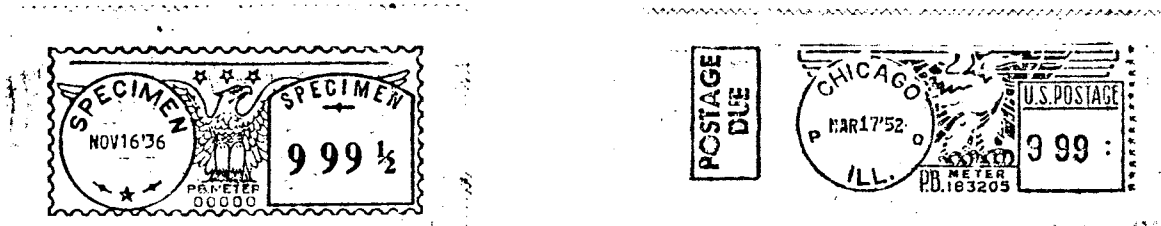
National Cash Register Company (NCR)

NCR-loketmachines waren geplaatst op de postkantoren:
 Washington D.C. P.O. 101 en P.O. 103
 New York City Hall Annex (later Church St. Annex) P.O. 102
 Chicago Ill. P.O. 104
 Brooklyn N.Y. P.O. 105
 Dayton Ohio P.O. 106 (alleen als proef) (afb.24)

Afb. 24 NCR-loketstroken

Pitney Bowes (PB)-loketstroken en portstroken

Afb. 25 SPECIMEN-loketstrook (PB) Afb. 26 Postage Due in Rechthoekig kader

INTERMEC-loketstroken

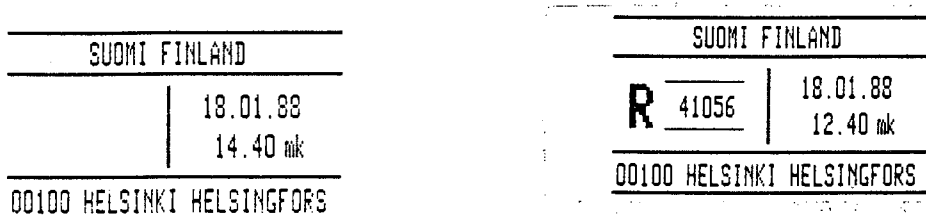
De Intermec-proef is afgebroken, zoals ik de vorige keer al meldde. De betrokken afdeling is opgeheven en de mensen werkzaam aan dit project ontslagen (Amerikaans personeelsbeleid)

Afb. 27 SPECIMEN-Intermec-

3.24 FINLAND

Op 18 januari 1988 is men in Finland gestart met een loket-terminal proef, waarbij loketstroken (naar Frans GAPA-model R- V-) gedrukt worden. Het zijn Finse machines van de firma NOKIA in Helsinki. Deze machines leveren zelfklevende stroken in de afmeting 8 x 4 cm. Er staan 4 apparaten in het postkantoor Helsinki-10.

Afb. 28 NOKIA-loketstroken

3.25 POLEN

De DBZ 5/88 meldde een Camp-loketmachine in het postkantoor Warschau-1 (1979) en een Russische loketmachine in het postkantoor Warschau-80

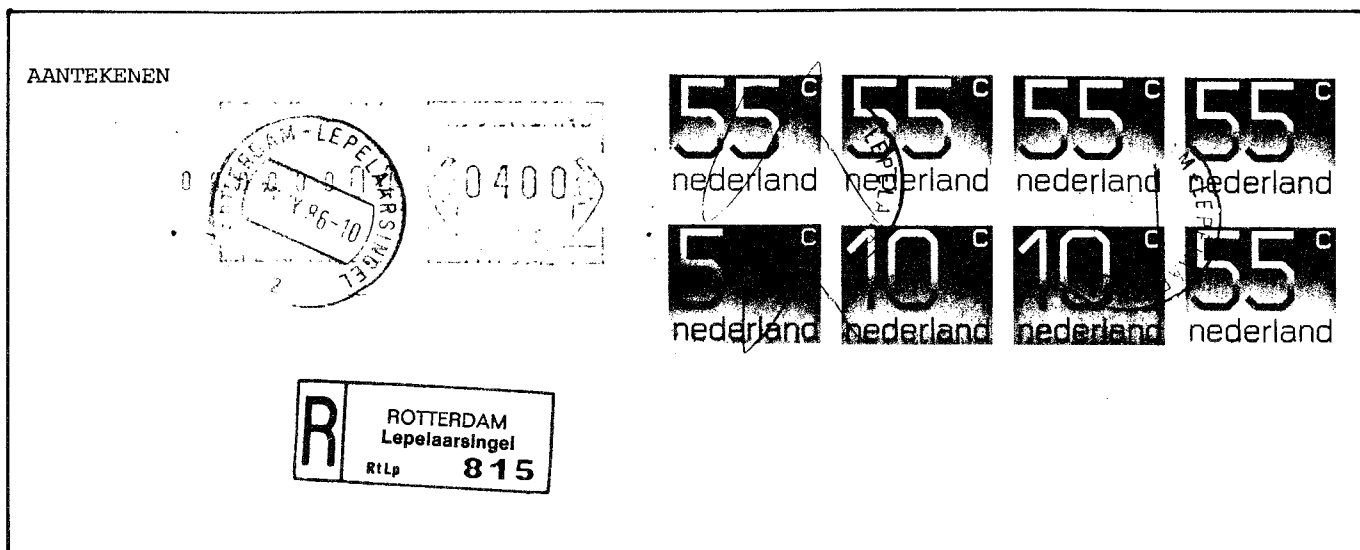
P.Houdewind, 1-5-1988

Lepelaarsingel (Rotterdam)

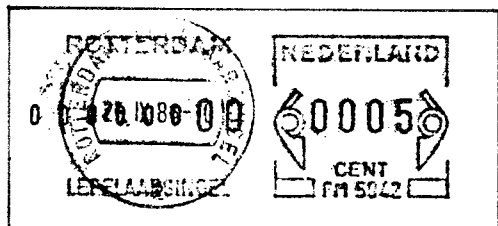
Daar ik enige malen in het postkantoor aan de Lepelaarsingel ben geweest, ten tijde dat FM 5042 daar in "bedrijf" was, leverden die bezoeken soms leuke verrassingen op.

Zo ook op 25 september 1986. Ik vroeg om enige stroken van de Frama-machine. Men was direkt genegen mij die te geven (elders pakt dat weleens anders uit!).

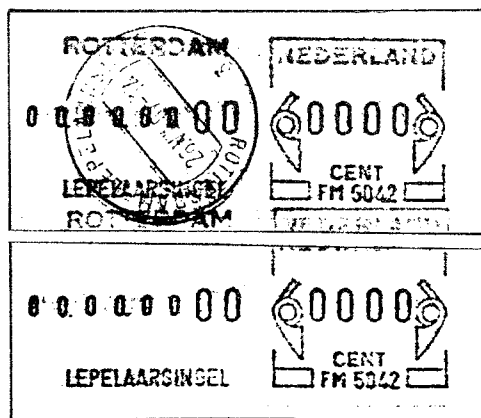
Na enig manipuleren met de toetsen van de machine, kreeg men niet het gewenste resultaat. Men wilde zelfs al opbellen naar een ander kantoor om informatie voor de machine! Toen er plotsklaps toch enige strokenuitkwamen, maar niet de gevraagde 10x10 ct en enkele "0". Wel kreeg ik de gevraagde strook van f 4,-, met uraanduiding 04 en nullen voor de datum. Men was zo vriendelijk zelf de datum in te vullen door middel van een handstempel (25.IX.86-10) zie afbeelding 1. Hetzelfde gebeurde met een strook van 5 cent, ook hier geen datum en geen uraanduiding. Zie afbeelding 2.

Afbeelding 1.

Afbeelding 2.

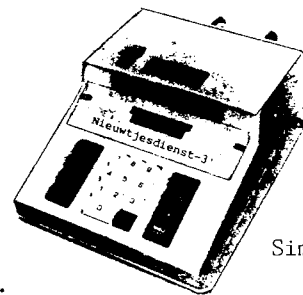
Afbeelding 3.

Bij navraag bleek dat de machine meer in de hoek van een kast stond onder de hoes, dan dat hij aan het loket stond! O ja, aan het loket was/is één en ander goed waar te nemen.

Voordat de FM 5042 zou verhuizen van de Lepelaarsingel naar de Bijlstraat, ben ik nog weer eens langs geweest op woensdag 26 augustus 1987. Het resultaat was precies hetzelfde als een jaar geleden! Weer problemen met de instelling enz. Men kreeg nu alleen maar enkele "0". Eén daarvan was versneden (zie afbeelding 3). Na het produceren van de enkele nulstroken, begaf de machine het. Men zei mij dat dat al eerder was gebeurd die week. Maar men was weer zo vriendelijk, uit eigen beweging, om er wederom een handstempel voor de datum er op te doen.

J. Oosterboer.

Loketstroken Nederland Nieuwtjesdienst 3

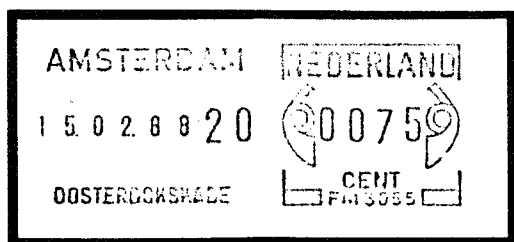
Simon J. Delfos

Ingebruikname nieuwe loketfrankeermachines.

Op 16.2.88 werden drie nieuwe FRAMA-machines in gebruik genomen:

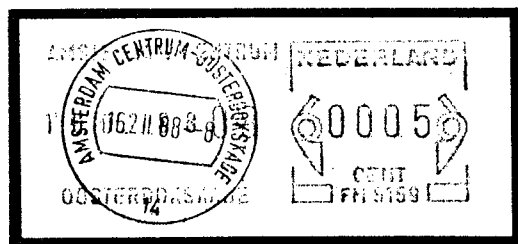
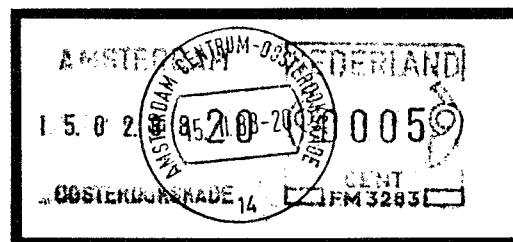
- FM 5159 en 5160, Amsterdam Oosterdoksade; alle door ND-3 ontvangen stroken B2-papier, kleurlint lila-rood.

Deze machines dienen ter vervanging van de "oudgedienden" FM 3055 en 3283, twee van de vijf loketmachines die in 1981 in gebruik werden genomen (resp. 22.5 en 20.8.81). De FM 3055 en 3283 werden op 15.2.88 voor het laatst gebruikt en de aan ND-3 geleverde stroken waren allen D-papier/oranje-rood.

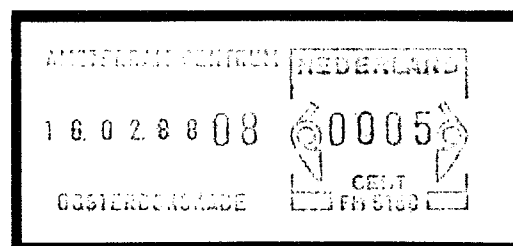
laatste dag/uur

FM 3055
FM 3283

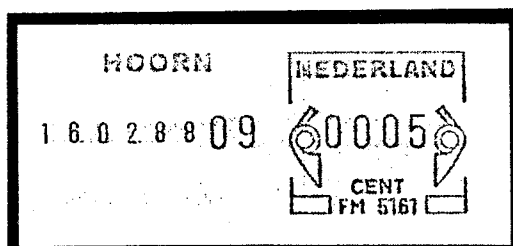

eerste dag/uur

FM 5159
FM 5160

- FM 5161, hoofdkantoor Hoorn NH; ontvangen stroken B1-papier/lila-rood.

eerste dag/uur

FM 5161

Genoemde en voorgaande stroken zijn inmiddels aan de abonnees uitgeleverd.

Met Dienstorder H.133 wordt de verplaatsing van de machines FM 5115 en 5116 van Bussum aangekondigd, op 18.5.88 zullen deze machines in gebruik worden genomen op respectievelijk de postkantoren Amsterdam-Waalstraat en Amsterdam-World Trade Center.

In het vorige Bulletin werd reeds op verplaatsing van de Bussumse machines gewezen, de toentertijd door PTT opgegeven datum van het laatste gebruik van de Bussum-clichés (28.8.1987) is inmiddels achterhaald. Op nadrukkelijk verzoek van enkele verzamelaars (kennelijk de enigen die "gebruik" maakten van deze machines!) werden stroken van een latere datum afgegeven (bv. 6.4.88). De laatste dag van gebruik te Bussum zal zijn op 17.5.88.

Tenslotte wordt met Dienstorder H.160 het gebruik van de FM 5162 op het kantoor Amsterdam-Hemonystraat aangekondigd, m.i.v. 8.6.1988.

FM 5146, FM 5147 lang verwachte antwoorden.

Op een aantal vragen en een uitvoerig schrijven mijnerzijds dd. 27.3.87 is door de Directie Loketdiensten (DLD) 15.3 j1.(=1988) gereageerd. "Interne reorganisaties" waren de oorzaak van de trage reactie en naar ik begreep was er lange tijd eigenlijk niemand bij DLD verantwoordelijk voor de loketfrankeermachines. De belangrijkste mededelingen waren:

- M.b.t. de onaangekondigd in gebruik genomen FM 5147, A'dam Oosterdokskade, wordt niet afgeveken van het eerder ingenomen standpunt dat géén "eerste-dag"-stroken t.b.v. verzamelaars kunnen worden verstrekt. We zullen het met de voor de Filatelistische Dienst aangemaakte Ed.-stroken van 1 gulden moeten doen, géén FDC's en géén nalevering à la Nieuwegein.
- De (test)machine FM 5146 staat bij de centrale Technische Dienst in 's Gravenhage en is clichéloos, er wordt alleen papier mee getest zonder verdere identifikatiemogelijkheid. Het nummer 5146 is uitsluitend toegekend voor administratieve doeleinden.
- De suggestie mijnerzijds om in de Dienstorders duidelijker aan te geven wanneer het gebruik van een machine/cliché wordt beëindigd zal worden opgevolgd (is in voornoemde Dienstorder H.133 gerealiseerd).
- Gegevens over de nieuwe papierrollen, door ons B2 genoemd, worden verstrekt (zie verderop).
- Ondanks het feit dat FRAMA NL op 30.6/1.7.87 een (zwitsers model) AS-machine demonstreerde te 's Gravenhage zijn er "op korte termijn" geen plannen dat PTT deze machines in gebruik gaat nemen. Mocht dit t.z.t. tóch gaan plaatsvinden dan zal hierover tijdig contact met POSTAUMAAT worden opgenomen.

TESTSTROKEN uit FRAMA's eigen keuken?

Februari 1987 kreeg ik op een KAT (belgische contactgroep automaatzegels)-bijeenkomst tot mijn stomme verbazing een tot op dat moment komplete verzameling Teststroken van de nederlandse loketfrankeermachines onder ogen, FM 5000 t/m 5147, alles was er. De bezitter/handelaar/verzamelaar wilde de set niet afstaan en had hem via een tussenpersoon verkregen, onder voorwaarde van geheimhouding. Na bijna een jaar is het een nederlandse verzamelaar gelukt de set over te nemen en kon ik de stroken nader bekijken.

Enkele feiten maken het uiterst onwaarschijnlijk dat het gaat om stroken die moeizaam door een verzamelaar bijeen zijn "gesprokkeld":

- de aanwezigheid van "zeer moeilijke" nummers welke op dat moment zelfs niet in het bezit waren van de meest fanatieke nullenjagers (diverse "Amsterdammers", 5058 Roelantdreef, 5131 Baarn ed.).
- de samenstelling naar papiersoort, op vier machines na stemmen de papiersoorten overeen met die welke van de eerste dag bekend zijn, waarbij vooral opmerkelijk is dat alle "Amsterdammers" (5001 t/m 5029) op D-papier zijn.

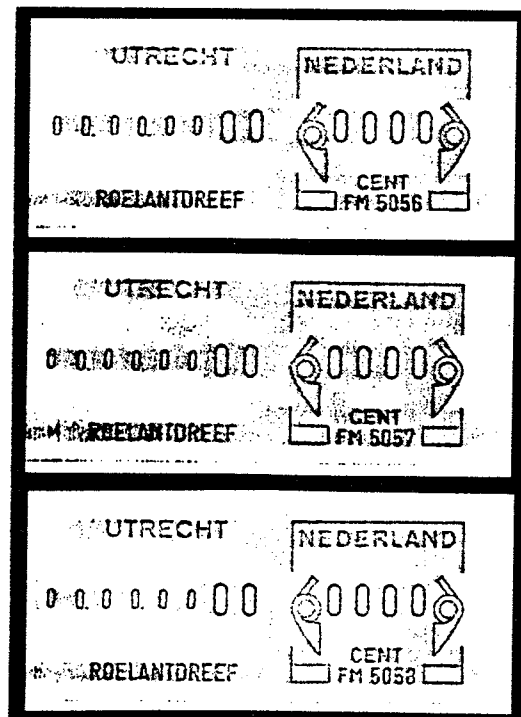
Voorlopig lijkt het er sterk op dat deze set stroken uit FRAMA's eigen keuken afkomstig is, op een nogal naïeve wijze op de belgische markt uitgezet.

Uiteraard werd deze veronderstelling aan FRAMA NL voorgelegd, alwaar men dit ontkende en de set aan een sprokkelende verzamelaar toeschreef. Verder werd gezegd dat deze kwestie hen niet interesseerde en dat de verschillende papiersoorten op dat moment niet door FRAMA werden gebruikt. Het laatste is zeker niet juist! Alle beschikbare gegevens zijn inmiddels ter beschikking gesteld van de Directie Zegelwaarden en Filatelie, en het ziet er naar uit dat de verhouding PTT-FRAMA een nadere doorlichting behoeft.

Ondanks de "vervuiling" van het toch al omstreden verzamelgebied van de teststroken is deze set interessant. Mogelijk geeft hij precies aan wat de eerstgebruikte papiersoort op de eerste dag is, ik geef daarom een overzicht van de papiersoorten van deze set:

- Papiersoort: A en B2 : geen.
 B : 5030 t/m 5054; 5065 t/m 5077.
 B1: 5058Nwgein; 5127; 5132 t/m 5145; 5147.
 C : 5055 t/m 5064; 5078 t/m 5126.
 D : 5000 t/m 5029; 5128 t/m 5131.

Afwijkend van de bekende eerste-dag papiersoorten : 5036(B), 5073(C), 5116(C) en 5058Nwgein(B1), deze laatste zegt weinig omdat het geen nieuwe machine betrof en "onze" stroken werden geantdateerd.

*TESTSTROKEN Roelantdreef,
 uit "FRAMA-set".
 (NB. FM 5058).*

Het nederlandse B2-papier.

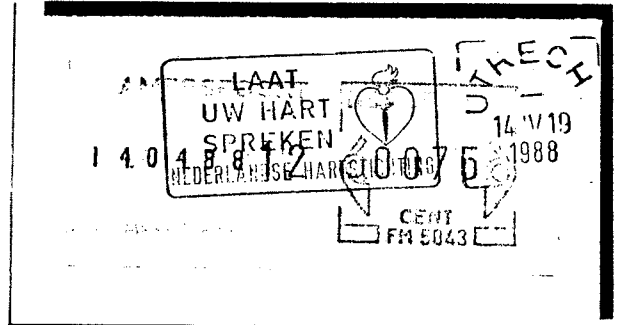
Zoals gezegd werden door PTT gegevens verstrekt m.b.t. het B2-papier waarvan al eerder werd vermoed dat het hierbij om een nederlands fabrikaat gaat. Het papier is afkomstig van de Fa. Hapef te IJmuiden en in een testrapport, gedateerd 23.01.1987, worden twee rollen Hapef-papier vergeleken met een rol Frama-papier. Afziende van enkele minimale verschillen in papierdikte en -breedte is het aardig de Conclusie van het rapport weer te geven:

** Conclusie: Het papierr. 1 en 2 kunnen als vervanger dienst doen voor het Frama-papier; mits de kerndoorsnede vergroot wordt (zie punt 1). Een nadeel kan mogelijk zijn dat het papier niet echt wit is en enigszins verkleurd. Mogelijk dat er filatelisten over klagen? Voordeel: het is veel goedkoper.

We zijn dus gewaarschuwd, met B2 niet in de zon (en wordt er nu wel of niet rekening gehouden met filatelisten?).

Ook wat betreft de Eindstrepen is er nu duidelijkheid, ze komen inderdaad alléén voor op B2-papier. Of de Fa.Hapef, papierleverancier van o.a. kassa-papierrollen, binnenkort geïnstrueerd wordt voor eindstreep-loze rollen te zorgen valt af te wachten.

De eindstrepen zijn inmiddels bekend van de FM 5093(teststroken), FM 5159 en 5160(Ed. 16.2.88) en FM 5043 (met dank aan dhr.K.van Dam voor de toezending hiervan op brief, zie afgebeeld brief-fragment).

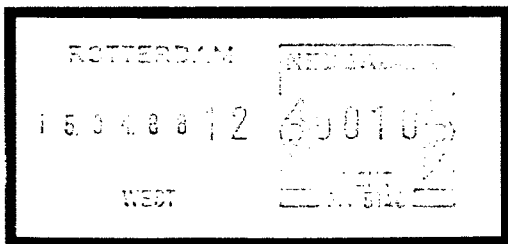

FM 5043 met eindstrepen op brief-fragment. (op kopie niet, in werkelijkheid wel zichtbaar!).

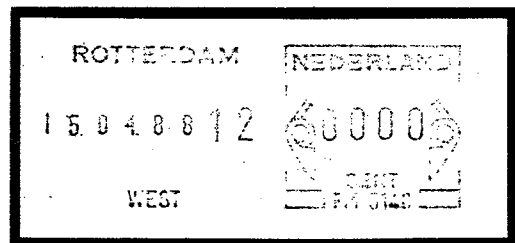
Het B2-papier zal t.z.t. dus op alle machines gebruikt gaan worden en volgens opgave van PTT zijn vanaf 7.04.87 alleen nog B2-rollen verstrekt. Wanneer ze daadwerkelijk gebruikt gaan worden hangt uiteraard van de (kennelijk aanzienlijke)voorraden Frama-papier af. Bovendien is het "door elkaar"-gebruik van papierrollen al welbekend.

Teststrook en Nulwaarde.

Bij de huidige frankeermachines wordt normaal gesproken bij instelling van de "waarde" 0000 een teststrook afgegeven, waarbij ook datum- en uur-aanduiding in nullen wordt afgedrukt (dit i.t.t. de teststroken van de prototypen, "kleine uren"). Het gaat dan ook om een test-strook ter controle van bv. een juiste instelling of om, na langdurig buiten gebruik te zijn geweest, sterk gevlekte afdrukken te kunnen weggooien. De mogelijkheid tot het produceren van een nulwaarde (= strook met waarde-aanduiding 0000 doch normale datum/uur-aanduiding) is geblokkeerd. Deze blokkering leidde aanvankelijk tot het misverstand(bij PTT) dat het afdrukken van test-stroken onmogelijk was! Toch zijn al eerder nulwaarden gesignaleerd, zo ook nu weer bij de FM 5140. Aardig was hierbij dat deze nulwaarde telkens onder dezelfde omstandigheden voorkwam. Bij gebruik van de toets "single ticket" werd een normale strook afgedrukt, gebruikte men echter de "accum.ticket"-toets(voor afgifte van meerdere stroken in de gevraagde waarde) dan werden nulwaarden afgedrukt.(met dank aan dhr.J.Oosterboer voor de informatie).

FM 5140, normale strook bij gebruik "single ticket"-toets.

FM 5140, nulwaarde bij gebruik "accum.ticket"-toets.

Aanvullingen papiersoorten.

De volgende papiersoorten, die niet in de papiersoortenlijst voorkomen of eerder zijn gemeld, zijn gesignaleerd:

5002-B2; 5040-B2; 5071T-D; 5089+T-D; 5095+T-B2; 5109+T-D; 5116-C; 5119T-D; 5130-B2; 5138T-D; 5139+T-B2; 5140+T-B2; 5153T-B1; 5155-D.

Simon J.Delfos/1.5.1988.

+++++++0000+++++++

De geschiedenis van de machinale frankering op de Belgische postkantoren

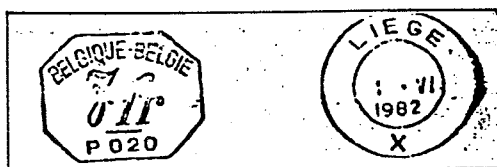
Vrij algemeen bestaat de gedachte, dat frankering van poststukken door middel van mechanische apparatuur iets is van de laatste periode en dus thuishoort onder het hoofdstuk MODERNE FILATELIE. Niets is echter minder waar!

Bestudering van "The Meter Stamp Catalogue" van S.D. Barfoot en W. Simon (London 1953) leert, dat er al in 1900 een frankeerautomaat aanwezig was in het postkantoor Kristiania GPO te Oslo. Op 21 februari 1921 vermeldt Circulaire nr. 630 (pag. 5, par. 2) van de Belgische Posterijen, dat frankering van binnenlandse correspondentie kan gebeuren door middel van postzegels of door middel van een afdruk van een frankeermachine. Op 20 december 1921 bepaalt het Congres van de Wereldpostunie te Madrid, dat afdrukken van frankeermachines toegestaan zijn, mits deze ROOD zijn en het land van herkomst noemen en de frankeerwaarde aangeven.

Op 13 juni 1925 vermeldt Dienstorder nr. 43 dat de tekst van het Koninklijk Besluit d.d. 7 mei 1925, waarbij het gebruik van frankeermachines officieel wordt toegestaan, ook voor particulieren. In 1929 worden op de Belgische postkantoren de eerste frankeermachines in gebruik genomen.

De diverse merken machines die werden/worden gebruikt, komen nu aan de orde in een algemene inleiding. Zonder in details te treden zal worden getracht de beginnende verzamelaar voldoende in formatie te verstrekken om een herkenning mogelijk te maken.

FLIER-frankeermachines: Eerste ingebruikname in 1929. Deze werden zowel gebruikt voor bijfrankering van postwaardestukken als voor normale frankering van poststukken. Ze konden worden gebruikt met en zonder stempelkroon. In de loop der jaren zijn de nummers P 010 tot en met P 028 (en een nummer P 4642) gebruikt. Ze waren plaatsgebonden, hoewel er wel enkele overplaatsingen zijn geweest. Bovendien zijn van verschillende nummers varianten bekend. Hieronder zijn afdrukken van beide gebruiksmogelijkheden opgenomen.

FLIER-machine zonder en met gebruik van stempelkroon.

TIMBROGRAPHE- en FRANCO TYPE-frankeermachines: Van deze beide merken is slechts een enkele machine in gebruik geweest op de postkantoren. TIMBROGRAPHE gebruikte het nummer E 001, terwijl FRANCO TYPE herkenbaar is aan het nummer F 001. Beide machines gaven een afdruk, identiek aan de hierboven getoonde FLIER-afdrukken, dus ook octagonaal (achthoekig).

HASLER-frankeermachines: In 1929 werden vier frankeermachines in gebruik genomen, eveneens met de achthoekige afdruk, met de nummers B 001, B 002, B 003 en B 004. Ook hier was sprake van tweevoudig gebruik nl. bijfrankering bij tariefsverhoging en normale frankering. Naast de vier genoemde nummers zijn er regelmatig Hasler-machines zonder machinenummer gebruikt.

Na verloop van jaren zijn de machines B 001 tot en met B 004 vervangen door een nieuw type HASLER-machine. Het aantal werd uitgebreid tot acht machines met de nummers B 001 tot en met B 008. Een of meer van deze machines had ook de mogelijkheid gebruikt te worden als takseer-machine, voor het innen van strafport dus.

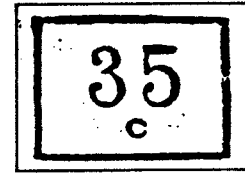

B001 t/m B004

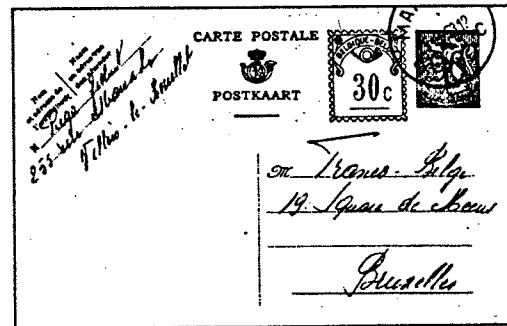
B001 t/m B008

PEDAALPERS en elektrische frankeermachine: In 1935 werden briefkaarten van het type "Heraldische leeuw" uit 1933 van een verlaagde frankering voorzien door een machinale opdruk van 35 cts. Dit gebeurde op vrijwel identieke manier door middel van de zogenaamde PEDAALPERS en met een andere (elektrische) frankeermachine.

Hiernaast een afdruk.

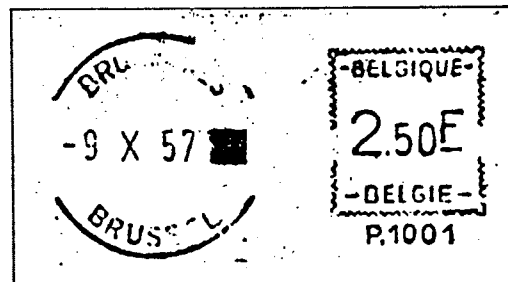
NEOPOST-frankeermachine: Deze werd in 1952/53 gebruikt om briefkaarten en Publikaarten van 90 cts. met 30 cts. bij te frankeren. De door de NEOPOST-machine aangebrachte frankering werd zowel Frans-Nederlands als Nederlands-Frans gebruikt.

Afbeelding van een afdruk van de NEOPOST-frankeermachine.

In 1957 begint een geheel nieuwe periode in de geschiedenis van de machinale frankering op de Belgische postkantoren. FLIER- en HASLER-frankeermachines van de eerder genoemde typen houden daarmee echter nog lang niet op te bestaan.

M.B.L.E.-frankeermachine: In 1957 experimenteert de Belgische PTT in de hal van het Brusselse hoofdpstkantoor met een machine, die eigenlijk een combinatie kan worden genoemd van een muntautomaat en een loketfrankeermachine: M.B.L.E.-machine P. 1001. Zie afb. hiernaast. Er zijn slechts zeer weinig stukken bewaard gebleven. die met deze interessante frankeerder (zoals in de pers werd gezegd) werden gefrankeerd.

Sinds 1957 zijn de volgende merken loketfrankeermachines in bedrijf gesteld: SATAS, CAMP, HASLER, FRAMA, GAPA, PITNEY-BOWES.

Met uitzondering van GAPA met nummer MOG 1 hebben alle machines een nummer, dat begint met de letter "P". Dit is dus een eerste belangrijk kenmerk ter onderscheiding van particuliere frankeermachines. Een tweede kenmerk is, dat bijna alle loketfrankeermachines een uuraanduiding in het cliché hebben. Uitzondering hierop vormen de PITNEY-BOWES-machines met de nummers P.050 tot en met P.063 en FRAMA-machine P.2391.

De thans in gebruik zijnde nummers zijn P 007, P.030, P.050 tot en met P.063, P 102 tot en met P 121, P 2001 tot en met P 2397.

Er wordt dus doorgenummerd. Als een machine wordt verplaatst of vervangen door een ander fabriekaat, blijft het oorspronkelijke machinenummer ook voor de nieuwe machine gehandhaafd. Dit soort wijzigingen is in de loop van de periode 1957 tot heden nogal eens voorgekomen. Oorzaken daarvan kunnen zijn:

- naamswijziging van een postkantoor
- opheffing c.q. naamswijziging van een dorpskern
- invoering van de postcode
- vervanging van een machine.

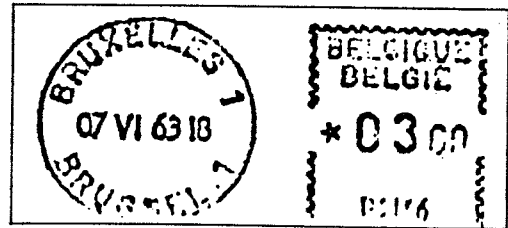
In alle gevallen blijft dus het oorspronkelijke machinenummer bestaan.

Hierna volgen afbeeldingen van alle eerder genoemde machines. Er is daarbij verder geen toelichting nodig, als u de bovengenoemde kenmerken in de gaten houdt:

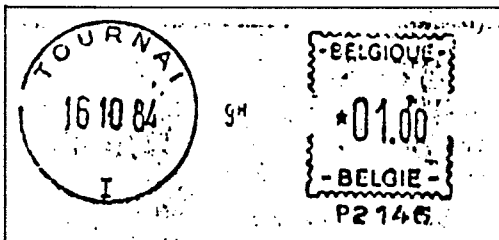
"P"-nummer en uuraanduiding.

CAMP-loketfrankeermachines: Hiervan zijn zeven machines in gebruik geweest: P 2166 tot en met P 2172. Zie afb. hiernaast.

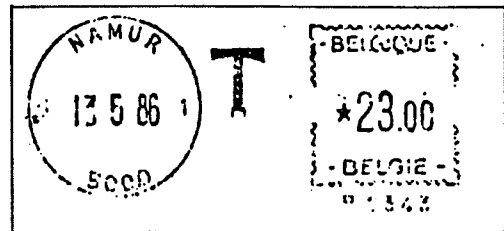
Ze zijn inmiddels alle buiten gebruik en vervangen door SATAS- en FRAMA-machines. P 2172 is niet vervangen en bestaat dus niet meer.

SATAS-loketfrankeermachines: Op 13.09.1957 werd in Dienstorder E-VII-15 de ingebruikname aangekondigd van SATAS-machine P 2001 op het postkantoor Bruxelles X. Daarna zijn zeer veel SATAS-machines gevolgd. Veel daarvan zijn nog altijd in gebruik. Hieronder afdrucken van een normale SATAS-machine en van een SATAS-TAX-machine. De laatste heeft geen uraanduiding.

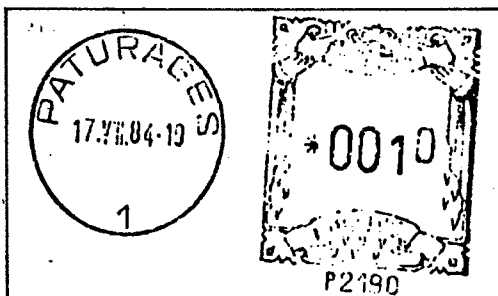

SATAS-loketfrankeermachine

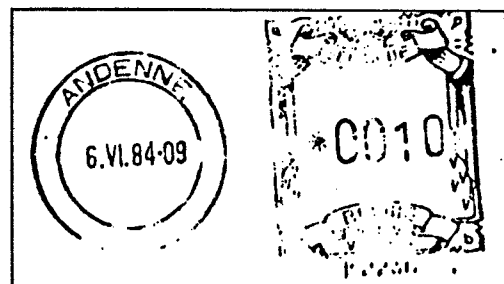

SATAS-TAX-frankeermachine

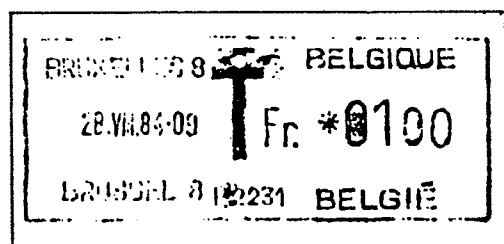
HASLER-loketfrankeermachines: De eerste HASLER-machines dateren uit de zestiger jaren. De eerste zijn nog altijd in gebruik. Ook van HASLER zijn takseermachines aanwezig. Van de normale frankeer machines bestaan twee typen: met enkele ring en met dubbele ring.

HASLER-enkele-ring-machine

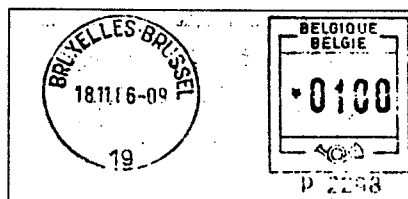
HASLER-dubbele-ring-machine

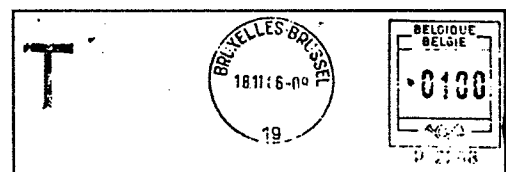
HASLER-TAX-frankeermachine

FRAMA-loketfrankeermachines: In 1968 wordt voor het eerst een experimentele FRAMA-machine geplaatst. Deze kan zowel voor normaal gebruik als voor taksering worden gebruikt door toevoeging "T".

Opvallend is, dat het in deze machine gebruikte cliché sterk afwijkt van de andere door FRAMA gebruikte cliché's. Alleen bij de hierna opgenomen P.2391 treffen we hetzelfde cliché aan.

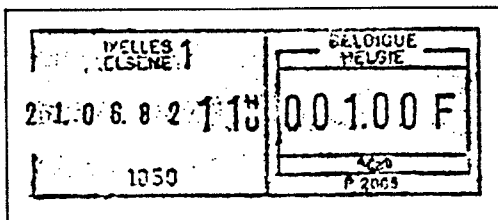

Experimentele FRAMA-machine P 2298

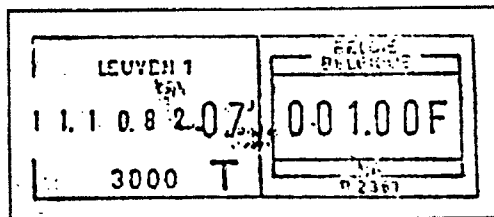

FRAMA-machine P 2298 gebruikt als TAX-machine

FRAMA-loketfrankeermachines: Dit type werd in 1980 voor het eerst in grotere aantallen ingevoerd. Vrijwel alle machines hebben inmiddels een nieuw cliché gekregen wegens de slechte leesbaarheid. Ook hier zijn TAX-machines in gebruik.

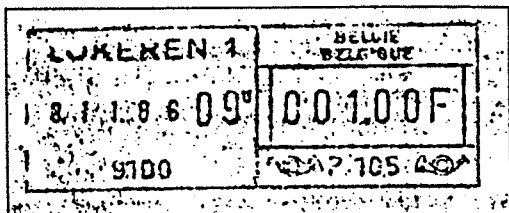

FRAMA-loketfrankeermachine

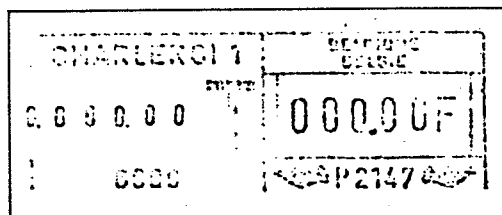

FRAMA-TAX-frankeermachine

FRAMA-loketfrankeermachine: Hieronder afdrukken van het vervangende cliché. Of het een verbetering is, is nog de vraag.

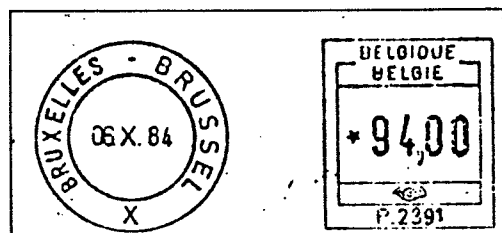

FRAMA-machine, nieuwe type

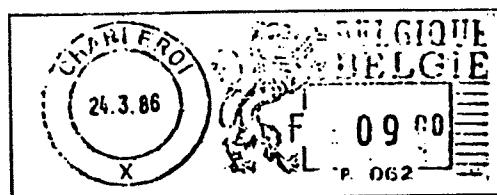
FRAMA-TAX-machine, nieuwe type

FRAMA-loketfrankeermachine P.2391: Deze machine verdient apart vermeld te worden, omdat het de enige loketfrankeermachine van FRAMA is zonder uuraanduiding.

FRAMA-machine zonder uuraanduiding

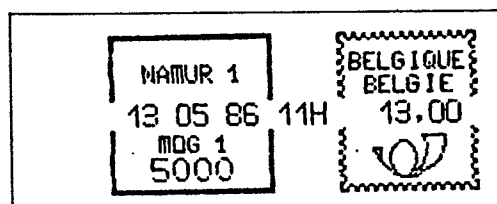
PITNEY-BOWES-frankeermachines: Deze machine heeft hetzelfde cliché als zeer veel particuliere frankeermachines. Herkenbaarheid allen door de nummers P.050 tot en met P.063.

PITNEY-BOWES-machine

GAPA-MOG-loketfrankeermachine: Deze machine staat op proef in Namen.

Hij werkt met zelfklevende vignetten en heeft veel extra mogelijkheden.

GAPA-MOG-machine te Namen.E

Binnen dit kort bestek is het slechts mogelijk een algemeen beeld te geven van hetgeen zich op het gebied van de machinale frankering aan de postkantoren afgespeeld heeft en nog afspeelt. Momenteel zijn nog ongeveer 450 machines dagelijks in bedrijf. Uitbreiding en wijziging gaat steeds door, zonder dat daarover van officiële zijde informatie wordt gegeven. Vandaar dat aanvullingen en opmerkingen uiterst welkom zijn.

G.H. Kuijt
Steynlaan 112
3851 BV ERMELO

Veiling 56 - 11 juni 1988 te Rotterdam

Op de onderstaande kavels kan ook schriftelijk worden geboden, zie hiervoor de schriftelijke veiling. De biedingen dienen uiterlijk op woensdag 8 juni a.s. in het bezit te zijn van de heer E. Jekel, Lijsterbeslaan 84 te 2282 LM Rijswijk.
Graag gebruik maken van onze speciale biedlijsten en let u op de daarop vermelde biedintervallen.

NEDERLAND ROLZEGELS		(volgens de Speciale Katalogus)	
kavel	kat.w.	inzet	omschrijving
01	250,-	70,-	461R0;6-strip;nrs.670/675;v.Krimpen,2n1W-gom A;gevouwen geweest.
02	50,-	5,-	617R;10 losse zegels metnrs.;Jul.in prof., 10n1W-gom A.
03	120,-	30,-	619Re;10-str.;nrs.690/695; 15n1F.
04	250,-	70,-	620R;5-str.;nr.020;18k1W;licht geknikt gw.
05	300,-	75,-	623Ra;5-str.;nr.310; 25n1W.
06	75,-	15,-	623Re;losse z.;nr.195;25n1F-B2.
07	375,-	70,-	627Rb;10-str.,beginstrook;nrs.000/495; 40n2.
08	75,-	15,-	628Ra;losse z.;nr.265;45k1W-A.
09	150,-	20,-	628Ra;3-str.;nr.285;gevouwen gew.
10	50,-	10,-	628Rb;losse z.;nr.370;45n1W-A.
11	50,-	10,-	628Rc;losse z.;nr.485;45k2D-B2.
12	125,-	18,-	629Rc;5-str.;nr.015;50k2D;gevouwen gew.
13	80,-	20,-	632Rb;5-str.;nr.120;70k2D-B2.
14	30,-	6,-	632Rc;5-str.;nr.490;70k2F-B2.
15	30,-	6,-	634Rb;5-str.;nr.445.
16	60,-	9,-	634Rc;5-str.;nr.350.
17A	75,-	14,-	634Rc;6-str.;nrs.070/065.
17B	50,-	15,-	942Rb;10-str.;nrs.150/145;Jul.Regina.
18	40,-	6,-	943Rb;5-str.;nr.690;gevouwen gew.
19	72,-	22,-	944Rc1;10-str.;nrs.510/505;cy1.voeg tuss. 502 en 501;45kl.
20	122,-	36,-	944Rc2;10-str.;nrs.290/285;cy1.voeg tuss. 289 en 288;gesneden zijden;45kl.
21	19,80 postw.	28,-	947Rc2;drie 11-str.;3x begin van rol;
22	50,-	8,-	60k2FW;D2a-500-rol;D2a-1000-rol;D2b-1000r. 952Ra;2 paartjes gebruikt;nrs.335(9XII71) en nr.120(3III72);100n2.
23	55,-	22,-	954Rb;beginstrook(11);nrs.000/495/490; 150k3C-gomB2.
24	100,-	10,-	1030R;5x 5-str.;gev.als 3+2;Europa 1973.
25	33,-	10,-	1064Ra;11-str.;nrs.300/295/290;A'dam 700j.
26	55,-	17,-	1064Rb;11-str.;nrs.155/150/145.
27	6,-	6,-	1109aR,1110aR,1112aR,1113aR,1114aR en 1115aR op brf.stukjes met stempels(of ged. daarvan)van postz.plakmachine;Crouwel. 1114aRa+1114aRb;6-str.;nrs.865/860 en 050/045;55n2=12 en 55k2=r2.
28	9,-	9,-	

29	23,-	1116Ra+1116Rb+1116Rc+1116Rd;4x 6-str.;nrs. 725/720,545/540,04700/04695 en 02615/02610;65(n2)=12,65(k2)=r2,65n4,65k4.
30	20,-	1240Ra+Rb;2x 5-str.;90k2(nr.190) en 90r4 (nr.4490).
31	4,-	1240Ra;losse z.;nr.690 (k2);Beatrix 90c.
32	19,-	1240Rb;15-str.;nrs.00655/00650/00645; 140r4.
33	4,-	1243Ra;losse z.;nr.785(k2);Beatrix 140c.
34	12,-	1307R+1308R;losse z.;nrs.015 en 075, Europa 1984.
35	110,-	1307R+1308R;5-str.5000-rol;nrs.700 en 160; Europa 1984.
36	12,-	1312R;10-str.,gev.als 2x5;rugnrs.820/815 tegen de tanding aan verschoven.
37	34,-	1322R+1323R;5-str.;nrs.610 en 105;Toerisme
38	8,-	1322R;5-str.;nr.925;5000-rol.
39	4,-	1323R;losse z.;nr.235;5000-rol.
40	125,-	T7,Testzegel;bruin;plakkerspoor.
41	400,-	T5 Shirley Temple testzegels;5-strip.
42	125,-	T7,Testzegel;bruin.
43	20,-	Brief met paartje 172R en paartje 177R; vroege datum uit automaat;brf.naar Duits-land;Utrecht-Station 24-8-1937.
44	10,-	Venstere nv. met 1243R(Beatrix 140c.,nr. 415),mach.gepl.voor "European Affairs"; afz.st.Amsterdam 2.IV.87-1;140k2.
45	5,-	Venstere nv."Fortune Int.";met 1110aR+1114 aR;mach.gepl.;vlagst.Postcode,Amsterdam 15.XII.86-12.
46	3,-	Ansichtkrt.Fa.Neckerman;1116aR;mach.gepl.; st."POST+POST".
47	10,-	Env.met 1307R(70c.Europa 1984);mach.gepl. door United Consultants;5000-rol;rondst. 2.X.85-1 Amsterdam;tanding 14x12;retour uit UK.
48	4,-	Venstere nv. Uitg.Remóvos;1243R;mach.gepl.; st.4x PTT POST.
49	10,-	Env.United Cons.;mach.gepl. met 1337R(Sail A'dam) en 1112R;afz.st.Amsterdam 29.1.8(6-1);retour uit Japan 5.II.86.
50	5,-	BRD: 30 pf.Burgen u.Schlösser;mach.gepl. op venstere nv.;Gebühr bezahlt;fa.Kosmos; afz.st. -2.87.
LOKET- en AUTOMAATSTROKEN		
(indien vermeld: kat. Maassen/Weber)		
51	75,-	Nederland: FM000, klein uur/11la**, type II, w:0007, 17.10.77. 07.
52	70,-	FM000, klein uur/11la**, type II, w:0010, 17.10.77. 07.

112	50,-	17,-	164	650,-	220,-	10a-TEKSTVERSNIJDING 4mm OMHOOG
113	150,-	50,-	165	110,-	34,-	10aU-paar met snijlijn 9½+½ mm
114	120,-	50,-	166	110,-	34,-	10af-paar met snijlijn 8+4 mm
115	50,-	14,-	167	100,-	30,-	10bF-telblok
116	60,-	18,-	168	75,-	20,-	12a
117	52,-	13,-	169	100,-	30,-	12a-plft b,3 blauwe streep
118	37,-	8,-	170	90,-	26,-	13a
119	65,-	16,-	171	70,-	22,-	14b-C2 en D1
120	125,-	38,-	172	27,5	9,-	15a-C2 org.plooi in kft,telblok
121	38,-	10,-	173	46,-	15,-	16a-D1-kftpaar-kftvariant-geeloranje
122	42,5	10,-	174	24,-	6,-	16a-2x-C2-kft wit en gelig
123	120,-	40,-	175	55,-	18,-	16b-kftstrook van 5 ex met plft b,1
124	27,5	7,-	176	238,-	80,-	17a-grijsbruin-kftstrook van 12 ex rechts-met banderol 12-11-1974
125	26,-	6,-	177	26,-	10,-	18aS-D1 en D2
126	150,-	40,-	178		2,5	19b-rakelsstreep b,0,4
127	75,-	20,-	179	27,5	14,-	21ar-2x met en zonder telblok
128	45,-	20,-	180	72,5	30,-	21ar-inhoud niet ingeplakt geweest
129	87,-	40,-	181		15,-	21a-5cts zeer ver naar beneden versch.
130	1100,-	300,-	182	76,-	38,-	22b-volledige perforatie rechts,mooi
131	90,-	28,-	183	150,-	75,-	22a-reg.str.grijs-luxe
132	100,-	34,-	184	21,3	10,-	22a-telblok niet naast de vouw
133	90,-	28,-	185	66,-	24,-	22b-inhoud niet ingeplakt geweest
134	48,-	14,-	186	12,-	3,-	22b-23b-Amphilex stempel
135	45,-	12,-	187	66,-	24,-	23a-inhoud niet ingeplakt geweest
136	32,5	11,-	188	6,3	2,5	23a-telblok
137	75,-	20,-	189		12,-	26a-rechter helft inhoud scheef gesn. idem
138	18,-	5,-	190		12,-	29-aangesneden kruis,zeer mooi
139	110,-	34,-	191	47,5	16,-	29-paar mer volledige snijlijn rechts
140	105,-	34,-	192	100,-	32,-	32-inhoud niet ingeplakt geweest
141	30,-	8,-	193	50,-	22,-	Rode Kruisboekje 1972,kopstaand
142	17,-	5,-	194		7,-	NVPH boekje 38 met enkele zegels
143	32,-	9,-	195		5,-	NVPH boekje 38 roestpuntje bij nietje
144	32,5	9,-	196	200,-	30,-	
145	32,5	9,-	197	200,-	40,-	
146	45,-	14,-				BUITENLAND
147	45,-	14,-	198	20,-	5,-	België B6
148	70,-	20,-	199		7,-	Engeland proefdoosjes 30-60 p
149	75,-	20,-	200	18,5	6,-	Guernsey B21-23-28 Zonnebloem
150	225,-	60,-	201	30,-	8,-	Jersey B28-42
			202	35,-	8,-	id B41
			203	\$75,-	40,-	Canada 79 set van 5 R/H
			204		40,-	Cyprys 11a,misdruk,mist licht blauwe kleur;
						St.Vincent Gren. Bequia
151	90,-	30,-	205		5,-	Tuvalu B1
152	37,5	10,-	206	£4,5	6,-	Noorwegen H43,gedec.gesneden Facit
153	90,-	30,-	207	50,-	5,-	id H50
154	300,-	100,-	208	65,-	5,-	Ysland HA1,het zeer zeldzame eerste automaatboekje
155	200,-	60,-	209	1900,-	260,-	Zweden H267-268-298, Facit
156	375,-	90,-	210		3,-	id H302-303-304
157	150,-	46,-	211		5,-	id H306-307-308
158	150,-	44,-	212		6,-	
159	225,-	70,-				
160	225,-	70,-				
161	160,-	50,-				
162	150,-	48,-				
163	150,-	48,-				

213 100,- 9,- id H323-334-335-336
 214 75,- 7,- id H324-325-322
 215 105,- 10,- id H326-327-328

De volgende kavels worden schriftelijk geveld. De kavels zijn te bekijken op de bijeenkomst van 11 juni. De schriftelijke biedingen dienen uiterlijk op 21 juni in het bezit te zijn van de heer E. Jekel, Lijsterbeslaan 84 te 2282 LM Rijswijk. De heer Jekel stelt een fraaie filatelistische frankering zeer op prijs. Bij voorkeur gebruik maken van onze speciale biedlijsten, deze kunnen op verzoek toegezonden worden en zijn ook op de bijeenkomsten verkrijgbaar. Denkt u aan de gebruikelijke biedintervallen. De nota met de vermelding van de toegewezen kavels wordt u zo spoedig mogelijk toegezonden. Helpt u mee door vlot te betalen. Indien u speciale frankering wenst bij het toezenden van de kavels kunt u dit kenbaar maken op de biedlijst of bij de girobetaling. Wij zullen hier zoveel mogelijk rekening mee houden. Bij toeslagzegels wordt de toeslag ekstra berekend.

NEDERLAND ROLZEGELS

(volgens de Speciale Katalogus)

251A 18,- 379R0(2 $\frac{1}{2}$ +7 $\frac{1}{2}$ c.); 20-str.; ongevouwen.
 251B 9,- 461Rb; 5-str.; nr. 035; v. Krimpen; 2nlw-bl.
 252 175,- 617R0; 21-str.; Jul. in Profiel; 10W-goma.
 253 50,- 617R; 10 losse z. met nr.; 10nlw-goma.
 254 20,-+ 617R; 3-str.+2-str. uit aut.; nr. 785.
 255 3,- Gebruikt genumm.: 618Rc, 618Rf1, 621Rf1, 623Rf, 628Rd, 629Rd, 632Rc, 1108Ra, 1114Rb (k2#r2), 1009R, 1011R en 461R; somm. nrs. vaag. Gebruikt genumm.: 618Rdofe, 618Rf1, 623Rf, 628Rc, 628Rd, 632Ra, 632Rb, 634Rb, 636R, 990R; somm. nrs. vaag; uit aut. zonder nr.: 461R, 794R(2x) en 172R0.
 257 30,- 619Rc; 10-str. gevouwen gew.: nrs. 260/265; 15kl.
 258 60,- 619Re; 5-str.; nr. 730.
 259 75,- 621Ra; 3-str.; nr. 010 op middelste z.
 260 12,- 624Rc; 5-str.; nr. 200.
 261 75,- 627Ra; losse z. met nr. 420.
 262 150,- 628Ra; 3-str.; nr. 605; gevouwen gew.
 263 100,- 630Rb; 5-str.; nr. 205.
 264 80,- 632Rb; 5-str.; nr. 115.
 265 30,- 632Rc; 5-str.; nr. 485.
 266 30,- 634Rb; 5-str.; nr. 450.
 267 75,-+ 634Rc; 6-str.; nrs. 060/055.
 268 25,- 941Ra2; 5-str.; nr. 130; Jul. Regina; 30kl.
 269 30,- 942Ra; 5-str.; nr. 410; gevouwen gew.
 270 35,-+ 942Rb; 6-str.; nrs. 405/400, 35kl en 946Rb; 6-str.; nrs. 890/885, 55kl.
 271 25,- 942Rb; 5-str.; nr. 860; gevouwen gew.

272 40,- 943Rb; 5-str.; nr. 695; gevouwen gew.
 273 50,-+ 952Ra; 2 paartjes gebruikt; nr. 350 en 245; 100n2; st. 23VII171 en 19172.
 274 20,- 990R; 3-str.; nr. 495; gevouwen.
 275 20,- 1030R; 5-str.; nr. 030; gevouwen.
 276 75,- 1030R; 10 losse zegels met nr.
 277A 11,75 1108Ra(2x), 1109Ra(3x), 1110Ra(3x) en 1112Ra(2x); losse z. met nr.; Crouwel.
 277B 6,- 1108Rb; 11-str.; nrs. 135/130/125; nummer-abklatsch op voorzijde.
 278 5,- 1109aR+1113aR; 2x op brf. stukje; met gedeel-te vlagst. A'dam 24.IV.86-16; afgesn. tanding van postz. plakmachine.
 279 4,- 1240R; gebruikt; 6x losse afgeveekte z. zonder nr.; afgesn. tand. van postz. pl.mach.; gest. in Amsterdam(1986).
 280 4,- 1312R; losse z. met nr. 120; Willem v. Oranje.
 281 2,- 1346R(NAP 1986)+1115R(Crouwel 45c.) op brf. st.; afz. st. 4.XII.86-1, Amsterdam.
 282 2,- 1356R; gebruikt lx zonder en lx met nr.
 283 2,- 00460; st. Amst(erdam) 7.IX.(87); Utrecht '86 1369R(Leger des Heils)+1112aR op brf. st.; afz. st. 30.IX.87-1.
 284 80,- T5, Testzegel, blauw; klein plakkerspoor.
 285 80,- T5, Testzegel, blauw.
 286 625,- T7, Shirley Temple Testzegels; 5-strip.
 287 50,-+ T13, Testzegels, rose; 5-strip.
 288 50,-+ T14, Testzegels, rood; 5-strip.
 289 11,25+ T15; 15-strip.
 290 5,- Brief met 617R0 uit aut.; 10c. Jul. Prof.; st. 28X.1953.
 291 7,50 Vensterenv. met lx 971R; nr. 075; Europa '70; st. 20.IX.1971.
 292 6,- België: R13-16-17 in 5-strip; Boudewijn 6, 8 en 9fr.
 293 10,- BRD: Unfallverhütung 10, 20 en 30pf. (groene en rode cijfers); 6-strips met spitse correctie-tanding.
 294 12,- BRD: Unfallverhütung; 6-strips: 10pf(r), 30pf(r), 30pf(gr), 40pf(gr) en 70pf(gr); brede correctietand.
 295 5,- BRD: Vensterenv. met 30pf "Burg en Schl."; mach. gepl.; afz. st. "Gebühr bezahlt" dd. -3.87.
 296 5,- BRD: idem kavel 295.
 297 12,- Spanje: Juan Carlos; 10-strips 3,5 en 8pta; niet-luminescerend.
 LOKET- en AUTOMAATSTROKEN
 (indien vermeld: kat. Maassen/Weber)
 401 70,- Nederland:
 FM000, klein uur/lila**, type II, w.: 0002, dd. 17.10.77 07.
 402 10,- FDC's Kontaktgroep 1 t/m 6 + LDC FM000, (inclusief Baljuwstraat).

403	20,-	FM3053(Balj. <u>straat</u> + <u>-laan</u>),3054,3055,3282,3283+FM000 in paren van teststrook + w:0065,eerste(resp.laatste)dag gest. op twee onbeschreven Kont.gr.env.(26x18). FM5130,w:0005**,dd.24.03.88 12,B2-papier, rose <u>Eindstrepen</u> .	9,-	4,-	Diversen: GBI-1, <u>3x</u> w:0.01,Ed.gelegenh.st.Windsor (1.5.84). GBI-1, <u>3x</u> w:0.01,Ed.gelegenh.st.Cambridge (1.5.84).
404	12,-	FM5032,Edo,Teststrook**,D-papier. FM5080,w:0005**,datum en uur-aanduiding in nulstand, <u>gomdruk</u> , D-papier. FM5111,0osterhout, <u>5x</u> Teststrook**,Bl-pap. FM5161,Hoorn, Teststrook**, Bl-papier.	9,-	4,-	Portugal: PTT env. met 2x AS004,A en B-papier,st.24.2.83 Filatelia. Portugal: LS P.Bowes,Terr.do Paco, <u>00.00</u> -waarde dd.-9.9.83 **. Zwitserland:LS FRAMA Thun 1(III/7,Teststrook **.
405	4,-	W.Duitsland:	434	8,-	USA: 3x LS **(1983).
406	8,-	ATM Berlijn met <u>gesloten</u> transportgaten (boven)op norm.gelopen brief.	435	2,-	USA: LS NCR024,w:--30 dd.01/31/83 **.
407	4,-	ATM BRD met gesloten transp.gaten op twee norm.gelopen brieven.	436	14,-	NL-Antillen:LS P.Bowes,Hfd.Pk.Curacao, PB.120 en PB.097,Teststroken**(zie Bull.58AS325).
408	4,-	ATM** + Quittung 01,Hannover Messe 1987. ATM** + Quittung 02,Hannover Messe 1987. idem kavel 411. idem kavel 412. idem kavel 413. idem kavel 414.	437	7,-	idem kavel 439.
409	10,-	Frankrijk:	438	6,-	Thailand:LS TEC proef-loketmachines:
410	12,-	Crouzet-LSA(blauw),vrijwel blanco strook**, slechts klein rood streepje van afdruk zichtbaar.	439	5,-	nr.3(!)Bangkok mail center(fout nr.,moest nr.5 zijn),nr.4 Pkt.Sam-Sen-Nai en nr.6 Pkt.Ratchadamnoen;1987**(Bull.57AS318).
411	5,-	S01 45234,Orleans,tariefw.0170+0210, Ed. gelegenh.st.26.2.85, B-papier.	440	5,-	
412	5,-	S01 45234,Orleans,tariefw.0170+0210, Ed. <u>kantoorst.</u> 26.2.85, B-papier.	441	10,-	
413	5,-	S01 45234,Orleans,w:0020,Ed. <u>kantoorst.</u> 26.2.85, B-papier.			
414	5,-	S01 45234,Orleans,tariefw.0170+0210, st. 2.4.85(kantoor), A-papier.			
415	2,-	S01 45234,Orleans, w:0170, <u>gomdruk</u> ,A-pap. LS EMD/CAMP,Paris-118 G4 PC75718,000,00-w. dd.17.10.85,blauw,dragerpap.bruin **.			
416	1,50				
417	2,-				
418	1,-				
419	1,50				
420	11,-				
421	5,-				
422	12,-				
423	12,-				
424	12,-				
425	12,-				
426	12,-				
427	4,-				
428	5,-				
429	5,-				
430	5,-				
431	5,-				
432	9,-				
433	9,-				
434	8,-				
435	2,-				
436	14,-				
437	7,-				
438	6,-				
439	5,-				
440	5,-				
441	10,-				
AUTOMAATBOEKJES - NEDERLAND					
501	40,-			11,-	1H5
502	50,-			15,-	1H5-reg.str.b
503	40,-			10,-	1H6-reg.str.c
504	40,-			15,-	1H6-reg.str.c
505	40,-			15,-	idem
506	40,-			13,-	1H8
507	40,-			13,-	1H9
508	85,-			26,-	1Mx
509	45,-			16,-	1My
510	45,-			16,-	1My
511	70,-			30,-	2H1-reg.str.a2
512	50,-			14,-	2H2
513	50,-			17,-	2H4
514	50,-			17,-	2H8
515	90,-			24,-	2Mx
516	90,-			24,-	2Mx
517	90,-			24,-	2Mx
518	90,-			26,-	2Mx
519	90,-			26,-	2Mx
520	120,-			50,-	2My-inhoud niet ingeplakt geweest
521	60,-			15,-	2Mz
522	60,-			17,-	2Mz
523	15,-			3,-	3a
524	15,-			4,-	3a
525	30,-			6,-	3a-2x
526	55,-			10,-	3a-plft kroontje-gegumd
527	25,-			5,-	3a-telblok
528	25,-			6,-	idem
529	36,-			7,-	3y-2x
530	19,-			4,-	3yD
428	5,-				
429	5,-				
430	5,-				
431	5,-				
België:					
428	5,-				
429	5,-				
430	5,-				
431	5,-				

531	75, --	15, --	3yD-reg. dtr. paars, bruin, bl, beschrev.	585	16, --	4, --	6eF
532	75, --	18, --	3yD-reg. str. paars, bruin, blauw	586	16, --	4, --	6eF
533	75, --	18, --	idem	587	32, --	8, --	6eF-2x
534	75, --	20, --	idem	588	16, --	5, --	6eFB
535	75, --	20, --	idem	589	45, --	12, --	6eFS2-telblok
536	18, --	4, --	3yU-2x	590	75, --	26, --	6eFB-ONGELDIG
537	36, --	8, --	3yU-telblok	591	32, --	9, --	6FFPB+S
538	42, 5	11, --	3yU-reg. str. blauw	592	32, --	9, --	6eFB+S
539	25, --	6, --	3yU-reg. str. bruin	593	18, --	5, --	6FFPS-te lblok
540	20, --	4, --	idem	594	120, --	40, --	6FFQS-snijlijn
541	20, --	4, --	3yU-reg. str. paars	595	16, --	4, --	7a
542	20, --	4, --	3y-3a-4y-4z-5	596	32, --	7, --	7a-2x
543	89, --	20, --	3yD-3yU	597	32, --	7, --	7a-2x
544	37, --	8, --	4yD	598	30, --	9, --	7a-telblok
545	20, --	4, --	4yU	599	17, --	5, --	7b
546	20, --	4, --	4yU	600	32, --	8, --	7bF
547	18, --	4, --	4yU	601	32, --	8, --	7bF
548	18, --	4, --	4yU-2x	602	32, --	8, --	7bF
549	36, --	7, --	4yU-telblok	603	32, 5	9, --	8a
550	42, 5	10, --	4yU-telblok	604	32, 5	9, --	8a
551	42, 5	11, --	4yU-telblok	605	32, 5	9, --	8a
552	22, 5	5, --	4yU-reg. str. paars	606	32, 5	9, --	8a
553	22, 5	5, --	idem	607	32, 5	10, --	8a
554	22, 5	5, --	idem	608	32, 5	10, --	8a
555	22, 5	5, --	idem	609	32, 5	10, --	8a
556	43, --	10, --	4y-4z	610	45, --	7, --	8a-telblok-kaft iets vuil
557	25, --	6, --	4z	611	45, --	15, --	8a-telblok
558	40, --	14, --	4z-reg, str. paars	612	35, --	10, --	8aF
559	120, --	38, --	4z-telblok	613	35, --	10, --	8aF
560	120, --	40, --	idem	614	50, --	17, --	8aF-telblok
561	39, --	8, 5	5-3x	615	32, 5	10, --	8b
562	40, 5	11, --	5+5 telblok	616	45, --	12, --	8bF
563	13, --	3, --	5m	617	45, --	12, --	8bF
564	26, --	6, --	5m+n	618	90, --	30, --	8bF-telblok
565	26, --	6, --	5m+n	619	70, --	20, --	8cF
566	26, --	6, --	5m+n	620	75, --	20, --	9a
567	27, 5	6, --	5n-telblok	621	75, --	20, --	9a
568	27, 5	7, --	idem	622	75, --	22, --	9a
569	32, --	8, --	6aB	623	75, --	20, --	9a
570	32, --	8, --	6aB	624	75, --	22, --	9a
571	32, --	8, --	6aB-2x	625	90, --	28, --	9a-telblok
572	64, --	15, --	6aB-telblok	626	37, 5	10, --	9aF
573	75, --	22, --	6aB-telblok	627	37, 5	10, --	9aF
574	75, --	22, --	6aB-telblok	628	37, 5	11, --	9aF
575	64, --	17, --	6aB+6aS	629	90, --	28, --	9aF-telblok
576	32, --	9, --	6aS	630	300, --	110, --	9b
577	42, --	12, --	6aS-gedec.geperf.naar boven	631	110, --	28, --	9cF
578	275, --	105, --	6bB	632	110, --	32, --	9cF
579	90, --	28, --	6cB	633	200, --	55, --	9d
580	90, --	28, --	6dB	634	200, --	60, --	9d
581	90, --	30, --	6dB	635	200, --	60, --	9d
582	32, --	9, --	6eF	636	150, --	46, --	9dF
583	32, --	9, --	6eB	637	150, --	46, --	9dF
584	32, --	8, --	6eS	638	150, --	46, --	9dF

639	160,-	20,-	9e-gegumd	692	95,-	26,-	13a-telblok
640	160,-	44,-	9e	693	95,-	30,-	idem
641	225,-	65,-	9eF	694	95,-	30,-	idem
642	225,-	65,-	9eF	695	35,-	10,-	14a
643	225,-	70,-	9eF	696	70,-	18,-	14a, krasje op kافت-14b
644	225,-	60,-	9f	697	70,-	17,-	14a-b
645	225,-	65,-	9f	698	70,-	18,-	14a-b
646	225,-	70,-	9f	699	70,-	18,-	14a-b
647	225,-	60,-	9fF	700	70,-	20,-	14a-b
648	225,-	60,-	9fF	701	35,-	10,-	14b
649	450,-	150,-	9fF-telblok	702	35,-	9,-	14b-gom C2
650	85,-	24,-	9g	703	35,-	10,-	idem
651	85,-	26,-	9g	704	37,5	11,-	14b-C2-telblok
652	160,-	50,-	9g-telblok	705	35,-	11,-	14b-C2
653	95,-	30,-	9g2	706	42,5	14,-	14b-C2-groot telblok
654	90,-	26,-	9gF	707	30,-	8,-	15a-C1
655	90,-	26,-	9gF	708	30,-	8,-	idem
656	90,-	26,-	9gF	709	40,-	12,-	15a-C1-telblok
657	180,-	36,-	9gF-telblok-krasje op kافت	710	25,-	7,-	15a-C2
657A	180,-	60,-	9gF-telblok	711	27,5	8,-	15a-C2-telblok
658	85,-	20,-	9h	712	30,-	9,-	15a-C2-telblok-plft inkeping
659	85,-	20,-	9h	713	55,-	16,-	15a-2x,C1 en C2
660	85,-	22,-	9h	714	55,-	18,-	idem
661	90,-	28,-	9h-telblok	715	12,-	3,-	16a
662	90,-	32,-	9h-telblok	716	22,-	5,-	16a-D1, kradje op kافت-16b
663	37,5	10,-	9hF	717	22,-	5,-	16a-D1, 16b
664	37,5	10,-	9hF	718	20,-	4,5	16b-2x
665	37,5	13,-	9hF	719	11,-	3,-	16b-telblok
666	37,5	13,-	9hF	720	11,-	3,-	idem
667	42,5	8,-	9hF-telblok-krasje in kافت	721	12,5	3,5	16b-plft T, korte p
668	42,5	12,-	9hF-telblok	722	16,-	4,-	17a
669	35,-	10,-	10aD	723	32,-	8,-	17a-2x
670	35,-	10,-	10aD	724	17,5	4,5	17a-telblok
671	35,-	10,-	10aW	725	32,-	10,-	17a-17b
672	35,-	10,-	10aW	726	17,5+	8,-	17b-kافتvariant
673	45,-	15,-	10aW-snijlijn 4mm	727	35,-	8,-	17b-2x-telblok
674	42,5	13,-	10aF	728	26,-	10,-	18aS-D1 en D2
675	50,-	15,-	10aF-snijlijn 8mm	729	18,5	5,-	18a-D1, 18b, beide telblok
676	75,-	30,-	10aF-snijlijn 9½mm	730	58,-	19,-	18a-inhoud niet ingeplakt geweest
677	50,-	15,-	10aF-telblok	731	16,-	6,-	18b-2x, kافت licht en donker
678	70,-	19,-	11aF	732	58,-	20,-	19b-kافتrug niet gerild ZELDZAAM
679	70,-	20,-	11aF	733	17,-	8,-	19b-kافت wit en gelig, telblokken
680	105,-	22,-	11aF-plft T lange poot, deukje inkaft	734	15,-	7,-	20a2-kافت wit en gelig, telblokken
681	105,-	30,-	11aF-plft verlengde K	735	30,-	15,-	21a1-telblok naast de vouw
682	80,-	22,-	11aF-telblok	736	13,5	6,-	21a1-plft 0,1 zwarte stip
683	80,-	22,-	11aF-telblok	737	15,-	7,-	21a1-2x-kافت wit en gelig-telblokken
684	80,-	24,-	11aF-telblok	738	15,-	7,-	22b-kافتvariant
685	140,-	40,-	11aF-11bF	739	66,-	28,-	23b-inhoud niet ingeplakt geweest
686	70,-	10,-	11bF-kreuk in kافت	740		12,-	26a-rechter helft inhoud scheef gesn.
687	75,-	18,-	12a	741		12,-	idem
688	75,-	20,-	12a	742	35,-	18,-	29-2x
689	80,-	22,-	12a-telblok	743	100,-	32,-	29-paar met volledige snijlijn rechts
690	80,-	24,-	12a-telblok	744	100,-	32,-	idem
691	110,-	26,-	12a-cylindervoeg-telblok	745	35,-	12,-	30-2x

746	7,-	Rode Kruisboekje 1972, kopstaand	794	£25,-	id N19	Guernsey 813-14-15-16-17-18-Zonnebl.
747	4,-	Kombinaties op brief of kaart	795	22,-	Canada 74-IX en 76-IX R/H	
748	50,-	Boekje 18 + bijfr op Rbrief dd 2-1-76	796	\$6,-	St Vincent 87, St Vinc Gren 83 SG	
749	10,-	Komb 3 op kaart dd 21-12-1964 zeldz.	797	£7,-	Noorwegen HA12 Facit	
750	10,-	Komb 8 op kaart dd 17-3-1966	798	200,-	id HA 13	
751	5,-	Komb 8 op brief dd 8-3-1966	799	200,-	id H43 gedec.gesneden	
752	5,-	Komb 9 op kaart dd 10-8-1966	800	50,-	id H43 gedec.gesneden	
753	5,-	Komb 11aop kaart 30-6-1971	801	50,-	id H50-2x	
754	5,-	16a op kaart 1-8-1971	802	130,-	id H50-3x	
755	4,-	Komb 16 in paar op brief dd 26-6-1972	803	195,-	id H50-5x	
756	5,-	Komb 19 op brief van NBM	804	325,-	id H47	
757	4,-	Komb 23 op brief dd 7-7-1967	805	50,-	Zweden H61 rechter blok op perf ingesch	
758	15,-	Komb 27 op brief dd 20-12-1971	806	50,-	id H71 I vouwtje in kapt,H71 II	
759	4,-	Komb 27a op brief dd 6-11-1967	807	340,-	rechter blok losgescheurd	
760	4,-	Komb 36 op brief dd 2-2-1973	808	350,-	id H74	
761	5,-	Komb 75 op kaart dd 3-1-1975	809	110,-	id H75 en 84 velletejes ged op elkaar geplakt	
762	4,-	Komb 43 + bijfr op br.dd 14-11-1967	810	240,-	id H140	
763	5,-	Komb 74 op kaart dd 18-7-1974	811	63,-	id H 213-214	
764	5,-	82 op kaart dd 25-3-1974	812	105,-	id H 218-219	
765	8,-	Komb 112 op brief dd 22-12-1975	813	110,-	id H 222 min. deukje	
766	18,-	Komb 116 op kaart dd 5-8-1971	814	200,-	id H288 tot en met 295	
		166 op kaart dd 3-8-1971	815	75,-	id H299-300-301	
		Komb 120 op kaart dd 6-8-1974	816	80,-	id H309-310-311-312	
		Komb 149 + bijfr.op br dd 10-3-1975	817	120,-	id H313-2x	
		Komb 172 en 2x130 op R-brief 2-73	818	60,-	id H313	
		BUITENLAND	819	60,-	id H313-6x	
767	200,-	Denemarken HS 12 vlgns Facit	820	360,-	id H314-315-317-318	
768	275,-	id HS 14	821	93,-	id H315-H22	
769	240,-	id HS 18-19	822	30,-	id H316-319-331	
770	90,-	id HS 20	823	63,-	id H321	
771	90,-	id HS 21	824	60,-	id H321-2x	
772	90,-	id HS 21	825	120,-	id H321-3x	
773	90,-	id HS 22	826	180,-	id H321-3x	
774	90,-	id HS 22	827	180,-	id H321-4x	
775	70,-	id HS 23	828	240,-	id H330	
776	35,-	id HS 24	829	60,-	id H330-2x	
777	50,-	id HS 25	830	120,-	id H330.337	
778	60,-	id HS 26	831	120,-	id H344,351	
779	70,-	id HS 27,29	832	120,-	id Proefboekjes Upsala grijs en blauw	
780	175,-	id H 44 (H11 in boekje)	833	7,-	Zwitserland Pro Juventute 1953	
781	175,-	id H44 (H 9 in boekje)			bruine kapt, zeldzaam	
782	100,-	id H46	834	225,-Zf	80,-	
783	60,-	id H46 (H15 in boekje)	835	18,-Zf	8,-	
784	120,-	id H46-2x (H16 en 17 in boekje)	836	18,-	8,-	
785	60,-	id H46 (H18 in boekje)	837	13,-	8,-	
786	60,-	id H46 (H 19 in boekje)				
787	70,-	id H47-2x (in boekje H20 en 21)				
788	35,-	id H48				
789	3,-	West-Duitsland 22ab				
790	3,-	idem				
791	£4,7	Engeland DX2				
792	£4,-	id FB11 A+B				
793	£4,-	idem FB 11 A+B				

Vij kunnen goed materiaal voor de volgende veiling gebruiken. U kunt dit op de bijeenkomst inleveren. Eventueel toezenden tot 20 juni aan
H,de Ruiter,Koningsvarenstraat 23, 1531 SH Wormer.
Vragen, klachten en opmerkingen ook aan dit adres,

POSTZEGELBOEKJES

NIEUWE UITGIFTEN f

Andorra (Fr) 22F 1988	12,25
DDR 4 boekjes 1988	13,40
Denemarken S45 E Bille	13,00
S46 Christ. IV	13,75
HA21 c8	4,50
H53 5.31	9,00
Finland 1988 350 j. PTT	9,50
1988 Finlandia	20,00
Frankrijk Dag vd Postz.	8,50
Striptekeningen	14,25
Griekenl 3000dr micro-org	72,50
Gr. Britt. 7 boekjes mrt	42,50
Guernsey 2 boekjes 1988	12,00
Ierland 1988 Dublin 1000j	10,50
id. Stampex-opdr.	20,00
Joegosl. Rode Kruis 2 st.	50,00
Macao 1988 Jaar vd draak	5,00
Monaco 1988 boekje 2	12,25
Malaysia Staten: 13 stuks!	47,00
Portugal 1988 architect.	6,50
Ver. Staten 1987 Vuurwerk	11,75
1988 E-boekje	15,00
Zweden 1988 Boten	8,35
Nieuw-Zweden	9,50
Kustwateren	9,70

AANBIEDINGEN f

Australië 1942 2/6	85,00
1967 Mil. Post Vietnam	220,00
CSSR Vogels, <i>dunne</i> kaft	16,50
DDR Ulbricht 1962	31,00
W. Duitsland Olymp. 1972	25,00
Testboekje	35,00
Finland HA1 1959	50,00
Frankrijk Postcodeboekje	11,50
Test Palissy violet	27,50
22F 1987 1e drukll	67,50
Franchise Militaire	235,00
Gr. Britt. 1959 3/- M13g	395,00
1977 FA6 telbl	3,00
1987 Window boekl. 10st	55,00
Noorw. 1963 HA4 R 4x25	125,00
1964 HA5 R 10x10	100,00
Zweden Lokalpost Stock.	
4 boekjes 1945	225,00
Zuid-Afrika 1951 3/6	140,00
Maximumkaarten Zweden:	
nr 1	4,00
nr 2-5	8,00
nr 6	6,80
nr 7-8	11,25
nr 9-12	12,50

NEDERLAND f

2 Mx	45,00	6 c	45,00	17 a	7,00
2 My	25,00	6 fFq tel	57,50	17 b	7,00
2 Mz	30,00	8 cF	35,00	18 a	3,00
3 a telbl	12,50	10 a	17,50	18 b	3,00
4 y telbl	21,25	10 a 12mm	45,00	19 a	3,00
6 a	16,00	11 a	35,00	19 b	3,00
6 b	137,50	11 b	35,00	20 a	3,00
		14 a	17,50	21 a	3,00
		14 b	17,50	29 a R.Kr.	15,00

SPECIALE AANBIEDINGEN NEDERLAND:

★ PROEFBOEKJE 1961 Intern II	
met A'dam stempel RRRR	f 650,00
★ 1 Mz met stempel SPECIMEN Zeldzaam!	f 225,00

Levering zolang de voorraad strekt.

Bestellingen onder f 75,— + f 1,50 portokosten. Tot f 250,— + f 7,—. Boven f 250,— géén portokosten. Bij voorkeur vooruitbetaling op postgiro 1 42 86 25 ten name van Booklets International te Waalwijk. Bestelling op girokaart is dan voldoende.

Vraag onze prijskatalogus 1988. Met méér dan 3000 boekjesaanbiedingen!
Te verkrijgen door overmaking van f 2,50.

BOOKLETS INTERNATIONAL

Postbus 1051 - 5140 CB Waalwijk - Telefoon 04160 - 3 14 51